GED
E
ECA

18

Ste libro es de Fernando domínguez notº

Seguexen se los prohemis deles tregedies de Senecha
Que son dites Tregedies per ço com contenen dictats
plorosos de Crueltats de Reys he de grans princeps
les quals Tregedies son .deu. en nonbre :·—

La primera Tregedia conte la gran
furor de erculles la qual pres en lo sacrifici
que fen delitus qui persegua sa muller
maguera // E per ço que aquesta Trege
dia pus facilment sia entesa tenem en
loch dargument presuposar // Que Ercu
les fon fill de almena en altra manera
dita altimena muller del Rey amphitrio
dela qual segons los poetes / Jupiter fill del deu del cel de saturnus
hac aquest fill ço es erculles / lo qual Juno deessa he muller del dit
deu Jupiter / Con agues per mal volença enugat e llassat per
grans treballs manali que anas al Infern ab Tessen per ço
que moris alli / La qual anada Erculles acepta ab gran esfors
E com agues lo dit erculles presa per muller a Maguera filla
del Rey creon dela qual agues molts fills // E estant en Infern
litus lo qual erculles auia epellat pres per Inpugnacio la ciutat
de Tebas he ocis lo Rey creon pare de Maguera he los germans
de aquella he apres demana per muller a Maguera / la qual
com aço totalment denegas / Litus li proposa la mort de ella
he de sos fills si no volia consentir a son voler // En apres Er
culles tornant dels Inferns ab gran victoria de tots los perills
qui alli eren / Informat de aço que litus hauie comes mata / a
ell he a tots los seus // E com Erculles fes sacrifici de litus apres
quel hac mort he fes oracio a Jupiter / apres lo dit sacrifici
Juno la dita deessa hauent gran enueiga e desplaer del retorna
ment de Erculles dels Inferns / feu venir a aquell faent la sua
dita oracio tanta de furor que ocis sa muller maguera he tots

sos fills / De que Eraules retornant en si mateix se dolgue molt / E altres dien que Eraules absent sos fills cometeren adulteri ab sa mare Maguera / he Eraules retornant he sabuda la malvestat de aquells ocis los / De que Indignada maguera fon convertida en cha segons posa Ovidi en lo segon de Mathamorfoseos //:-

La segona. Tregedia de senecha es de Tiestes he atreu / della devem en loch dargument presuponer que atreu he tiestes eren germans / he Tiestes comete adulteri ab la muller de atreu de que atreu estech fortment encas en hoy he rancor contra tiestes he no content lo dit Atreu que occupant se lo regne de Tiestes son frare he expellas aquell de tota sa terra / Ans encara volent se aver pus cruelment contra aquell / volent se ab ell reconsiliar preses sos fills en tresenes dona li la mitat de son regne / En apres Atreu / apella Tiestes per convidarlo / E faent li gran festa en lo convit matali sos fills he donals li a menjar he mesclant hi la sanch daquells ab vi donali abeure / de la qual Inormitat abominable lo sol Indignat fugi / les esteles se amagaren / E acabat lo convit / Atreu presenta a Tiestes los caps de sos fills dient li que tot ço que fallia daquells se avia ell menjat / he apres demostra la materia de la present / Tregedia /:-

La tercera. Tregedia es de Ethebaris en la qual devem presuponer per argument que hedipus lo qual matha son pare he pres sa mare per muller he lo qual en apres per aquests horrens peccats se tragué los vlls / hac dos fills de sa mare e sa muller ço es Ethiocles / e polinices / e vna filla apellada antigona / E en apres

los fills crexents en edat foragitaren lo pare de son regne / lo
qual se partiren entre ells. E en aquesta manera que la un
any regnas la hun he laltre altre / E aquell que no regnas
lany fos expellat. E stenenchse per sort que primer regna
Ethiocles / he tench lo regne mes que no fonch paccionat /
Laltre germa polimites estant en lo exilli pres per mu
ller la filla del Rey adastrus / E com aquest polimites ab gran
adiutori de son sogre adastrus volgues aspugnar son jerma
agitar lo del Regne com lo tengues oltra lo temps entre ells
paccionat. E stenenchse que abduys per nafres dela un
alaltre morriren en la batalla. Segons posa Sencius car
senecha en aquesta tregedia no prossegueix la fi dela batalla /.

La quarta. Tregedia es de ypolit / en la qual
devem presuposar que ypolit era fill de The
seu et de antiopa Regina deles amatzones lo qual
ypolit / amava fortment Fedra madastra sua muller de The
seu. E com ypolit no volgues consentir en cometre adulteri
ab dita fedra madastra sua fon falsament acusat per ella
ço es que ypolit la volia forçar de peccar ab ella / de que
lo pare Theseu Indignat expella ypolit de tota sa terra /
E com ypolit anas en le exili / e fos prob de mar / los canalls
qui portaven lo carro espantense dela maravella dela mar
derrocaren lo carro entre les roques he eren prop la mar en
tre les quals ypolit fon mort he especeat / he quant Fedra hac
hoyt aço de gran dolor que en hac com sabe de ypolit mata asi
mateixa /.

Largument. Tregedia es de edipus / la qual se
deu en loch de argument presupondre que co Lauis
Rey dels tebans hagues de sa muller / yocasta vn fill
apellat edipus del qual lo dit lauis fos instruit per lo deu
ffebus que mataria son pare he prenie sa mare per muller /.
Tantost que lo fill Edipus fou nat lo pare tement se daço que
lo dit deu li auia dit / pres lo fill he foradali ab vn ferre fogue
jant los peus / E lançal en vn munt ceteron / E com per aquell
munt passas vn princep de pastors apellat phorbas pres
linfant Edipus e donal a vn hom vell de corintia / lo qual
dona lo dit Infant a la Regina de corintia la qual lo pres
ab gran goig he la dopta en fill / E com fos nodrit en casa
de polibio Rey de corintia / Cuydas edipus que fos fill del
Rey he de la Regina apellada menape / E en apres quant Edipus
fon crescut en edat / Certeficat que ell deuia matar so pare
he pendre sa mare per muller segons lo dit del deu phebus
hauent themor que aço nos complis en lo Rey polibeus he
en la Reyna manope los quals creya esser pare he mare seus
partis de aqui he anasen per terres stranyes com si fos exellat
E com fortuna lo aduygues en lo loch on era lo Rey lauis son
ver pare occis aquell Ignorantment / Apres algun temps
axi mateix pres per muller sa mare vertadera yocasta Re
gina de Tebas en vida de son marit lauis Rey / E com gran
pestilencia de mortaldat denoras axi los homens com les
besties del Regne de Tebas / Edipus demana a crehon ger
ma de yocasta sa muller he sa mare com poria esser fora
gitada del regne la dita pestelencia / E crehon li respos que
no podia esser purgada la terra de la mortaldat fins que aquell
que occis lo Rey lauis fos exellat del Regne de Tebas segons
lon auia certificat lo deu phebus / Edipus volent saber

qui era aquell qui auia mort lo Rey laius Ignorant esser ell
mateix Interroga daço hun profetariso adeui apellat Tiresias
loqual certificat per los deus Infernals dix que Edipus era
lo qui auia mort lo Rey laius he qui auia presa sa mare per
muller // Edipus no posant fe enlo dit deui fon certificat
per Judicis de sa muller he per Informacio del vell de corintia
he del pastor quil troba enlo munt que aço sera seguit he
verificat en ell mateix / E com de tot lo dit Edipus fos
plenariament Informat he certificat ab ses propries
mans tragues los vlls / E yocasta mare e muller sua
vehent aço pres hun coltell he mata si mateixa /./.

LA SISENA. Tregedia es dita trohas ala
qual deuem presuposar que Troya destruyda
per los grechs. E complits deu anys dela Im
pugnacio de aquella / com los grechs volguessen a ses habita
tions armat lo nauili de aquells aquells foren detenguts en la
mar per contrarietat de temps / ladonchs archiles qui era
mort en la batalla de troya aparech deuit a calcas profeta
riso adeui reprenent los grechs com axi endesliberadament
sen tornauen no faent sacrifici algu en honor del seu sepul
cre // Mana donchs archilles al dit calcas que polixena
filla del Rey priam he de Ecuba moris al seu sepulcre / E
com pirro fill de archilles Instas aço he demanas polixena
ab gran furor per complir lo manament de son pare Agame
non Rey he capita dels grechs lo qual tenia polixena retes
fort desficil ala demanda de pirro per ço com lo dit agamenon
hauia preposat de tenir la per amiga / E apres gran al

tercaçio entre pirro he agamenon fon ne demanat de consell
a Calcas adeui lo qual dix que si volien que lo nauili partis
daqui se fes son cors polixena deuie esser sacrificada a achilles
E apres que matasen astinas fill petit de Ector he de andro
mata lo qual astinas sa mare auie amagat per ço que nol
matasen / E com Ulixes Rey a Indicis he menaces fetes ala
mare hagues haut astinas a son voler lançal de una alta tor
re la qual ere romasa en Troya en tant que ocis aquell /
Pirro pres polixena dela falda dela mare he mata la al se
pulcre de son pare achilles / E les dites dues mares de polixe
na he de stinas foren duytes a perpetual captiuitat /·/·

LA SETENA. Tregedia es de Medea la qu
al deuem presupondre que Jeson per Induccio
de son oncle pelen Rey dels mirmidons aparella
una nau he presa ab si conpanyia ana ala ylla de Colcos
per conquistar lo velloz dor // E com medea filla del Rey
Colcos vehes Jeson encenes fortment en amor de Jason ab
instruccio e consell dela qual vencuts molts he diuersos pe
rills obtengue lo dit velloz dor / Ladonchs medea lexats pa
re he mare segui Jeson prenent aquell per marit / E com Je
son pasas per la terra de Creon Rey veent lo dit Rey la victo
ria que Jeson hauia hauda del velloz daur volch li dar sa
filla per muller apellada Creusa / mana que Medea axi
com a maleyta fetillera per sos maleficis moris / Jeson veent
aço obtengue ab pregaries sues que la pena de mort li fos
mudada en exili / E com medea hagues obtengut de Jeson
espay de un dia ans de anar en lo exili trames en aquell
espay a Creusa esposa de Jeson una alcandora texida ab

sanch de diverses besties verinoses la qual vestio Creusa lo
dia de ses noces he quant Creusa desplegas la dita alcandora
per veure quina era sobtosament daquella vegue foch
molt poderos qui crema Creusa he son pare ab tot son po
der he no contenta encara medea daquesta vengança pres
los fills los quals avia hauts de leson ocis los li davant
he fogi de continent /·/·

LARGUMENT. Tregedia es de Agamenon
ala qual se deu presuponer que Tiestes he A
treu eren germans he atreu ague dos fills ço es
Agamenon he menalau los quals prengueren per muller
dues germanes filles de Tinderi he de leda. La muller de Aga
menon hac nom clitamestra he la de menalau hac nom E
lena // Agamenon hac de sa muller hun fill apellat horestes
he una filla apellada Elena / he com Agamenon fos elet
en duch he capita maior dels grechs anant ala batalla de
Troya he estant al setge clitamestra muller sua fon encesa
en amor de hun egistus lo qual Tiestes avia engendrat de
sa filla / Agamenon eximateix avia he hac a son voler
moltes dones estant en lo dit siti / he fenida la batalla / A
gamenon sen tornas en son Realme he agues presa per
muller Cassandra filla del Rey priam // Clitamestra
sabent aço fonch fortment Indignada contra ell / E de
continent ella ab egistus que avia pres per marit trac
taren la mort a Agamenon / he com Agamenon fos ven
gut a sa habitacio he clitamestra demostras fictament a[illegible]
haver gran goig de la sua venguda / Com Agamenon

se despullas les sues vestidures per metres al lit / Agistus fonch prest he apunyala aquell he com no fos acabat de morir Clitamestra pres una destral he levali lo cap / Volia encara la dita clitamestra matar son fill orestes sino que Elena germana de aquell lo amaga donant lo ha hun hom apellat estraphio quil tengues en guarda / No res menys clitamestra feu encarcerar sa filla Elena he feu matar casandra la qual agamenon havia per muller presa ./.

La novena Tregedia es de Octovia ala qual en loch de argument devem presupondre que Claudius Emperador hac un fill apellat Brintanitus he una filla apellada Octovia de sa muller dita Messalina la qual feu matar apres que hac haüts lo dit fill he filla / Apres que hac feta matar la dita muller sua pres per muller agripina la qual era estada muller de son germa / he com claudius agues donada per muller sa filla Octavia a neres fillastre seu e fill de gripina / lo dit claudius constitui apres sa mort Emperador nero gendre he fillastre seu desheretant totalment a britanitus fill seu legitim / E com Nero apres mort de claudius fos exalçat Emperador ladonchs Repudia / alexa / Octavia / he pres per muller apellada popea de ques mogue gran commocio en lo poble de Roma contra Nero no aprovant envers lo repudi de Octavia / Nero veent axi lo poble conmogut en crualis fortment he ab gran yra contra aquell exellant Octavia primera muller sua legitima / he ala fi faent lo exili feu matar aquella ./.

LA DESENA. Tregedia es darrera he es de
Ercules (o) he en axi nomenat per la silua oetea en la
qual mori / he deu se aquesta tregedia en loch dargu
ment presuponder que Emitus Rey de otalia hac vna filla a
pellada yoles / la qual Ercules ama molt ardentment / E com
no la posques obtenir a son voler demanala a son pare Emitus
lo qual la y denega per tal com Ercules auia sa muller propria
apellada deianira // Ercules enfellonit se de la denegacio de
strohi li tota la sua terra he ocis Emitus he dux sen yoles
ab si en la qual mes tota sa amor hoblidant se totalment
sa muller propria deianira / E com deianira agues sabut
aco volent enclinar Ercules a sa amor e voler tremes li
vna camisa tenyida de la sanch del centaure lo qual Ercu
les auia nafrat ab sagetes enerbades / lo qual centaure com
agues tenyida ab la sanch la dita camisa dix a deyanira
que si james Ercules se lunyaua de la sua amor que li trames
tes aquesta camisa he de continent que la agues vestida tor
naria en sa amor / Deianira cobeiosa de la amor de Ercules
E volent prouar aco tremes li la camisa per vn hom appellat
licas Com ercules se agues vestida la camisa de continent
fonch ferit de la pestilencia del veri / En tant que la sua carn
se dessumpi dels ossos he la camisa se aferra tant fort ab lo
cuyro he la carn ensemps // On com Ercules fos opprimit
de intollerable dolor ab la sua gran furor mata al dit licas
lo qual li auia aportada la camisa / entretant deyaniza
sabuda la dolor de Ercules he que no sera seguit segons lo
centaure li dix mata si mateixa / En apres Ercules no podent
pus sostenir la gran dolor del seu cors la qual insessantment lo
treballaua dona a philotetes studer seu larch he les sagetes
he en la sua dethea encès gran foch en lo qual primer lança

la pell del leo / he la sua massa / he en apres feta la sua oracio
a son pare lo deu Jupiter he demanada a ell la mort lança a si
mateix en lo foch en lo qual puix fonch cremat ço que ere
mortal / fon la anima del dit Ercules segons ficcio de po
etes treslladada / o aduyta en los cels ab lo deu Jupiter pare
seu /.

Aci comença lo prohemi de la segona tregedia de Tiestes he atreu

Tiestes · he · Atreu · foren jermans fills de Pelops Rey dels micenesos qui era principal Realme de Grecia / del qual atreu foren fills Agamenon he menalau / los quals preseren per mullers dues jermanes filles de Trandareu Rey de salonich he de leda sa muller / La muller de Agamenon hach nom clitamestra / he la muller de menalau Elena / hague lo dit Agamenon de sa muller clitamestra hun fill apellat horestes he dues filles la una apellada Ephigenia he laltra Eletra / Apres fon agamenon Rey dels micenesos he capita general dels grechs en la destruccio de Troya. hon estech deu anys / La dita clitamestra ama per amoros Egistus fill del dit Tiestes lo qual avia engenrat en una sua filla apellada pelopeya // Ca ximateix Agamenon estant en lo dit siti de Troya ama moltes fembres que tench per amigues entre les quals foren Crigeyda sacerdotessa de apollo / he apres Briseyda que tolch Achilles / he finida la guerra de Troya pres per muller Cassandra filla del Rey priam per la

qual cosa indignada clitamestra induint he consitant la Egisty
preposa de matar lo dit Agamenon per consell de Calcas bis
be auia sacrificada a Diana Ephigenia per recobrar lo bon
vent que auia perdut anant en Troya com no pogues par
tir del port daulida de la qua hephigenia lo dit Agamenon
fahia que la auia esposada a achilles E sots aquesta color
tremes Ulixes a sa mare clitamestra que la li tremetes per
lo dit matrimoni acomplir E per ço la dita clitamestra un
jorn apres que lo dit Agamenon fon tornat en Grecia com
volgues sacrificar als deus per la sua venguda e desspullas
sen que lo dit Egistus lo feri de una espasa per lo costat / E
com encara per aquell colp no moris axi tost / la dita clitame
stra ab una destral de ses mans tallali la testa he encara
volch matar Orestes son fill mes Eletra sor del dit Orestes
lo amaga e lo dona aguardar a un hom apellat Strophius
la qual cosa Clitamestra encarcera la dita Eletra e capres
fen ocirre Cassandra /./.

Segueix se la segona tragedia la qual es intitulada de
Tiestes he Atreu he es contenguda en la seguent istoria :-

ATREU HE TIESTES foren dos
germans Tiestes comes adulteri ab la muller
de Atreu per la qual cosa Atreu fonch axi fort
ment indignat he inflamat de yra contra
a Tiestes que no li basta de tolre la mitat del regne a son ger
ma he de expellar lo de la terra ans volent inflamar molt mes
la sua yra he follia implacable / fenye ques volia reconsiliar
he pasifficar ab son germa Tiestes en tre senes donali la mitat

del Regne / E apres conuidant lo a menjar mata los fills del
dit jerma Ignorant lur pare ho feuls li donant per vianda
he mesclant lur sanch ab vi feu ne beure al pare dela qual
cosa Indignat lo sol fugi del mon / amagaren se les esteles / E
com fon acabat lo conuit feu presentar a treu los caps dels
fills / a Tiestes jerma seu denunciant li ques auia menjat
lo que fallia ho restaua dels caps he beguda la sanch . //

LA present Tregedia conte
sis actes / ¶ En lo primer tracte la Inflama
cio de yra he discordia ques mes entre dos
jermans ço es entre Atreu he Tiestes he
parlen hi tantalus he maguera / ¶ Lo segon
capitol tracte en quina forma lo corus dels capellans se
complanyen dela Infelicitat miseria he cayment dela
casa de tantalo / ¶ En lo Segon acte conte dos capitols
en lo primer tracte lo consell que ach atreu ab lescuder he
parlen hi dos ço es atreu he son scuder / ¶ En lo segon
capitol se tracte en quina forma lo corus esuaeix la fortu
na aduersa he dura / ¶ Lo Terç acte conte tres capitols /
en lo primer capitol se tracte lo parlar que feu Tiestes ab
son fill sobre lo tornar que volien fer al Regne de Atreu he
parlen lo dit Tiestes he son fill da filistenes / ¶ En lo se
gon capitol se tracte en quina forma Tiestes parla ab Atreu
pasificant se ab ell he parlen Atreu he lo dit Tiestes / ¶ En
lo terç capitol tracte com canten los cantors loant maraue
llant se dela gran pietat de Atreu / ¶ Lo quart acte conte
dos capitols ¶ En lo primer tracte com lo corus dels can
tors se encontra ab lo misatger qui porta les nouells dela

mort dels fills de Tiestes E parle sols lo dit Coms he di estes /. ¶ En lo segon se tracte com lo Coms se maravella dela turbació he mutació ques fen en los çels per aquest crim axi greu /. ¶ Lo quint acte conte dos capitols / En lo primer capitol se tracte com Tiestes fon apellat al convit en lo qual los fills li foren oferts per vianda / ¶ En lo segon capitol tracte del goig que avia Tiestes per raho del regne que li era restituit / ¶ Lo sisen acte tracte en quina forma Atreu fen presentar a Tiestes los caps de sos propris fills menjant Tiestes en lo convit he parlen hi Atreu / e Tiestes /./

En lo primer acte parlen Tantalus qui es anat en Infern he Megera furia Infernal la qual Inflama a Tantalus que ixque del Infern a mentre lo gran peccat de Atreu :—

NONSEAM. notar que Tantalus fon Rey lo qual solie en sa casa rehebre los deus / E com un dia venguessen los deus he no agues quels donas a sopar mata hun fill que havia per nom pelopo / he presenta lo dit fill als deus dela qual cosa Indignats no volgueren menjar. Ans com la dehessa Ceres que era famolenca se agues menjat lo costat del fill los deus li feren un costat de vori he restituyeren lo a vida he condapnaren Tantalus al Infern on soste dures penes La primera que ha sobirana set he hun fluu daygua li corre devés los labis / E com Tantalus se baxa a beure laygua li fug / E com lo dit Tantalus sostenga sobirana fam he tinga hun pomer ple de pomes que li venen sobre los labis com Tantalus leva lo cap les pomes li fugen he sen pugen

molt alt he apres tornen per crexer la sua fam he aqsta
pena passa perpetualment /·/.

Tantalus.

O QUINA. furor es aquesta quim a fet exir dela
casa del Infern miserable hon les pomes qui turm
enten la mia fam fugen tostemps dela mia boca
plena de set he de fam continuada/ qui es aquell
deu qui en gran mal men prop ha volgut mostrar ami Tan
talo les mies coses vives en lo mon present/ Pijor pena es aqsta
que aquella que sostench en linfern en los rius quem pasen
deins los labis on muyr de gran set he pijor que la fam que
turmenta ala qual fugen les pomes molt saboroses/ Ay las
he serie posada als musclos meus la gran pedra que gira he
regira ab les sues espatles Sisipho en les Infernals penes/
Aquest Sisipho fon fill de Eolus Rey dels vents lo qual espey
ava de vna torre los ostes qui posaven en son ostal per que es
dapnat en lo Infern a girar he regirar ab les propes espatles
huna gran rocha la qual tostemps se mou al contrari he cau
sobre ell/ O mi & trist sostindria per ventura yo la pena de
Ticio qui esta en lo Infern lo cor del qual mengen los voltors
continuadament he com lo an ronput he menjat torna/a.
son esser soste per tostemps aquella pena/ Aquest Ticio
soste la dita pena per tal com volch forçar la Ione mare del
sol he lo dit Ticio fon gran gigant // Ollas he com neguna
de aquestes penes venga sobre mi quin es aquest mal quem
exella del Infern em fa venir al mon dels vius // O tu deu q
es punidor he Iutjador deles animes Infernades/e ordones·

los turments als demerits he peccats dels morts afusta ala
mia pena tot quant pot auorrir lo cruel porter guardia del
carcel Infernal la qual pena lo trist Acheron qui es vn riu
cruel hon son punides les animes / Abans volguera sostenir
les dites penes que tornar he pujar p venre tant he axi abo
minable peccat / O per que neix tanta malesa de mon li
natge la qual sobra en malicia tota sa generacio he lo men
peccat sia dona Ignoçencia en esguart daquell he gose ensa
iar coses que nunchua foren somiades // Ay llas que yo omplire
tots los lochs qui son enlo Infern buyts de penes ab la mia
praua generacio la qual multiplicara en mals Innumerab
bles estant he durant la casa dita polopea del cap de la qu
al ço es pelopo son fill null temps Minos qui es enlos In
ferns Jutge deles animes cessaran de trobar nouelles penes /.

· Manguera ·

O Tu ombra · Ço es anima de Tanta
lus abominable ix del Infern he prouoca la yra
dels deus los quals tu cols he honres dins la tua
casa la espasa vinga contra la spaza vinga lo coltell contra lo
coltell vna Iniquitat se conbate contra laltre disputen qual
sera maior // Les yres no seruen lex regla ni manera / Tota
vergonya de nos sia exellada // La furor ensegue totes les penses /
Duren les fabies antigues dels pares he la longa maluestat per
uengue fins als besnets / No sie enlo linatge qui aya en hodi lo
gren crim que haura comes / Tostemps hi cresqua he brolle no
uella Iniquitat criminosa no isque ni cresqua vn sol crim de vn
ans de vn crim neisquen molts / Com la hu crim se punira isque
laltre // Entren dos Iermans soperbiosos cayguen he aterren se
los Regnes / La fortuna duptosa dela casa cruel reeba lo qui

es fugitiu he giten lo posehidor he pung aquell que sera gitat Re
nenga he foragit ne lo qui regnera/ La dita fortuna sia entre
los Reys p tostemps duptosa/ Lo poderos sia fet miserable el
miserable gelos/ La fortuna sie p tostemps fluctuant he va
gueiant enlos decaymients he exalçaments dels Reys/ aq̄lls
qui seran gitats dels Regnes per lurs peccats com la deuinal
gracia los tornara en lur senyoria sien fets pijors peccadors
he sien tant hodiosos als pobles com son entre si mateix/ No sia
casa enlomon que no sia leguda alur pra la hū germa espante
laltre/ Lo pare perseguesqua lo fill/ he lo fill lo pare/ los fills
muyren amala mort he nasquen los seguents pijors quels
primers/ Romanga ablomarit muller barallosa he trista/
Ultra mar estenen lurs guerres/ Lur sanch rech tots los ca
mps deles terres/ E la ambicia de senyoreiar cruel vencedo
ra dela virtut sealegre sobre los grans senyors/ En la casa
demija malueztat corrompa la fe de germa a germa/ no sia net
lo cel de vostres crims com les esteles resplandeyen enlo cel/ Com
los lums dels dies seruaran deguda manera e bellesa enlomon
la mors sia fet nit scura/ Lo dia cayga del cel/ O tantalus
reconpleix les cases dels germans de odis de nafres de cossos
morts mescla ho tot he reconpleix de peccats la casa de ton
linatge ● Sia encortina la tua casa he les tues portes reuer
desquen rams de llor/ Resplandesqua lo foch p lo teu digne
aduenimient/ Sia feta la malueztat molt pus cruel que los
pobles de tarcia qui son la pus cruel gent del mon/ E p que
la ma de Atreu honcle dels fills de Atiestes esta segura/ beig
que Atiestes no plora encara sos fills/ O he quant metra
atreu la caldera al foch he quant troceiara los ossos dels fills
enla caldera p fer menjar past nouell alur pare/ la sanch
dels nebots ensutzesqua lo foch dal honcle sien aparellades

viandes / O tantalus no vendras a vianda que a tu sia no
vella / Car tu del teu fill fist vianda dia afranch per menjar
he retrentar lo deuini / En la tua presencia sera beguda la
sanch mesclada ab vi / A la fe Tantalus yo he trobada vi
anda a la qual no pots tenir cara he per fugir esta / esta
referma lo peu he Roman / . /

Tantalus.

El carcer escur del Infern hon los stayps los Rius fugen de la mia bocha mortalment asedegada / he les pomes dolcoroses se sostraen a la mia fam que cruelment me turmenta men vull
tornar he fer ma continua habitacio posat que yo sia mi
serable en la Regio del Infern / E yo po mes am mudar me
a les ribes de la terra Infernal / O flageton qui est flama
Infernal daygua molt flameiant prech te que yo romanga en mig de tu valeiat de mar tota foguejant / O tu qui
as per ofici distribuyr les penes segons les leys he ordo
nacions dels fats / O tu qui Jans esparordit sots la cona
engir he entorn tota meniada he sots canada qui temps
quel mont alt no t cayga damunt / E tu qui as en anori
cio la bocha uberta dels lehons he la multitut de les besties
furioses / E tu qui fugis a les falles dels fochs qui t acass
en / he romans mig cremat hoyts la veu he paraula de
tantalus / prech vos que amets les penes // Ollas e quim
aiudara he tant se fara certes a mi quina experiencia per
que desig retornar he fugir a les penes Infernals . //

Maguera.

Persech. Te Tantalus que ans quet partesques dan vulles posar gran dimisio he pertubacio en la casa de Atreu sembrayo guerres he bregues Amor desordonada que an los Reys alurs ceptres he senyories comou ab la tua cruel volentat baralles perpetuals /./

Tantalus

A mi pertany. sostenir penes / car yo no son pena he yo son exit dela terra oberta corrompuda he fenuda axi com abapor corrupte he cruel axi com abapor de pestilencia que deu estampar sobre los pobles gran he mortal corrupcio / Ja no placie / a deu que yo porte mos avis he nets afer peccat habominable / aço yo no fare ans vos empatxare / O gran pare nostre he dels homens deyficats / Tu Jupiter qui est pare de mi Tantalus fill teu Jatsia que sie vergonya hau fill que sie Infernat posat que la mia lengua sia punida ab pena tapada // Empero ab tot ço parlare ne callare daço Amonestes que la ma sagrada ab homey voluntari he la ma foriosa no tocha los sants altars / Jo estare aci he contradire he empetxare lo peccat gran he abominable / O maguera ep quem bats em fers en la bocha he p quem menaces quem asotaras ab les dures serpents he per quem turmentes les entramenes ab fam terriblement he dura tot lo cor me flameia per gran set he la flama del foch resplandeix dins en les entramenes abrasades Empero pus que a tu maguera plau yo seguesch lo teu consell. //

·Ab Sequera·

O Tantalus· por man que tu esta
mps tota la tua furor en la casa de atreu
he de tiestes / dignes porten la hun ab laltre
que null temps sien sadolls la un dela sanch del altre /
la casa de aquest ha sentida ja la tua venguda he com
tu posits lo peu sobre lo lindar enla tua entrada tota tremo
la / dignes as fet enlantrada / veten als Inferns al riu enlo
qual habites assedeiat / ja les terres ploren agreuiades ab
lo teu peu massa feruch / tu veus en quina forma per raho
dela tua presencia la qual licor he la humor ha derelenqui
des les fonts / les ribes son secades he lo vent del ponent
no porta ab si nuuols tot arbre es mostra ab les fulles gro
gues he lo ram es priuat he despullat de fruyta he de poms
he aquell munt apellat ysmeos qui es habundos en tempts
habundosos riu^s que done aygues he les departeix als vins
he ales sequies he sestanpa fins ala mar ara per la tua pre
sencia fogint la mar de tu / lo riu buyt he sech daygues
he pareix la arena he oen de lunz los brogits deles aygues
per que gran espay se son lunyades / Ja aquell estany
dit lerna tan abondos es tornat atras / he les venes de
aquella font dita formides se son entrades he amagades jus
la terra / E aquest flum dit alpheus no gita les sues sagrada
des ones / E los çels daquell munt dit tirhero es tan ple
de neu la qual en la tua presencia nos pot regalar / E
los camps nobles temen la set antiga / E lo sol esta dup
tos si seguira son mouiment he la si tirara forts les reg
nes del cauall del seu carro en forma que pareschà da
qui auant tot dia ·//·

Segon capitol del primer acte en lo qual lo corus dels capellans se complany dela infelicitat miseria o decayment dela casa de Tantalus .:.

Si es algu dels sobirans deus qui am la ciutat de Acaya dita per nom argos ab les cases dela ciutat de grecia dita pisa solempnament entorrada he si es en lo cel qui am lo regne de Corintus hon ha un mont apellat istinos / E qui ama los ports qui son atrada part daquell mont car departeix la mar en dues parts he si es qui am les neus habundoses daquell mont dit Tageto / les quals neus con aquell vent dit boreal dela gent Sarmatica que habita ala tremuntana se condensen os comprenen / E la presencia de aquell vent dit Ethosis qui rena en lo astiu se dissolen veia he mira aquell deu misericordiosament los mals aparellats he ab lur benignitat vullen empatxar he facen que no tornen los orreus peccats abominables he no succehesca al avi pijor net he que als maiors no sia plasent la maior culpa / En forma que la generacio de Tantalus assedegada he desechada per sobres de cobeiança se despulla dels actes empetuosos he soptosos malvats he reprovats / Assats es favoreiat lo peccat / no y ha valgut res ley deuinal / publicament se cometen los crims / Hun hom qui era principal del carro en lo qual anava Ypodamia filla del Rey Oene he era dit per nom Mirtilus / Aquest fon engenrat per pelope fill de Tantalus / En-

com lo dit Mirtilus fos carreter dela dita ypodemia / La
qual aconsell de son pare menas molts dels partors en lo
carro quis movia molt espatxament fon vencuda per lo
dit pelope / E lo dit Mirtillo enganat mori confiant
massa en si matex / E la mar dellavors ença fon dita .
mar mirtoma / No es faula pus manifesta que aquesta
als qui naveguen en les naus dites gomus axi apella
des per la mar yonium / Lo dit pelope fill de Tantalus
estant Infant com un dia corregues per besar son pare
fon acoltelleiat he trossejat per lo dit pare prob lo foch on
solien fer lo sacrifici als deus / Q. Tantalus aquest Infant fon
trosejat ab la sua man dreta he hoferit lo aparella als deus
qui vengueren al seu ostal / per la qual raho la sua bocha .
soste set eternal he no es pena al mon pus propia a sem
blant vianda / E sta enganat Tantalus ab la bocha buyda
pengen sobre lo seu cap pomes dels quals larbre es ben carre
gat / E lo dit arbre engana la bocha de Tantalus oberta
ab la gola ampla . E jatsia que lo dit Tantalus age sobi
rana fam he les trigues li sien molt congoxoses Empero
tantes vegades as enganat quantes voltes vol tocar la
frupta / E llavors abaxe los ulls he la cara confus he
enganat he ab les dents tancades liga la fam quel tur
menta / E lavors lo bostatge enclina he baxa totes les
pomes que riquesses del arbre fins ala bocha de Tantalus
he mostrense les pomes madures he molt bones a menjar
E lavors tantalus leva les mans per la fam / la qual
com ha ben Inflamada la sanch he cremada he abrasada
la gola ensemps ab la bocha / esta lo miserable Tantalus

he crida he apella los fluuis qui li passen dins los labis
los quals li tol la aygua fogitiua defallint lo riu qui roman
esteril he lexa aquell quis esforça de retenirlo / E lavors
Tantalus ven la pols qui ix he procheix dela altesa dels
monts ab lo vent que fa somoure la dita pols. //

Aci comença lo segon acte on parlen atreu he lo seu
escuder. Primer Atreu.

O CORATGE. men desarmat peresos paho
ruch he sens veniança qual cosa es lo maior
opprobri he vergonya / E la sobirana vergonya
que pot caure en hom tiran que apres tants peccats
apres tan gran crim que ha comes ton germa apres de
ley de natura axi rompuda he violada non auez presa
venjança per que fas tantes querimonies tota la ciutat
dita Argos deuia rebujar per raho deles tues armes / E
tots los nauilis deuien occupar les naus apparellades de
guerreiar ꝑ tu / Ja tots los crims deuien flameiar ab los
teus fochs / Les ciutats deuien esser abrasades ab les tues
flames / he los coltells ensemps ab les espases deuien
lo ir he resplandir / Tota la terra sona he resona dela mul
titut dela nostra caualleria / Lo meu enemich no aiga
refugi en les silues on se amague / No sia legut als nostres
contraris fer tornes ne defensions en les alteses dels mu
nts / Tot lo poble nostre de micena lexant les ciutats no
stres canite la guerra he las morts que si faran / Tot hom
qui defensara lo cap de Tiestes frare meu muyra sens mi
sericordia // O aquesta casa gloriosa de pelope fill de

Tantalus cayga sobre mi sol que cayga sobre mon frare
O coratge meu fe una tan gran crueltat la qual no sia
loada per gents presents ne per esdevenidores he null temps
sia liurada a silenci ans sia per totes generations recitada
Alguna gran malvestat esser atrobada tan cruel tan ter
rible he aytal que mon frare quis adelita en crueltats reput
esser sua si tu not venges de la malvestat que ha comesa ton
germa vençut est per ell // E quina cosa es tan cruel que
sobre la malicia de ton germa he seria asats a ta venjança
que ton frare sia exellat / certes no pas / he per ventura
seria asats que soste pobresa he reposa en les sues necessi
tats he no guerreia ab tu ne ab tu ne ab altre / certes no /
Car yo conech lo enginy del hom qui no reeb doctrina
trencar se pot mas no enclinar / per que enans que reeba
forçes es ferma en algun preposit hom destroira ol me
tre enmig es posit lo mal he crueltat que atorgat es al quil
occupara /./.

· Lestudez ·

Dignes. me diten he not estemordeix la fama del po
ble terrible he adversa so contrariosa /./

· Atreu ·

Sapies quel maior be del regne es que aço que mana lur
senyor es forçat lo poble a sostenir he loar /./

· Lestudez ·

Hoc mas la pahor que força loar lo senyor aquella pa
hor mateixa los ret enemichs / he aquell qui cerca he dema
na gloria de vera favor / mes ame esser loat en los coratges
del poble que ab sola veu forana /./.

. Atreu .

Moltes vegades he communament la vera lahor cau en hom humil he de baixa ma / mes la falsa ma no cau sino en hom poderos / aço que yo vull per força a voler lo poble /./

. Lestuder .

Sil Rey vol coses leguades / o honestes no es qui vulla lo contrari /./

. Atreu .

Si solament coses onestes son leguades al Rey ab tant ab prechs demandes subieccions he suplicacions Regna /./

. Lestuder .

La hon ha vergonya / ne deligencia de justicia / ne sanctedat de vida / ne fe / no es lo Regne segur ne estable /./

. Atreu .

Santedat piedat he fe bens son de persones singulars priuades he sino son profitoses als Reys lexen les anar per lurs vies /./

. Lestuder .

Sapies Atreu que peccat es noure no solament al mal hom encara al mal germa /./

. Atreu .

LEUGERA . cosa es fer an aquell tot quant fer en germa es peccat he com en quin cuim m'ha lexat Tiestes que no aja comes / qual es lo peccat al qual aje perdonat la muller me ha /

. tolta .

tolta peccant ab ella / Volch me furtar lo regne he ab frau
sen porta lo senyal del Imperi / ab frau ha trobada la casa /
Car sapies que en los alts astables de Pelope fill de Tan
talus / Lo qual Pelope fon pare meu es un molto deuin
al / qui va tot primer de tot lo bestiar gras he abundos he per
tot lo seu cors porta lana tota daur he de tras aquell molto
los reys nouells qui deuallen de Tantalus van ab ceptris
daurats he lo posseydor daquest molto regna lo dit regne /
Lo dit regnat molt seguex la gran casa de Pelope pa
re meu / Car la fortuna he enaço benauenturada la mia
casa / E la dita sagrada bestia ha cert loch per sa pastura
certs prats los quals tancha una pedra separant lo dit
loch ab la mar que de prob li esta / Aquest sagrat molto sen
porta Tiestes ensemps ab sa cumpada muller mia la qu
al pres del meu talem cometent axi gran he abomina
ble peccat / Dassi proceex tot lo mal de nostra brega he
guerra entre nosaltres / Tiestes exellat he tremolos va
vagabunt he incert per nostres regnes / no es part en lo reg
ne que sia segura daguayts / La mia muller es corrumpuda
la fe del Imperi es lesa he aflaquida / la casa mia malalta
he afeblida / los fills duptosos he sa si son meus o de Tiestes
noy ha cosa tan certa com es que Tiestes mon enemich he
aduersari capital / Atreu he de que estas axi marave
llat comença viste lo coratge de Tantalus mira he gu
arda ton pare Pelope / Aquests exemplis son exercici
de les mies mans / E donchs Atreu que tingues digues per
quina via ab quina manera he forma matare aquest cap
axi maluat /./

. Lestuder .

Quey cal tan gran consell he deliberacio ab vna lan
cada estopira per la bocha lesprit enemich dela tua vida/.

. Altren .

Tu parles dela fi dela pena he yo vull la pena aqui
es mon esguart quel tiran muyra/ lengera cosa es en
mon regne maior pena vull yo.//.

. Lestuder .

E not mon pietat /./.

. Altren .

No pietat si null temps habitist/ o entrist en la mia
casa partir te nara/ vinga aquella congregacio de
furies deles quals es capitana la furia dia Erannis
vinga aci/ E vinga maguera furiosa ab flames flame
jants/ no flameia asats lo meu pits de furia molt ar
dent ab maior malesa se complira/./.

. Lestuder .

O. Rabios he quina cosa nouella es aquella que esma
gines/./.

. Altren .

No esmagine cosa qui tinga manera de dolor acostuma
da/ ne laquire maluestat al mon/ ne pena que sia/ car no
es cosa en lo mon que sie bastant apunir tan gran peccat/./.

· Lestudec ·

E No es bastant la força /·/

· Atreu ·

Pocha cosa es /·/

· Lestudec ·

Es hi bastant tots /·/

· Atreu ·

Encara es poch axo /·/·

· Lestudec ·

Ab quina sageta donchs / o lança sera fundada aquesta dolor he de quina arma vsara la yra contra Tiestes /·/

· Atreu ·

Lo Tiestes matcip sera lança qui matara si matcip /·/·

· Lestudec ·

Segons que veig maior es aquest mal que yo nom pense /·

· Atreu ·

Per dius / Sapies que vn gran brogit espauentable fir
los meus peus girant he regirant he nos hon me stich
tot arrapat la terra de la pregonesa del seu abis gita grans bro
gits / Lo dia en sere gita de grans trons espauentables / e tota
la casa gita grans cropits axi com si rompia tota he lo tagi
nat se destip deles parets / los deus o ymatges del meu pare
angirada la cara de Tetis / O deus que temets / faces faços
aquesta malnestat /·/·

· lestudez ·

Atreu que entens afer //.

· Atreu ·

NOm se · lo meu Coratge que sent car ultra
la sua manera acostumada he ultra sos term
ens de natura umana es torbat nom se qs
tem hira requeren les mies mans percoses nom se aço
que es mas gran cosa es aparellada / O coratge meu comen
ça digues es lo peccat de Tiestes digues a Treu en
qual guisa que per abdos sia conplida la malueztat / Odrisia
ven les sues cases abominables / Pandion rey d'Atenes
dona la sua filla Progues per muller a Tereu rey de
trassa Tereu corronpe Filomena Iermana de Progus
he per tal que la dita Filomena nou pogues revellar tal
lali la lengua / E com la dita Progus conegut aço
mata son propi fill he de Tereu he donal a menjar
al pare he aquest Tereu fo de la casa de Odrisia / Yo A
treu atorch gran mal esser aquest que pense mes ha
obra vendra maior cosa que aquesta atrobara la dolor
O pare meu Inspira coratge al teu fill / la mia muller
la qual ha forçada Tiestes germa es de la sua muller /
lo exempli de Progues propi es la culpa he lo peccat
O Tantalus veine en pensar la mia ma ha aquest mal
nat Tiestes cobeios de sos fills ab gran desig he ab
singular gotig los espera menjar les carns sues pro

pres / be ua / be esta / lo fet se aparella de ple / Aquesta
manera de pena plan molt anni enfretant / Donchs
Atreu per que triga tant / E per que Atreu ignoret apres
met entorn he tota la ymatge de la venjança ques
deu fer se presenta als meus ulls / O coratge meu he
quet tems he quet planyes ans de la hobra reb anda
cia fes la maior crueltat que puxques he sera aquesta
que Tiestes se menjara sos fills /./

· Lestuder ·

Digues me Atreu ab quins engans pendras Ti
estes penses te quet pos los peus dins nostres llaços
tot aquest Regne te perenuch· //·

· Atreu ·

No pora esser pres si primerament no vol pendre
ell espera los nostres Regnes per aquesta esperança de reg
nar los homes se possen ala faç del lam ques lança
de Jupiter sageta molt perillosa per aquesta esperança
se lançen los homens ales menaçes molt perillosses
del gorch he pregonesses dela mar he entren dins la
mar dupdosa de libia hon naulis fort pochs se sal
uen / per aquesta esperança Tiestes veura anni qui son
jerma sen la qual cosa es lo maior mal que pot aver /./

· Lestuder ·

E qui li dara tanta fe dela pau que desimularas qui sera
aqui don tanta crehença /./

· Atreu ·

La esperança inflamada es molt credul/ lengerament creu p los fills propis personalment li tremetre ma seguretat queli dira que comell sia exellat vagaros privat del regne que vulla fenir les sues miseries he que vinga a regnar enlo regne de argos del qual cobrara la mitat on senyoreiara/ E si p ventura Tiestes es tan dur que no vulla hoyr nostres pregaries/ mos fills nets sens he sos fills qui son grans/ he vints de greus mals facils he lengers de esser presos per engan/ de de una part lo longo desig mitigat/ de daltra part lo treball dur de viure en exili de daltra part la pobresa trista/ p dur que sie tiestes lo forçara de venir ami/./

· Lestuder ·

Sapies Atreu que lonch temps ha fetes les miseries totes/ ja son convertides en natura/./

· Atreu ·

Molt erres en ton juhi Car esperiencia dels mals creix de dia en dia als miserables/ Lengera cosa es portar los mals p algun temps mas sostenir p alguns dies cosa es molt greu/.

· Lestuder ·

Prech te Atreu molt trist he doloros que cerchs altres ministres del teu consell/ facilment he lengera los jovens o en los pijors manaments/ p ventura tos fills faran a tu aço quels mostres en luz onde le erma teu/ Car moltes vegades com la pena sobre aquell qui la tracta/./

. Atzen .

Com no fos al mon hom qui mostras les vies dels peccats he dela malvestat he del engan/ lo desig del Regne a mostrara he has temor que mos fills sien mals/ ay tals son nats/ he la cosa que tu apelles dura aspra he creus tu que es ferament dura he massa cruel per aventura tu estes la ymaginada contra mi//.

. Lestuder .

Aquest fram que aparelles de fer sabran tos fills/ Sapies Atzen que la fe del secret no esta segura en homens tan iouens/ per ventura de scelaran los engans que aparelles a ton frare//.

. Atzen .

Hom apren de callar per molts mals dela vida car alli on es la clamor de molts mals apren hom de callar he de aco amonestare a mos fills he aquells manare//.

. Lestuder .

Cuydes enganar tu aquells per los quals vols enganar altra persona//.

. Atzen .

Mes valra que mos fills no sapien lo crim ne la colpa he com he quina necessitat es/ mes stiar mos fills en mon peccat los odis se exercesquen es conbaten entre mi he mon jerma/ O coratge meu mal fas sit parteixes daci/ Si perdones e a tos fills perdones he a ton jerma/ Lo meu fill digamenon ministre he tractador

del meu consell diquest sabra lo engan he Menalau fill meu acompanyara Agamenon / Ab aquesta venjança vull saber qui sera mon fill ver he no duptos cert e no cert / Car si aquests desuien he contradien ala guerra entre mi he mon serma he no volen exequir los meus hodis / Es Tiestes onde / pare es luy / per que yo vull que sien ministres he tractadors daquesta frau / Mas com. la cara demudada he la paraula tremolosa continuament manifesta molts secrets / he aquells qui fan contra luy volentat / he forçadament alguna cosa comunament manifesten he reuelen los consells / Mes val que mos fills no sapien mos secrets / mes solament sien tractadors entre mi he mon frare Tiestes / Emperò tu estuder ti secret lo fet que hauem començat /·/·

· lestuder ·

Nom deus amonestar de semblants coses tot tanque dins los pits de mon secret / fe he temor / mes la fealtat o tanca tot /·/·

Segon capitol del segon acte en lo qual lo corus parla dela fortuna superbiosa :·—

LA noble. Ciutat Argos del linatge antich qui deualla del Rey ynaco ha sembrades guerres he yres entre dos germans / O Atreu he Tiestes he quina furor es aquesta que apius Inflama los coratges

volent la hun escampar he beure la sanch del altre Conqui
stant lo ceptre Real ab peccat he ab iniquitat / O cobeios de torres
darmes de guerres no saben en quin loch iau lo regne / no fan
Reys habundancies de riquesses no fa Reys la vestedura de por
pra / no fa Rey la corona daur que porta sus lo cap / no fan
Rey les bigues del palau daurades he adinarades / Rey es
aquell qui ha deposada la pahor he la malestar del cor iniq
he cruel lo qual nos mou per imbicio de senyoria ne per favor
de poble soptos he tumultuos / lo qual poble he sa favor no
es ferma ne estable / he no moura lo dit Rey tot quant aur se
cava en les parts occidentals ne lo riu dit per nom Tagus qui
ha les arenes dor de les quals clareia tota la ygua / nel mou
ran les habundoses messes ques lenen es baten en les eres
de libia / E lo dit Rey no tembra lo lamp qui cau del cel per
uia obliqua / o torta / ne tembra lo vent apellat eurus qui co
mou la mar terriblement / Ne tembra la mar adriana la qual
soptosament se infla / he puia fins al cel ne tembra la lança
del caualler / ne / la aspra espasa atorrada / Aquell es Rey qui es
posat en loch segur he tot quant te ius si no te per be sen sino les
coses sobiranes aquelles iutge esser sues / lo qual Rey ve fran
cament he volenterosa al encontre de la mort sens tota te
mor he pahor nes clama com se mor / posat que los Reys qui
~~tenen~~ carreguen contra los pobles dits datos he aquells Reys
qui posseexen la mar roia color de sanch plena de pedres pre
cioses E aquells Reys qui tenen los regnes dins los mons
de Cappia qui an en favor lur les gents dites sermates
posat que conbaten contra aquell Rey axi voltrnos he aquells
pobles qui gosen ab gran andaria a pen en lo flum dit he

apellat Denubi lo qual reben si ho Rins E los pobles
dits Seres qui son amobleyts per abundancia de vellors de
lana vinguessen contra lo dit Rey nol mourien de sa vir
tut bona pensa posseyr lo regne / noy ha mester cavallers
ne armes / ne lances / ne sagetes / les quals gita detras si
lo poble . com fa a partes que faça per conquistar
regne Car no es nessesari aterrar les ciutats ab pedres
de giny qui tiren de molt luny / Rey es aquell qui no tem
res / Aquest Regne dona casçu a si matex estiga donchs
quis vulla en lo sobiran gran ho estalo tremolos del pa
lau real / he a mi sadoll lo dolç repos / E estant yo en loch
baix he humil haia dolça delectacio en ma reposada / o
ciositat la mia edat passa sens brogit he ab vera taciturn
nitat he silenci la qual cosa no es tenguda per los cavallers
qui tostemps seguexen armes / E com los meus dies se
ran passats sens brogit de clamosa ambicio muyra yo
vell hom humil he de baxa ma / No sia hom al qual la
mort sia gren Inssoptos / he aquell qui es conegut per molts
mes mor que nos conexe car tant es ocupat en nego
cis que no ha recordacio de si ne de la mort ://.

Aci comença lo terç acte on parlen Tiestes e son fill
Philistenes ∴

.Tiestes.

Fill meu. yo mire dins ma recordacio les
dignitats cor de la mia patria he les abundans
riqueses de la ciutat Dargos que es maior ciu
tat del Regne del meu pare la qual cosa es sobiran be als
miserables exellats / hoc encara es cosa plasent sol

tocar ab la ma la terra propia / Mire yo encara los deus
de mon pare ço es les ymatges que adorave / Empero si
son deus no se car no man defes del exili ne dels altres
infortunis / A dire axi matex les coses sagrades dels
ciclas gent qui tenen hun vull en lo front / Mire he
veig que no es en lo mon tam bella ciutat com es la ciu
tat dargos / Trobar he los Astradis / o terres he mire per
quins camins he vies yo estant en prosperitat anava
en lo carro de mon pare portant la palma en la mia man
dreta he no sollament la porti una vegada ans moltes
A dire yo en quina forma en aquells termens tot lo poble
me exia a rebre ab gran solepnitat exiam presenblant
mon frare Tareu / Mes tu Tiestes mes te val que torns
atras he que fuges per los lochs silvestres he bostatges he
valls espessos darbres he pla ma semblant a les feres / he
pus seguir te sera que passar avant mes te val car aci on
esta clareia la resplandor he bellesa del regne en lo qual
pot esser honrat / No es aquell loch que ab falsa lum he res
plandor te enfalaga la vista he engana los ulls mira he
considera tu Tiestes ara qui est posat entre les coses qui son
reposades aspres he fort dures car entre aquelles fuy fort
he alegre / Ara com yom gire a les coses prosperes he dol
ces tot revench en paor sobirana lo coratge se ferma he
desija tornar lo peu atras lo cors tremola ab gran força
moch lo meu peu anar / molt son inclinat de tornar atras /./.

· Phifilistenes ·

Que es aço Mon pare esta tot esbalayit / nom se / molt
perrerosament gira la cara de si matex he en incert /./.

· Tiestes ·

Com estas ho coratge uei sosspes he per que gires o regires ton consel tan facilment en coses molt incertes / tu fies en ton germa he en lo regne he tems tu los mals de aduersitat los qua ha ja uençuts / e son se amansits per longa costuma he fuges ales miseries he a pobreses les quals son atu ben ordenades he acostumades / Torna atras les pergades ara com te es legut / gran ajuda es esser miserable deslliura atu matex de perill /·/.

· Philistenes ·

Pare quina cosa forca atu tornar atras dela terra que as vista he per que tanques lo si atan grans bens quet son aparellats / ton frare de tren post posat la hira torna en ta amistat he parteix ab tu la mitat del regne he edefica per tu les cases enderrocades he restetueix atu matex /·/.

· Tiestes ·

Tum demanes dela causa dela temor la qual yo ignor no ueig cosa en lo mon que deiga tembre / Empero he gran pahor / vull anar auant mes tot los cos he los genolls me tremolen / hom porta lla on vull anar forçem anar adona part / he son forcat de anar alaltra / axi men pren com ala nau la qual sen porta lo vent duna part he daltra part la mar/ /·/.

· Philistenes ·

Orech te pare que sobres he vences tot quant te con

traste he empatxa la pensa de anar avant veiges quantes honors quants premis te esperen / si tu pare vols regnar pots /./.

.Tiestes.

Axi matex puch morir per que yo menys sporen en lo regne que mas promes / endelleste /./.

.philistenes.

Noch mas gran es la potestat real /./.

.Tiestes.

No es res al mon qui res no desiga /./.

.philistenes.

Por has jaquir lo regne a tos fills /./.

.Tiestes.

Sapies mon fill que hun regne no reb dos senyors /./.

.philistenes.

Miserable es aquell que no ... esser benaventurat. com pot /./.

.Tiestes.

AREU AMI. les grans potestats planch an los noms falsos / car no son aço que demostren / debades tem hom les aduersitats / ço es de sostenir les / mentre yo fuy en renom de gran honor / null temps fuy sens pahor / tostemps fuy en temor de la espasa que yo

portaua al costat / O he com es bona cosa no fer enuig a home
del mon E menjar segurament en casa humil e baxa / los
grans peccats no entren dins les cases petites he pobres
Segurament reeb hom la vianda en estreta he pobre tau
la / lo veri es begut en laur / yo dich aço quina esperiencia /
Leguda cosa es he molt bona prepossar la mala fortuna
ala bona / La ciutat baxa que no es posada enla sobi
rana part del mon no tremola / En la mia casa resplan
deix enla cuberta sobirana del taginat lo vori blanch
he precios / No he cambrer qui defena lo meu dormir que
nom desperten / No pestam ab multitut de nauilis / Ne sa
dollam lo ventre importu ab trahuts de poble / ni en cap
qui sestena oltra sos termes hi no son colt he honrat ab en
sens he adoracions / La mia silua no es honrada ny pin
tada de orts de verges plens de flors he de violes / los banys
en la mia casa no fume axi com bany artificial no es
donat a mi lo dia per dormir / ne la mia nit se despenen
molt beure / vetlam fins a la embriaguesa / E per ço nos
qui som en estament pobre no temem / La nostra casa
segura es de tota enueiga / gran repos es donat ales
coses poques he baxes / Lo maior regne que pusqha / e
sser es poder esser sens regne /./

· Philistenes ·

Si deus dona limperi nol deu hom menysprear nil deu ho
continuadament desigar / ton serma prega que regnes /./

· Tiestes ·

Enço quell me prega ha temor gran sens tot dupte / açi
esta amagat algun engan /./

·Philistenes·

La pietat ques lunya / sol tornar al foch don ses partida / E la amor justa repara les forçes perdudes /./

·Tiestes·

Diras tu que Atreu ama son germa Tiestes / ans en la mar banyara les esteles que estan prob la tremuntana he la ona soptosa de Secilia ço es lo flux dela mar reposara he blats he fruyts exiran dins la mar dita Jonia / he la nit escura dara lum axi clara com lo dia / Ans concordaran los fochs ab les aygues / la vida ab la mort / he los vents faran pau amistat he concordia ab la mar ans que Atreu amas Tiestes /./

·Philistenes·

E quina fian temps tu /./

·Tiestes·

Com quina / tota fian tempo / he quina manera / quina mesura posare ala mia temor / se de çert que Atreu tant pot quant es lo seu hodi he yra /./

·Philistenes·

Que pot fer Atreu en la tua persona /./

·Tiestes·

No he themor de mi vosaltres me feu tembre Atreu /./

·Philistenes·

Era com no es de tornar atras allegues temor / com

es pres te de la terror / tart es voler fogir als mals qui
es al mig daquells anem anem avant noy ha altre
remey sino procehir en lo cami que avem començat /./.

· Tiestes ·

Jo mos fills vos seguesch nous men / no sia mia la culpa /./.

· philistenes ·

Deus hi veia he mire nostra bona intencio / de a
vant pare no duptes ne tremols /./

Segon capitol del terç acte on parlen Atreu he Tiestes / E primer Atreu :—

Ara fe la bestia · fera sa en lo laç
presa he tancada / no sol es pres lo pare ans
abell tota sa generatio odiosa / ja los ops se
giren es regiren en loch cert Tiestes es vengut en no
stres mans / vengut hi es / he per tres no puch retenir lo meu
coratge / la mia dolor nos pot refrenar axi com lo podench
ca de casa lo qual com cerca lo porch lo qual tenen ligat
ab corda longa he ab lo morro per terra cerque les sendes co
de luny sent lo porch ab lo nas odorant va deça he della
acostes al loch he com la cossa hes prob treballa que sie
deslliurat del ligam he ab gemechs apella lo senyor qui
massa triga he escapa al qui l vol retenir / Per semblant
la mia yra comflameia de sanch de mon frare Tiestes
nos pot regir ne cobrir he posat ques amag la mia yra.

prech te Atreu que mires ton jerma he veiges con es de
mudat en la cara / com la flota dels cabells li cobre la faç
com te la barba leiga en mi confia he posa sa esperança /
bona cosa es quels germans se veigen / Tiestes dema
te quem abraces passen daqui auant totes nostres yres
entre tu he mi haia amor axi com som una sanch / A
quest dia sia dedicat he prive per tostemps als obres de pie
tat natural he parental / tots los hodis dapnatges cone
guen de nostres coratges /./.

. Tiestes .

LOS CRIMS. quem son imposats poria
he deuria purgar si tu no fosses axi piadors / Mes
yo Atreu atorch he conech que yo he comes tots
los crims que tu as cregut de mi / La tua pietat ha feta
la mia causa sobiranament cruel he maluada / Car tant
com tu mostres mes la tua pietat / tant apar maior la
mia iniquitat / Sens tot dupte mal mirent es aquell qui
ha tan bon germa com tu est appar esser peccador lagre
mes hi son nessesaries / Tu Atreu veus ami que humil
ment soplich a tu / Aquestes mans postrades daual los
teus peus te liguen que sia deposada tota yra / he tot hodi
se parteshja del coratge / jerma car meu pren en restes
de fealtat aquests fills meus innocents /./.

. Atreu .

LEUA. TERRA. les mans dels meus ge
nolls drecat he pren los meus abraçaments
E vosaltres nebots meus homens jouens qui

son sustentació dels bells abraçats he besats me, posats les mans en lo meu coll / E tu frare meu despullat la pobre he miserable vestedura, perdona a nostres ulls qui reben desplaer en veure tu axi vestit / Reeb vestedures belles he ben ornades semblants deles mies he ab gran goig he alegria reb la meytat del Imperi / La maior lahor que yo puch aconseguir es, Retre al ferma flach he pobre la bella honor del Regne / Car haver Regne cars he fortuna es / mas donar lo, es gran virtut de pensa //.

. Tiestes .

Deus ten reta bon guardo car frare dels merits que as en ser amistança he misericordia / Lo meu estament axi miserable no mereix portar corona dor he les mans Infortunades no deuen portar çeptre / A mi cove de amagar me en mig del poble //.

. Atreu .

No ages ansia de aço car aquest Regne es suficient he bastant a rebre dos Reys .//.

. Tiestes .

Car ferma[...] yo be creu que aço del teu es meu //.

. Atreu .

E com he qui es qui diga de no als dons de fortuna habundosa .//.

. Tiestes

Experiencia amostra he com minuen facilment los dons tan habundosos .//.

. Atreu .

O Jerma he no vols tu que yo age plaer he gloria dela
tua honor / La tua gloria ja es ordenada / resta la mia honor
dela tua gloria .///.

. Tiestes .

Lo pus cert consell que yo pus tha aver es menyspreaar
regne he senyoria .//.

. Atreu .

Sapies Tiestes que yo lexare la mia part del Regne si
tu no prens la tua .//.

. Tiestes .

Pus axi ho vols yo reb lo nom del Regne he portare
la honor que tum carregues .//.

. Atreu .

Les armes e dret del Regne serviran a tu he a mi porta
donchs la corona Real a gran honor tua he mia / E yo
hire a fer sacrifici he gracies a deu per raho daquesta gran
concordia refermada .///.

Terçer capapitol del terçer acte en lo qual se tracte
com canten los cantors maravellant se dela gran pietat /
/ de Atreu :.

Qui pot . Creure tan gran maravella que
aquell axi dur he amarch fer he terrible Atreu
qui no podia regir la sua pensa ne ses passions
vehent lo seu Jerma si es habit estant fora de si mateix / he
sie refrenat dela yra tant fortment concebuda / no habit

tut ne força maior ques la vera pietat / les bregues forāns
entre gents que no an parentesch duren / Lamor vera per
tostēps rete hete he liga los qui son de vna sanch / la hira
qui es continuada ab grans he radigades causes / [romp] tota gra
cia he amor de gent forana promou guerra com les gēts
hoven lanafil qui crida / armes / armes / vna espasa respta
deixe deça he laltra della / les quals mou he comou lo març
qui es deu de les batalles. he aço fa tot lom furios ab
colps perillosos / Car es asedegat de beure sanch huma
na novellamēt estampada / Mes la pietat venc he sa
torne les armes / he porta los homens a pau ab les mas
iuntes qui la pau molt avorrien / Quin deu es aquell
qui tan gran brogit de guerra he de yra ha portat sop
tosamēt a tant repos / Car ara per la ciutat de Atreu
dita micenas ses feta crida que tot hom prenga armes
per la batalla ciuil qui es entre dos ermans / de que les
mares totes alterades retenen lurs fills que no y vagen /
La muller ha gran pahor del seu marit qui ses armat /
Car vehen que la spasa rovellada dins la bayna / per sobres
de lonch tēps de pau / no vol exir del seu forre sens difi
cultat / la hu en la dita guerra renovella los murs q son
caygutz / Laltre establexe he adoba les torres guastades
he somogudes he tancha les portes de la ciutat ab forts
cadenes de ferre / Laltre tot espaordit encenie he crema
ne tea he pi / he vetlaven tota la nit ab gran congoxa
peror es la batalla / la temor de la batalla he veig ara que
les menaças de les cruels armes / Ja callen he tenen silenci
Ja calla lo murmur de les trompetes / Ja reposa lo so /

ferreny dels matils / La pau benauenturada sobtosament
es tornada en la ciutat de Atren / hon axi com la mar
alta es somoguda fer les ymatgens de marbre qui estan
sobre la mar alta dita Brució / E com lo vent dit Silla
ressona les ones batent se la vna ab laltra firent les
concauitats dela mar / Salanors aquells qui naueguen
temen que no firen en les roques / E aquell vent austral
nos veiga la fusta co nauili he no la meta al fons / E lo
cruel Polifemus esta en la rocha de Mongibell hon per
tostemps ha gran brogit he aternals per les ones que hi son
per que continuada pahor que nol ofeguen les ones qui
de prob li passen / he Laertes qui fon pare de Vlixes he har
per regne vna petita ylla per que fon molt pobre / ha avia
gran paor de la dita ylla apellada Vtigua tremolana /
mes sils vents perden lurs forces he cessa lur gran tem
pestat llauors la mar reposa dorm pus suaument que
vn estany / E la mar que temia trauesar les altres mars
tantost que cesa lo vent molt fort he tempestuos baxa
la vela he los mariners deuallen en lesquif he van de ça
he della deportant se veent los peixos jugue ab ells
comptat he mirant los altri bell plaer / he aço fan en
aquell mateix loch hon regnat la tempestat del vent
les Ciclades qui son .L.xiiij. ylles temen la mar com
senten si esser somogudes / no ha sort al mon que sia molt
longa dolor he delit la hu fa loch al altre / Empero lo dit
es molt pus breu / vna lengera hora muda les coses jusa
nes he les fa sobiranes / Aquell qui possa corones en los
caps dels altres / loqual les gents tremoloses adoren ab

genolls fixos en terra. Almanament del qual an donat terme he fi a les guerres / Los de Media los de India / los de Dacia qui combaten contra los paxos ab gent a canall / Aquest axi poderos te lo ceptre ple de por he de congoxa he aquest mateix axi temeros posseix les riqueses a qui ho beeix tot lo mon. Empo tem he atemut los cassos he fortunes que son la pus instable cosa del mon he tem lo temps qui de sa natura es molt duptos .//.

Vosaltres. als quals lo Regidor de la mar he de la terra ha donat gran dret sobre la mort he sobre la vida. Car en vostra ma esta depossats los esguarts vostres qui son inflats he superbiosos car tot quant lo menor daquells qui son sotsmesos tem de vosaltres / lo senyor sobra vos menaça qui es maior he pus poderos es aquell al qual lo dia vinent he seguent ha vist hom alt he superbios aquel mateix en lo dia qui fugi as vist miserable e a terra no confiu hom del mon massa en les coses prosperes / no sia qui's desesper en venir en millor estament per gran decaymment que aga fet / Car cloto que es dessa de fortuna mescla les aduersitats ab les prosperitats he veda he empatxa estar la fortuna en un estat tot sol es vna roda / no es qui haia por si los deus tan fauorables que pus tha prometre asi mateix lo dia esdeuenidor / Deus aquell qui los nostres bens de fortuna soptosament gira he regira .//.

Açi comença lo quart acte en lo qual parlen lo corus he lo misatger qui denuncia la mort dels fills de tiestes he primer lo misatger :·..

Ay las. qui sera aquell quim porta en lo mon soptosament enbollicant me dins un nuuol escur he tenebros en tal forma que yo no veiga tan gran malvestat / O casa de pelopo he de Tantalus molt envergonyada ·//·

· Corus ·

Digues misatger quines novelles portes ·//·

· Misatger ·

Quina es aquesta regio de terres prob los pobles dits Spertans de la qual son exits dos jermans mes cruels ço diu Atreu he Tiestes / Seria per ventura Corinthus aquesta mala terra la qual pren dues partides de la mar / Seria per ventura la terra dita Istria a la qual fogint los alans pobles axi anomenats poblaren la dita terra / E seria la terra dita Jrcania la qual esta sots les neus de mongibell / E per ventura seria la terra de Scithia los habitadors de la qual menge de la carn dels homens he beuen lur sanch ·//·

· Corus ·

Parla he manifestans quin es aquest loch si per ventura aquesta nostra Ciutat es participant en algun crim orrible he cruel revelans quin mal es aquest ·//·

· Misatger ·

Sil meu coratge se pot hun poch reposar / si lo meu cor dur he tot ert pot recobrar quelcom de força diz vos he quelcom daço que demanau / E la mia cara se manifesta la ymatge de dun fet molt habominable / O cruels tempestats portats vos ne ami / portau me al loch on sen va lo dia ques partexe del mon · //

· Corus ·

Los nostres coratges tenim molt incerts he duptosos / mostrans que es aço que ayxi anoreixe / Manifestans qui es lo actor daquesta cosa digues nos al menys qual es de dos germans · // ·

· Misatger ·

EN LA · sobirana altesa de Pelopo qui regna apres de Tantalus es situada vna casa la qual mira al mig jorn / E la vna part dela dita casa es egual ala dita altitut del mont qui esta sobre la ciutat dela qual casa giten bonbardes pedres de ginys he brigols contra lo pobble inobedient he rebelle als reys Resplandeix en lo dit loch vna sala que reb gran multitut de poble he lo taginat de dit palau esta sobre colones molt excellents Totes les bigues son daurades he atzurades / Apres aquestes coses manifestes a tot lo poble ha altra casa molt richa he molt espayosa he secreta en la part jussana dela qual ha vn apartament real secret en vna vall prob la qual ha vn bostatge antich lo qual apartament esta prob de vn desert he forest / E aço es a situat en mig dela dita habitació he no es arbre en lo dit loch que age ramęs plasents ne alegres / les quals se coltiue es conren hon

/ hia texos /

hia tayos sipressos he bellotezs / Tota la silua es obscura so
bre la qual esta vn torre molt antich lo qual es pus alt
que tota la silua En lo qual loch solen adiuinar los del
regne de Tantalus alli solen demanar certament / e aju
da deles coses molt duptoses he alli pengen les presentalls
mes com son trompetes carretes trencades les despulles
dela mar nizton alli pengen les rodes dels carros qui
auien flach fonament he pengen hi totes deuersitats
de armes ordonades abatalles / En lo dit loch pelope
clama he ferma la tiara he mitra que portaua sa mare
que fon de frigia en aquell mateix loch penjauen les de
spulles dels enemichs / les vestidures penades ab ombres
dels arbres / Sots la ombra de dit arbre esta vna font molt
trista he negra perezosa prob dun estany la ayguа dels qua
ls beuen los deus / Es fama quels deus cruels gemeguen
tota la nit en lo dit loch he resona tota la silua apres que son
desligats he soltades les cadenes dels deus infernals he los
deus dels morts giten grans vdulaments / Alli es mostrat tot
quant espaordeix lull de veure Alli es oyda ades en ades
lla la trompa antiga dels morts la qual ve de lurs sepul
tres / En lo dit loch se mostren maiors terrebilitats en la
nit car tota la silua sol resplandir ab maior flama he les
bigues pus altes flamegen sens foch / Cerberus cha del In
fern qui ha tres ordens de dens / mugix en lo dit loch lo
dia ab la sua claredat / noy foragita la por / car tant es lo
bostatge escur que noy entra la lum del dia / Lo dit loch
del bostatge ha nit propria he la superstitio ço es lo adeui
nar he les inuocacions del Infern son en lo mig dia / car

en aquella hora que alli es molt escur van les terrebilitats
jnfernals / Daquell loch son donades respostes certes ab un
gran so de ven terrible he procehix del loch molt amagat en
lantrada del bosc atge / Tot aquell boscatge cuyda mugir
ab ven deminal ~ Enlo qual loch co lo furios Atreu fonch
entrat mena ab si los fills de son jerma / he ornar he
encortinar los altars dels sacrificis / O qui pora digna
ment parlar la seguent materia / Liga los mas de sos ne
bots jouencells detras / posals sobrel cap una garlanda
de porpra dolorosa noy fallen perfums noy fall la licor
sagrada de bacho deu del vi / Aqui foren les farines
fetes he conpostes de sal farina he aygua les quals se
escampen sobre lo cap daquell qui maten enlo sacrifi
ci Esi ho reb ab passiencia es senyal quel sacrifici es
bo si inpasient ment es mal / En la mort de dits fills
de Tiestes enlo sacrefici es tot orde servat per tal que tan
gran malvestat nos faça sens serimonia . // .

· Corus ·

Dignes nos qui posa la sua ma apendre lo coltell
per fer la dita mort . // .

· Missatger ·

Aylas . que Atreu fon sacerdot he ell ma
teix canta lo dictat he cant mortal he cruel
la sua oracio fonch molt ensutzada he abo
minable / aquest mateix Atreu ordona los altars
ell mateix liga he contrecta los nebots ignorants pren

lo coltell / no defall cosa al mon pertanyent al dit sacri
fici / Lo bostatge tremola de tan gran malnestar tota
la casa vagueja per los fonaments ques mogueren / Dup
tant la dita casa aquina part camina lo sol fogi corrent
al ponent ensi mateix tot obtenebrat / foren gitats dins
en los fochs dels sacrificis offerts al deu bacus / La corona
de Atreu li caygue del cap sis vegades / Les ymatges de
vori qui son en lo temple se prengueren a plorar / Totes
feredats qui son dins lo temple mogueren tots quants
eren presents en lo dit sacrifici / E Atreu esta inmoble
he ab la sua gran crueltat stamordeix los deus qui li me
nasen / Adonchs postposada tota triga acostas als altars
mira ala part dreta he ala sinestra / semblant ala fera
bestia dita tigris en la silua afameiada incerta hon
mordra / gira los capals ab la bocha uberta ades deça ades
los regira della he retela fam duptosa / Axi mateix lo
cruel Atreu mira los caps de sos nebots qui obeexen ab
temor he dupta qual matara primer hon començara la
sua furor / Apres que ha mort lo primer no dupta
qual mataria apres daquell Solament cogita quin
orde tendria en lo dit sacrifici ///

Corus

Digues qual espessega primer dels sos germans ///

Misatger.

Lo primer loch ha Atreu es dedicat ho equata pietat de
oncle / lo primer sacrifici fonch de tantalus lo fill primer de Tiestes ///

· Corus ·

E sabries dir lo dit Jove ab quin coratge he ab quin es-
guart de cara sostench la mort.//.

· Misatger ·

Sapies quel dit Tantalus estech en sa virtut molt
constantment he no volch offerir pregaries al oncle in
fructuosament he aquell cruel Atreu mes li lo coltell dins
la gola he premet lo coltell mes laltra ma al coltell he com
hac tret lo coltell dela nafra estech dapens lo cors mort (e
com fos dupte de qual part cauria lancas ala part del
oncle / Tantost pres laltre nebot apellat philistenes mo
lt cruel ment a costal algerma qui era mort he levali lo
cap deles espatles / lo tronch cau enla terra he lo cap ab
vna singular murmuracio corregue p vn espay de cami /./.

· Corus ·

Que feu Atreu apres daquests dos morts perdona
als altres Infants / o afusta mal a mal ./.

· Misatger ·

Vets vosaltres que lo leho coronat qui habita en ar
minia qui es victorios en molta bestia que mate / esta
sobre lo folch del bestiar he sobre los estables deles gras
besties te la bocha tota sangonosa / he com aura gitada
la fam no deposa encara les yres / ans oprem los toros
ades en ades lla menaça als vedells abla dent sa lasida
p sobres de menjar / Per semblant forma Atreu es fet
cruel he inflat p yra he tinent lo coltell vntat he en

furzat ab dues morts / Ja duptaua en qui deuia pass
ar la sua ma Apres daço com ach mort philisteus /
mes la spasa en lo cors del un dels Infants pasal de
part a part he pres lo per les espatles he la spasa isque
per lo ventre / Tan de bocha dents lo dit Infant he
ha pagat lo foch del sacrifici ab la sua propia sanch
mort de la nafra tan cruel .///.

· Corus ·

O cruel malestar .///.

· Misatger ·

Aço hauets en habominació / maior mal hi ha .///.

· Corus ·

Encara reeb natura maior crueltat .///.

· Misatger ·

E pensau que aquesta sia la fi de la Iniquitat / pus alt
escalo hia de aquest .///.

· Corus ·

Que ha pogut fer mes / si per ventura hauia gitats los cors
ales bestes feres quels desuibrone / o als cremats al foch .///.

· Misatger ·

IA fos. hagues cremats / la plagues a deu

quelos corsos dels morts no fossen sotarrats jus la terra ne
fossen cremats al foch / mes que fossen donats per vianda ales
besties he no als homes / Donar los armenians ales besties so
plici e pena era / O plagues aven que lo pare los agues en
tegres los corsos gitats ales besties he ferams / O peccat qui
no fonch trobat en lo mon aysi terrible ne credible ni sera
apres daquest maior /. Pren Atreu los corsos he obrils
per mig / veu les entramenes que tremolen estant los
pits vius espiren he respiren les venes he lo cor espaordit
encara salta / E aquell cruel Atreu tracte he contracte les
venes he entramenes dels corsos he aqui mira los fats de
les coses esdevenidores he les respostes dels deus he de sitga de veure les venes deles entramenes encara calents En
les quals ha trobat ley de sacrificar les / Apres daço segu
ramet he molt estudiosa aparella vianda la qual dona
a son jerma a sopar / Car trossa los corsos en moltes parts
/ los costats ne van en una part / los braços en altra / les
cuxes romanen daltra part he tramne los ossos / Solamet
los caps he les cares romanen entegres ables mas q foren
senyal he fe dela prometença que Atreu feu a son jerma
Possa Atreu les entrames en diversos asts de ferro he rim
len al foch on son possades com senten la gran ardor / Les
altres entramenes gita en una caldera daygua plena / a
la qual dona gran foch bullent gita les entramenes dela
caldera per mostrar la error que avia del gran peccat / Com la
dita vianda fonch posada al foch he tornada he retornada
dues he tres vegades / Lo fetge per res no podia courre / Cruden
les entramenes en los asts / Lo fetge rinla he no podien dir

se gemegauen los corsos morts / o les flames del foch / Lo
foch negre axi com apega ne va tot en fum he lo dit fum
trist he gren vasen he conuerteixse en nuuol negre / hixe
se daqui p cami tort he leues en alt he vmple la casa de vn nu
uol leig he abominable / O deu e com es pasient / O sol luminos
jatsesia que tu sies fugit detras veig que tu estant en lo cel en
hora del mig jorn en aquella hora ronpist lo dia e portest
prestament la nit car lo mig jorn fonch a tu occident / La vi
anda es portada a Tiestes pare jnfortunat trocejà los cor
sos de sos fills propis he menja les carns ab la sua bocha mi
serable / Esta en la en la taula ab los cabells ben pentinats
ab lo cap salpistat daygua ros servant la costuma de la
terra / beuse la sanch de sos fills / E moltes vegades la vi
anda se parava en la gola e no podia passar / O Tiestes
en los teus mals no y ha sino vn be ço es que ignores ço que
menges / mas tost ho sabras / posat que sol torna atras
tanca lo pecat gren ab tenebres nouelles he faça lo temps
alienat he estranyat als altres temps car la nit no s es tre
mesa he proceyto del orient / Empero encara resta a beure
mes / fins tots mals sien manifestats . //

3 Segon capitol del quart acte en lo qual lo corus se
marauella de la turbacio he mutacio que es feta en los
cels per aquest crim tan gran he gren :—

O Sol pare . dels cels he de les terres a la pre
sencia del qual fuig tota la bellesa de la nit estrua
he dignes on gires lo teu carro en mig del sol pert
lo dia / O sol benauenturat he per quens tols ton bel esguart

encara lo vespre qui es misatger dela hora serena no ha /a
pellat les planetes he esteles dela nit / Encara lo esperus
qui es estela qui apareix ans dela nit no avia manat de
sligar los carros del sol / Encara la botzina no avia so
nat lo terçer senyal dela nit / maravellanes lo lanrador
com se cuyta axi la hora del sopar ans quels bous sien
sljats / Digues me sol quit ha fet mudar lo moviment del
cel / quina es la causa que axi as mudat los teus cavalls
del seu cami axi segur he cert / Per ventura seria ubert
lo carçer Infernal / he los Jagants qui son vençuts una vegada
temen / o asagen donar batalla als deus / E si per ventura Thi
cius nafrat enlos pits per los voltors qui li mengen lo cor / Re
novella les sues yres he si Trepo qui te sobre si lo munt de Sicilia
dit mongibell se auria destorregat la dita muntanya / E per
ventura si seria aparellada via he carrera ço es tal a fins al
cel / posant una montanya sobre altra per conbatre als deus
E per ventura lo mont qui es en thesalia dit per nom pelion
o / ossa seria reparat per fer guerra als deus / Les costumes de
orde de natura / antiga no y haura orient ne occident / Lo ca
vall del sol qui corre vers les parts orientals acostumat
de lurar los frens als deus / he lalba mare del ros qui ve
ab la primera lum esta fora de si maravella do ven per vertir
los lums del seu Regne / no sab levar los carro hujats ne
sab acabucar en la mar los cabells del coll dels cavalls
o les serres / los quals cavalls fuman per sobre de ardor
he suor fumants / Lo dit sol en novell hostal no acostu
mat / ve lalba ço es en occident he fa exir les tenebres
ans que la nit sia aparellada / no sucçexen apres del dia

les esteles he lo cel no resplandiria per estela que en ell apa
rega / La luna gren plena dumor no digereria les ombres
aminuant la scuredat dela nit / Mas quina cosa es aquesta
Ia fas la nit tremolen los coratges ferits ab gran pahor
que tot lo mon no sabis per ropina que sia fadada al mon
Iusta he que prema los dents als homes lo ha
bominable ço es la confusio general del mon / Per es que
natura no amaga les terres la mar les esteles qui pinten
lo cel estelat / Lo capita deles planetes ço es lo sol q porta
los segells ab la sua eternal falla so tiri / no daria deferencia
entre estia he autumpna / he la luna ques posa danar les
flames del sol no troba la temor dela nit / ni sobrara los
frens del sol qui es son frare correr per lo pus breu cami sots
via turna / he axi tota la turma so congregacio dels deus
sen yra mesclada he confusio he lo zodiach
qui es correja plena dels signes en lo cel pus clar que les
esteles / lo qual departeria les zones del girant he moue
se per lonchs anys venra les esteles caure lo signe qui en
cara no sent la primavera dona la vela al vent dit ze
firus qui es vent del occident sobtosament caura en les
hones per les quals sen porta vna donzella dita Elles
pahoruga Car frixus he Elles fogint als aguayts de
lur madastra meteren se en vna nau dins la qual era
pintat lo signe daries / frixus en la gran tempestat es
capa aquest enterra he Elles nega / Lo signe de tauro
lo qual ab cor bell he resplandent porta en lo front set
esteles dites yades / Tirara ab si lo signe de geminis qui

son frares ço es pollux he castor ensemps ab los braços
torts del signe cancer / lo leo qui flameia tot per singular
flama de ardor qui es en lo cel lo qual fonch mort per
Erculles caura altra vegada del cel / Lo signe de Vergo cau
ra en les terres les quals dexa lenguides he les
pesses del signe de libra caura molt justament he portarse
an ab si de Escurpio molt dur / el signe vell he antich
que larch ab cordes de nervi ab fletxes empenades caura
rompuda la corda per a les sagetes / Lo capricorn fret
he gelat portant lo yvern peros caura he trencara la tua
cetra / E ab tu signe de pistis caura los darrers signes del
cel / lo golf de la mar acabustara he amagara totes mo
strnositats he admiratives coses que null temps fore
banyades ab aygua de la mar he aquestes coses son les
esteles posades prob la tremuntana / he la serpent a le
negosa qui departeix la orsa maior ab la menor caura ne
ra de con flum / he la orsa menor es ajustada ab lo dra
ch freda com lo gel endurezat / E lo guardia e regidor
del seu carro dit Arcthofilax caura vei ço acosa instable
Car tot lo mon se abisara / E nosaltres si no som dignes
de tan poble quant nuncha fo lo mo girant he regirant
la polsguera nos premiria ans acabussarme / E en nosaltres
es pervenguda la edat ultima derrera / o nos lassas en dura
sort he fortuna creats // O miserables hon avem perdut
lo sol el avem foragitat de nosaltres / Vagen sen les que
rimonies / parteix ten daci tremolosa pahor he themor
massa es cobeios de viure aquell qui no vol morir tot
lo mon perint ab ell .//.

Aci comença lo primer capitol del sinque acte on se
tracte com Tiestes fon apellat al conuit en lo qual
los fills li foren donats he hoferts per vianda.

Parla Atreu.

Aram. veig egual ab les esteles he sobre
tot hom he son tan alt que ab lo cap toque lo
sobiran cel / Ara tinch yo tota la bellesa del reg
ne / Ara tinch la cadira de mon pare / lexe aquells qui estan
sobre los cels nols me cal pregar / Car tota la mia voluntat
es complida / be esta sadoll so / Ja he satisfet soficientment
ami / Mes per que ne assats yre he complire lo pare dels cor
sos de sos fills / he per tal que la vergonya nom contrast
la lum del dia se nes partida / Esspateat tu mentre lo
cel te apella / he sa pogues yo retenir los deus qui fugen
he portar los forçadament per tal que mirasen la venjan
ça / que yo fare en la vianda del sopar / vull quel pare
dells veiga ço que ami es plasent he veiga los caps de sos
fills / vehent ho ab lum açi resplandent com lo dia / O
Tiestes manifestare les tenebres de la tua miseria sots
les quals tenebres estan amagats tots mals / Tiestes
qui est per mi conuidat masa jaus recolsat sobre la tau
la ab cara plasent he alegra / no es encara termenat lo
meniar el beure espera maior he pus ardent vi tants
mals obs he nessesari que Tiestes los veiga / Car si era
embriach / o no auria tanta dolor ho no veuria soficient
ment sos mals / Adonchs vosaltres familiars de la mia
casa obrits be les portes del temple dins lo cap son los

caps dels fills de Tiestes / Manifestes la casa hon ses feta
la gran festa / gran pler aure veure quina color sera en la
cara de Tiestes com veura los caps de sos fills estrapçats
he quines paraules gitara de si la primera dolor he si per
dra la paraula he com se arregarara lo sen cors per sobres de
soptosa admiració / Hoc encara mirare com ne trametra
lo sen esperit per sobres de dolor / aquests son los fruyts de la
mia hobra ço es veure mon jerma mort he de tot miserable
he perdre lo ben trist he afortunat soptosament se obren les
portes sients en aquell moment portats davant los caps dels
fills / tot lo palau sie ple de lums enguisa que li sia pre
sentat davant tot quant li pot crexer la miseria / Veiats
Tiestes vestit de porpra ornada daur com esta recolsat
sobre la taula abeurat de vi ste deins lo cap la ma esquer
ra costa de son sobiran Rey senyor dels Emperadors / Ultra
mon desig he fet assats ço que he fet que ara mastegades
Tiestes tragades he menjades les carns de sos fills / Una
gran copa daur plena de sanch de sos fills mesclada ab
vi li porten ço es que si la bega tota non lexe una gota / La
dita sanch sia tenyida ab la color del vi enguisa que no
conega la sanch la qual avorriria de veure / Ab aquesta
copa plena de sanch de sos fills / car la mia sanch agueza
beguda si pogues // Veiats maravella aquest Tiestes
alegre he joyos ja vol apellar los ministres que sonen he
facen gran festa he tant es alegre que no pot retenir la
sua pensa que no deman tot quant li ve a son desig . //.

Segon capitol del sinquen acte hon se tracta lo gran goig que mostraue he auie Tiestes per raho del regne que li era estat restituyt per Atreu son germa sen :.

Tiestes.

Opits. aflaquits per lonch mal deposats les cures he ansies superflues / fuia ja la pahor fuia ja la trista pobresa conpanyona del trist exili / fuia la vergonya deles greus aflictions / mes deu hom guardar don cau hom que del loch on cau / car tant es pus fort lo decayment com es pus alt lo graho del qual hom cau / mes val fermar lo peu en pla en loch baix he segur que caure del sobiran graho / gran cosa es en la habundancia dels mals sostenir los carrechs del regne he aterrat en alguna part sia sostenirho en pastiencia sens desesperacio no hauer pasiencia enla dolor E posat que per dolor lo regne no deu morir per sobres de dolor he lom qui es virtuos he perseguit per be que sia de baixa ma no deu sostenir ne portar los vergonyosos carrechs de fortuna ne deu esser mol hom he vicios Mas tu Tiestes foragita de tu los fats tenebrosos potes de aduersitats / postposa totes les ansies he cogitacions dels temps miserables / gira la cara ales coses plasents bones he alegres / he gita del teu coratge les miseries antigues / car vides que singularment los miserables car null temps en coses prosperes ne alegres torna ala benauenturada fortuna / Empero aquells qui son estats aflegits enlo temps passat nos poden alegrar be del be esdeuenidor

he quina cosa est tu qui aprim renoues del meu goig he
nom promets de celebrar aquest dia de festa solepnial ale
grament he pagada he per quem fas plorar com noy aja cau
sa de dolor / he quim veda de ornar lo meu cap ab papel
let de roses he violes / yo veig que sobre lo meu cap ha ben
den roses dela primavera / Donchs quim veda que no
porte yo aço en senyal de goig he consolacio / los meus ca
bells salpistats ab sinamomo qui es especia molt fra
grant he odoriferant se son drecats alts per manera de
vna oripilacio tots herts q(ue) es senyal de gran orror / Vu
lla yo o no vulla les lagremes a manera de pluia mane
dels meus vlls / En mig deles mies paraules se mescle
gemechs / lo plor he la tristor amen les lagremes acostu
mades als miserables / el plor quan es sobiran delit / gran
plaer trop yo en fer querimonies miserables / E gran de
sig he voluntat me ve desque par he rompre les vestedu
res de porpra sumptuoses he reals he plaer me ve de
gitar grans crits he vdullats / La pensa profetiza del
mal sen esdevenidor / tremet plors he gemechs / Los
navegados lanors angoxan tempestat consentre vents la
mar se infla / ho tu foll Tiestes he quins brogits quins
esguarts fenys he tems presta a ton serena se torbula
he fasaguira / no ha causa ni raho ço que tems / O massa
tart o temps // Ay yllas que yo no vull esser miserable
mas los meus vlls estampen plors he lagremes aço no
den esser luny de raho / car es dolor / o por / he lo gran
delit he plaer porta ab si lagremes habundoses. //

Açi comença lo sise acte dela present Tregedia on se tracte en quina manera Atreu feu presentar sa Tiestes los caps de sos propis fills menjant Tiestes en lo conuit he parlen Atreu he Tiestes he primer

. Atreu .

Terma. Car çelebrem tu e yo aquest dia dela gran festa ab pau he ab gran consenti ment / Tiestes Atreu quit asegura lo çeptre he qui ligara he fermara la pau ab segura fealtat .//.

. Tiestes .

Jo he gran habundancia de viandes he de vi molt pre ciós aquesta acomulacio pot crexer lo delit / ell crexeria si yo avia aquest goig he alegria ensems ab mos fills .//.

. Atreu .

Hages ferma crehença aci son per abraçar lur pare aci son / aci seran no t sera tolta part ni quart de tos fills / esperes dentre lur fas yo la t mostrare he tot te sa dollare he complire dela multitut de tos fills no temes car tu ten veuras sadollat / sapies que tos fills ensems ab los meus menjen alegrament he pagada en la taula dels homes jouens mes apellats seran he venran da vant la tua presencia .//.

. Tiestes .

Sapies frare que yo reheb la vianda quem dones

en lo teu convit als deus paternals antichs son oferts/ los
vins en pocha cantitat he apres los beu hom mes que es
aço que vull beure he la man dreta nom vol hobehir/ co
mes va pus se agrevia/ acostem lo vi ala bocha/ e fug
com vol tocar lo labis he com lo vull metre en la bocha
cau me sobre los pits he la taula sentint tremolar/ la
terra ha gitat vn gran crit/ envides luu lo foch/ lo cel
esta tot stuporos he maravellat differt entre lo dia
he la nit car no es luminos axi com solia/ ni es tenebros
axi com solia en la nit/ he que es aço que axi tremolen
les polleguers del cel cosa que null temps fonch vista/
Molt pus espesa es la scuretat deles tenebres que no
solia he la nit ses amagada/ enlanyt totes les planetes
he esteles se son fogides del cel/ Oferma que es aço que axim
conbat lo cor/ perdones a mi/ prech te que perdons a mos
fills/ totes quantes tribulacions he tempestats poden
esser cayguen sobre lo meu cap ret me los meus fills.//.

. Atreu .

Sols te retre he no sera dia en aquest mon quels te puga
tolre.//.

. Tiestes .

Helas he quina es aquesta tempestat que axim co
mou les mies entramenes que es aço que axi tremola
dins lo meu ventre/ yo sent dins mi vn carech lo qual
yo no puch sostenir he los meus pits gemegue ab gemech
qui no es meu/ Ho fills meus he hon son venin venin
davant la mia presencia/ vostre pare qui us engendra

vos apella pare miserable / veniu veniu car tantost que q
haia vists fugira aquesta dolor dela qual dimers parlen
en ma vergonya .//

.Atreu.

Ara vet aci tos fills abraçals he besals venguts son
dignes conceps aquests esser fills teus .//.

.Tiestes.

Ara conech tu frare lo qual primerament no havia
ben conegut ne perfetament / ho terra he tu pots sof
tenir tan gran peccat / ho he per que no acabucas tu e nos
en la pregonesa del Infern / he per que no abistes lo Rey ab
lo Regne he per que not veus lo Regna de micena / ensemps
ab tot lo poble / Ja deuen estar en lo Infern prob nostres
avis / si nengu daquells es dins los Inferns o ab dos es en
semps / O Infern examplia la tua vall tenebrosa he leua
les tancadures he forrellats deles portes he ab lo teu si
molt ample rebeb nos frares he Jermans . E tan queus
dins lo fin de Infern achoror / Les animes dapnades
vagen vagaroses sobre lo nostre cap / he lo riu tot flame
Jant dit flegeton mouet tots les arenes en la maior
dent vinga tot flameiant sobre la nostra mort / ho
terra cavech ferench he com estas aci Inmoble .//.

.Atreu.

Lo Meu car hoste rebb los fills los quals a tan gran

estudi has demanats no t alongue mes lo temps besals ages ne ta consolació de partir tos abraçaments ab tos fills.//

Tiestes.

Atreu.

Ho Atreu es aquesta la convinença es aquest lo pacte, es aquesta la gracia, es aquesta la fealtat quem prometist si est sadollat he deposes los odis, yo pare misérable he afortunat no demana que torns mos fills vius he sans, ans te demana cosa que poras donar, estant venjat en lo teu cor, ço es que facas gracia que puscha sotarrar los corsos de mos fills, ret me tos nebots los quals en la tua presencia liurat al foch segons costuma de la terra hon lo sotarrar se fa ab cremar, not demana res per retenir ab mi sino per destrohir ho al foch.//

Atreu.

Tot quant es romas de tos fills hauras, aço que no es reservat jat tens tu dins tu mateix.//

Tiestes.

Per ventura has los liurats per vianda als ocells de rapina ho reserves los per esser devorats per los peyos de la mar, ho mengenlos les besties feres.//

Atreu.

Tu mateix has meniats tos fills en la vianda miserable.//

Tiestes.

Aço es que tant ha desplagut als deus / aquells ha fet a
magar la cara / aço a girat arenes bollas he quips cuits gi
rare / quines querimonies fare quines paraules me basta
ran / yo veig los caps estapeats / les mas tallades / les cuyes
trencades / aço era que yo mesqui de pare no podia dins la
mia bocha molt cobeiosa de menjar / dins mi se regiren
les entramenes / he la malvestat closa he tancada dins
lo meu ventre lugta he treballa he no troba via per exir ne
O frare donam la spasa ab que as morts mos fills que
ysquen del meu ventre / O im negues lo coltell / los pits
comoguts giten gran plant de si mateix tan fort quels
dits pits se rompen / O mi afortunat miserable / O tu
Tiestes rete la ma e no t mates per donem ales obres ço es / a
les animes daquells qui maten si mateixos / Car sostengo
ren pena en los inferns / E qui hant vehe tan gran mal
vestat he quin e morchus hom qui porta los homens al
precipici o esspampador he habita en una altesa del munt
cantaso loch hon hom al mon no gosa habitar / E qui
pertastes hom lagant qui habita prob lo flum dit Co
feo / hon comet grans malvestats / a iusta semblar ceu
eltat / O mi pare cruel yo prem los meus fills dins lo
meu ventre he son opprennuts per ells he ha manera en lo
mon per aquesta Inniquitat. //

Atreu.

LA MANERA. que es donada al degut pe
ccat com no tes feta maior crueltat no es la manera

que tu vulles retre crueltat ab crueltat voler fer semblant
cosa que yo he feta / he aço que yo he fet a tos fills petita
cosa es a ma extimació / Car yo devia pendre la sanch
que exia dela nafra de tos fills tota bullent he lançar la
ala tua cara per tal que tu beguesses la sanch dels homes
vius / Les paraules son donades ala yra / car la mia yra
es enganada he aço per tal com nom son venjat axi cruel
ment com devia he aço fon com fuy tan cuytat he detengui
algun temps en parlar / he per ço com yo ab lo meu propi
coltell me cuyti a fer les nafres matils davant lo altar
plaquí he asuavi los fochs ab votiva he voluntaria
mort de tos fills / Lo dit foch se feya en honor dels deus
qui eren adversaris he contrarios dels ~~deus~~ homens
per quis hofferia lo sacrifici / he yo troceyant los corsos
esmenuylos he tallils en moltes parts petites he algu
nes ne meti a bollir he coure en olla en una gran cal
dera les altres fiu metre en ast en mig dun gran bra
ser de foch / talli los menbres els nirvis de tos fills qui
encara avien vida / E deslligant una part del altre vin
les venes he pulsant ab gran ardor del foch he yo ab
les mies mans propies afustle lo foch per rostir la vianda
aço aguera pogut fer lo pare ans que menjas los fills
he millor ho poguera fer car no es tanta crueltat lo pa
re matar he troceia he talla les carns dels fills / he debades
ho fae car la paço no podoni ne agui compassio he la
dolor es superflua mastega ab la tua bocha cruel tos
fills menjals esmenuant los ab los caxals / Mas una
cosa li ajuda car nin sab ni ho sostenen.//.

· Tiestes ·

O Vosaltres. mars qui sou tancades
ab tantes ribes hoyts me / vosaltres deus hoyts
aquest crim axi maluat / o penes infernals
he on sou fugides hon vos sou amagades / hoyts me /
hoyts me les terres la nit negra per nuuols molt escurs
cuida ab les mies veus / a tu son comanat a tu son dere
lenquit tu sola veus lo miserable / tu romas sola sens
esteles / not demanare coses fexugues ni coses enugoses,
not pregare que faces res per mi / E com quina gran
am pot esser feta en fauor mia / no pot ve daquiauant
venir en honor profit del men desig he voluntat //
Tu regidor del cel sobiran / poderos Rey del palau cele
stial regira tot lo mon he enbolcha en nuuols negres
he molt escurs / mescla en tot lo mon les batalles del vents
he per totes les parts deles terres gita llamps he trons
no pas ab aquell ma sul minist o ab lamp ferist he
aterrists tres monts. los quals los jagants auien aetu
multats hu sobre altre per conbatre contra los deus
als quals se volien egualar / E espatea aquestes ar
mes no trigues gita llamps flamejants / venia lo
dia qui ses perdut per los qui an demudada la cara
he amagada per no veure tan gran crueltat / lança les
flames / venjat ab habundosos he sominciats lamps
dela lum que tan tolta no duptes pus de qui sulla sia
la culpa mia o de Atreu / Si la mia culpa es maior
matam ab lamp quim fera quim penetre per mig

he quim crem / lança he tremet una flama una falla sobre lo meu pits quem abrase / E yo pare mi serable vull starrar mos fills he tirar los al foch que sia lur sepultura yo desig esser cremat q̃ los corsos de mos fills tinch dins lo meu ventre doloros Agas si daço no mou los deus sobirans he no es deu en lo cel qui vulla gitar lamps he sagetes flamejants sobre los homens cruels romangue eternal nit sobre lo mõ he ab les longues tenebres amaga los peccats sobirans / nom clam de tu sol si perseveres de no Illuminar les tenebres.//

. Atreu .

Ara lo he yo les mies mans / ara he conquistada la vera palma de victoria / perduda era la mia volentat / lo meu desig no era res si ja tu no sostenguesses la dolor que sents / ara se Atreu que nexeran fills / ara sera lo meu talem cast / sens tota macula.//

. Tiestes .

E quet merexien mos fills / he per que los has morts.//

. Atreu .

Per ço com eren teus.//

. Tiestes .

Al pare has fet menjar los fills matexos.//

. Atreu .

. ~~Tiestes~~ .

Atorchiho he quem plau com se da cert que son teus.//

. Tiestes .

Jom apell als deus qui son Jutges dela pietat la qual es amor ques deu conseruar entre parents.//

. Atreu .

E yom marauell apell als deus conjugals qui son Jutges dels matrimonis he deluz honestat la qual tu has violada.//

. Tiestes .

E com quies qui zeta mal per mal / ab la ley se deu ponir he nos deu veniar un peccat ab altre ne menor ab maior.//

. Atreu ..

Ara se de que t clames penits te com yom son cuytat afer en tu he en tos fills aço que tu volies fer en mi he en los meus ne tocha molt al teu cor per ço com as [illegible]emada vianda a tu abominable la qual auies Ja aparellada a mi / Car dins lo teu coratge tu hauies ha fer semblant malesa he de aparellar a mi frare teu qui ignorame mos fills per vianda he matar los ver ço yo he fet los teus en semblant loch he manera / vna cosa te contrastat afer semblant malnestat car crehies que son tos fills per ço com hauies peccat per adulteri ab la mare muller mia.//

·Tiestes·

Los deus son presents qui faran venjança daquest peccat / he les mies orations mouran los deus a punir aquest peccat ·//·

·Atreu·

He yo liure a tu he a ells tens fills / la dolor dels quals te porestra he don afliccio per tota la tua vida ·//·

·Feneix·

La present tregedia de troya conte sis actes ·:·

Lo primer· Acte tracta lo plant que fa Ecuba ab lo seu corus dels cantors de troya sobre la destructio total de lur ciutat / ¶ Lo segon acte conte la revelacio fonch feta a Calcas adeuinador al qual aparech Anquilles demanant que polixena moris sobre la sua sepultura / ¶ Lo terç acte conte com polixena fonch condapnada a mort / ¶ Lo quart acte conte com Ulixes pres Astianas fill de Ector / ¶ Lo quint acte conte la mort de polixena sobre lo sepulcre de Anquilles / ¶ Lo sise acte conte la mort de Astiu de aquests fonch denunciada ·//·

·Lo primer conte dos capitols·

Cen lo primer Capitol se tracte del plant que feu Ecuba ·

·muller·

muller del Rey priam sobre la destructió de troya / En lo qual capitol parla solament ecuba /./

. Lo segon conte un capitol .

Lo Segon acte o capitol tracte com lo corus so al ball redo de les dones troyanes plangent los Infortunis de troya he parlen hi dues psones ço es lo dit corus he Ecuba .//.

. Lo quart acte conte quat^o capitols .

En lo qual se tracte dela Revelació que fonch feta a Calcas deuinador al qual aparech Archilles / manant que polixena filla del Rey priam moris sobre lo seu sepulcre he parlen hi dues psones ço es Calcas he lo corus .//.

En lo qual se tracte en quina forma polixena estech condapnada amort he parlen hi tres persones ço es pirro / Agamenon / he Calcas adeui .//.

Lo primer Capitol tracte en quina forma vlixes demane q pres Astinas fill de Ector dela ma dandromata mare sua he parlen hi dues psones ço es hu pro vell troya he la dita Andromata .//.

Lo segon capitol tracte en quina forma vlixes demane que li sia liurat astinas fil de Ector he de Andromata he parlen hi dues psones ço es Andromata he vlixes .//.

Lo terç Capitol tracte en quina forma Andromata mes son fill en poder de vlixes he parla sola vna persona ço es Andromata.//.

En lo quart Capitol tracte en quina forma Andromata de licencia de vlixes fa gran plant sobre son fill q̄ deu pendre mort he parlen hi tres persones ço es vlixes he Andromata he son fill.//.

. Lo quint acte conte dos capitols .

Lo primer Capitol tracte en quina forma polixena filla del Rey priam fonch degollada sobre la sepultura de anxilles he parlen hi tres persones / ço es Elena Ecuba he Andromata.//.

. Lo sisen acte conte vn capitol .

Lo segon Capitol tracte en quina forma lo corno planx lestament deles dones troyanes catiues he miserables.//.

. Lo sete acte conte vn capitol .

En lo qual se tracte en quina forma fonch denunciada la mort de polixena filla del Rey priam he de Ecuba he de Astinas fill de Ector he de Andromata he parle tres persones ço es lo missatger qui denuncia la mort he Ecuba he Andromata.//.

Primer capitol del primer acte en lo qual se
tracte lo plant de Ecuba muller del Rey priam
he del corus dels cantors qui ploren sobre la de
strucció de Troya ∴ + Ecuba.

TOT HOM. qui posa sa confi
ança en regnar/ o senyorejar qui te lo cep
tre del palau Reyal he emperial/ he no
viu en temor del sobiran senyor qui es
sol un deu/ E tota la sua sciencia he esperança possa
en les sues coses leugeres he transitories/ mire he veiga
a mi Ecuba considera a tu Troya / Car la fortuna tos
temps null temps aporta maiors exemples he doctrines
mostrant en quina forma los homens assí altius he su
perbiosos estan en loch frenol he perillos // On sapiats
que aquella ciutat de Troya la qual era sustancia fer
ma he fonament estable de tota Asiá / los murs de la qu
al feren los deus Neptupno he apollo ab lur generos tre
ball es aterrada destroyda he regirada de fonaments/ A
la destrucció de la qual vengueren aquells pobles qui be
uen de la aygua daquell flum molt fret dit per nom Te
nays lo qual se departeix en set rius // E mes en la
dita destrucció fonch aquella gent qui beuen de les ay
gues daquell flum Tigris lo qual procheeix de orient
partida molt mala del qual flum se mescla ab la mar
roiga / E mes en la dita destrucció fonch la multitut
de les Amazones dones vidues qui no habiten ab lurs.

marits he son vezines deles sites que son gent que no an casa
certa Car vsen de tendes he de habitacions portatils he
habiten continuadament en la riba dela mar dita ponticum./
Adonchs plorats que la gran ciutat de Troya nes anada
atrapll dessposa / Troya es cayguda en destructio del seu po
ble propij / he los murs dela sobirana bellesa altesa he forta
lesa jaen aterrats he aplanats / Ay llassa que les flames
del foch cruels he amples he molt esteses s'inflamen en la
nostra casa Real he tot lo palau de priam fuma per lo foch
qui flameja / he la flama no veda als mans dels dessi
padors que no troben la ciutat molt richa / Troya fla
mejant es robada he tan plena de fum que no y apar lo
cel / nit / ne dia / he lo dia es a Troya tenebros per lo fum
he per les espures qui eston sobre ella nes so si un gran
minol estur la tenia a cada part dins en volpada / Esta
lo caualler grech ple de yra he cobeios de pilatge he ab
los seus ulls mesura he considera tot fer he cruel la gu
an Troya la defallida ha molt aflaquida en sa forca
he vigor. / / Lo dit caualler reposa deu anys he no
gosa fer gran violencia ne mourer soberga batalla he co ven
apres la dita ciutat aflictionada he vençuda esta tot
esbalayt fora de si mateix posat en gran admiratio he
no creu que pusqua esser estada vençuda per lo poder dels
grechs / La poblacio de Troya pren lo pilatge he la de
spulla he axi nans no poden rebre la rapina Troyana /
Yo Ecuba jur per los deus he prench en testimoni aquella
deinitat que mes pus contrariosa ab los fochs qui
abrassen Troya / Callegue per testimoni tu Rey priam

lo qual est soterrat dins Troya ensemps ab lo teu leg
ne he invoque los deus ab los quals habites en lo Infern
invoque Troya en lo estament dela prosperitat / he invo
que les ombres ço es les animes de mos fills molt genero
sos he vull que façen testimoni / yo Ecuba com fos pre
nys en sompni tot lo mal quins es esdevengut he vin
tot quant Casandra furiosa profetitza apres profeta /.
Catissa que den vedas que no fos donada fe de que
fuy vana profetitza / Empero no estigui de parlar ne
jaqui a silenci les pahors esdevenidores / Car digui
al rey priam marit meu que aquell fill del qual yo era
prenys fora occasio dela destructio de Troya he nom
volch creure / Per que dich que no fonch astucia de
Ulixes ne de son companyo diomedes ne sola trayçio de
simon mentider sacerdot que Troya fos presa de nyts
he flameiada ne abrasada / Ans atorch que aquest foch
es foch meu / Aquestes flames son flames mies aque
poguera aver dat recapte a tan gran destruccio ma
tant a paris fill meu per qui es vengut aquest mal in
reparable / Apres que aquell hom apellat ledon sen
porta del temple lo paladi ço es la ymatge de pallas /
E apres que simon falsari sacerdot mes dins Troya
un gran cavall de coure lo ventre del qual era ple de ca
vallers armats grechs he feu trencar una gran part
del mur per on intras lo dit cavall he a hora de mija nit
obri les portes de dit cavall he isqueren los dits cava
llers qui prengueren he abrasaren Troya / Yo Ecuba
he fet tot aço yo he inflamades aquestes inflames /.

Mas p que tu Ecuba fembra la antiga he bella Jemegues he plo
res la ruyna he destructió dela ciutat de Troya guarda he mira
tu misserable als plors fresths he no vells Car Troya ' mal vell
es de antiguitat / yo llassa Ecuba vini un cruel crim dela mo
rt del Rey / E vin molt maior crueltat comesa sobre laltar del
temple ables armes de Denchilles / Car vini que pirro fer he
crueltat pres lo Rey priam p los cabells / he com los se hac in
reuironats enla ma dura he inmissericordiosa amaga la espasa
enla nafra del coll Reyal / / E com lo dit Rey hagues volenterosa
ment reebut lo ferre dins la sua gola / trague pirro la spasa de
la nafra tota tintada dela sanch del prom vell Rey e antich /
E no pogueza mitigar lo dit pirro de fer tan inyga mort
la darera edat dela vida mortal enla qual era construyt lo
dit Rey priam / mls deus sobirans qui eren testimonis dela
sua crueltat he de tan gran peccat ne la deuinitat que coli
en hconrame com amen aterrat algun Regne . /// O llassa
priam pare de tants Reys no ha sepultura ne fretureggi de
flama crema los seu cors com p tota Troya flameja / he no
veig quels deus sie assits sadolls dela nostra psecució Car
veig quels sepultures dels Troyans done senyors ales nores
he al fill del Rey priam ¶ De llassa yo vil he abominable
catiua qui seguire enquina sort cauire veig que vn grech
vol p amiga la muller de Ector fill meu / he altre caualler
grech vol Ecacos muller de mo fill Altre vol esposar la mu
ller de anthenor / Ni defall a Cassandra qui demana les
nupcies // Mas la mia sort he fortuna es molt themuda
yo sola fas pahor als grechs // ¶ O dones Troyanes qui
sots catiues / o conpanyia mia / cessen vostres plors / ferits

vostres pits ab les palmes donats he gitats grans plants aquella
silva dita ydos / en la qual los deus donaven lurs respostes
dels fats esdevenidors / Car la dita ylla es casa de paris
jutge cruel per qui fonch destruyda Troya / Car com en
la dita siguessen tres deesses ço es Juno / pallas / e venus de
essa damor he fos discordia entre elles qual era la pus
bella / he aço per un pom daur lo qual gita la deessa de
discordia dins una font dient sie donat ala pus bella
E elegiren lo dit bisbe per jutge lo dit paris qui mogut per
amor carnal jutga lo dit pom a venus axi com ala pus
bella / de la qual cosa yrada Juno persegui paris ensemps
ab los Troyans fins a lur total destruccio . //

Capitol segon del primer acte en lo qual se tracte com los corus he la congregacio de les dones Troyanes planyen los Infortunis de Troya Segons la Informacio de Ecuba muller del rey priam

Corus.

Sapies. Ecuba que tu manes plorar a gent
grossera he poble dur al qual no es novella cosa
habundar en lagremes // Com assi dinpos anys
no haian fet sino plorar he doloreiar / he aço de puys que paris
fill de priam vench en una ciutat de grecia dita Amiclas
don pres Elena / he fon aço apres que la nau de paris feta
dels pins quis tenen en la ylla he silva dita ydea consagrada
axi a si bella mare dels deus hac travessada la mar /// E la
dita silva dita ydea fonch despullada darbres per . x . anys
ab los quals arbres fonch cremada he abissada la dita
nostra ciutat he los segadors dels camps dius figueris .

Per deu anys vehe ren gran sanch en los esplets car per
temor no gosaue sembrar ni cullir / Ara que no es dia gran
temps ha qui sia a nosaltres freturos de plor / Ans auem
nouella he antiga causa de administrar plors he dolors
Vinem donchs als plants he tu Reyna Ecuba lexa la
ma he nosaltres gents vulgar he grosera he vil seguire
la nostra senyora Car no som durs a plorar ·//·

· Ecuba ·

Oleyals. Companyons de nostra miseria de
sfets vos la crencha del cap he escampe se los cabells
per los colls plorosos / Mostre la gent Troyana
los costats sotzarrats he ennegrits ab la pols ardent entre
Troya / Estrenyen vos lo si he abrenyats vos les vestedu
res he aparega lo costat de la vestedura esquinçada / mos
trem los ventres mig he descuberts / O catiua dona Tro
yana he per quin matrimoni te enueles los pits fas ho per
tal que no aparega la tua vergonya / Lo manto esquin
çat sia fet cuytat o correga de les vres gonelles he la vra
ma furiosa fira los pits dels quals procexen aquests plants
en sobrans / Aquest habit me plau aquestes vestedures me
son gracioses en aço conech la gent Troyana / Retornem
donchs los plors antigats he vells sobrats / he sobrepujats
la manera acostumada de plorar / Car ploram Ector fort
he generos Cavaller ·//·

· Corus ·

Lãns. Hauem desligats los cabells se desfeta

la correja per la multitut dels corsos morts qui jaen dins Tro
ya / no portam bells denpadors capellets ne cordons //
Car la sendra bullent dels corsos cremats sees estampa
da per nostres cares .//.

· Ecuba ·

O umplits . vos les mans de sendra he escam
pau la sobre vostre cap aço es legut a nos altres
pendre de Troya aço sol es vostre / Cayga
la vestedura de vostres muscles retinent les vna sino
fins per mig dela çinta fira vostra ma dreta vostres pits
descuberts / o dolor manifesta ara deles tues forçes les plaçes de
Troya facen plant molt rahonable /// Aquella verge appell
ada Eco qui habita en les silues dins les concauitats dels
monts la qual respon als homes he ajuda als darers mots
de lurs paraules no parle segons la sua costuma ans recite
los gemechs de Troya lo qual hoyan lo cel he la mar he tota
la terra / enfellonits vos mans he firen los vostre pits ab
grans colps terribles / no siau contentes dels brogits he colps
acostumats // ploren Ector ab plants he gemechs incessa
bles .///.

· Corus ·

O hector . per dolor dela tua mort les no
stres mans dretes feren nostres pits he assoten la
esquena trahent la habundosa sanch per tu / nos
leuaram lo cap ab man dreta per tu / Les dones de Troya
tenen los pits tots esquinçats he les nafres que han fetes

en nostres persones per raho dela tua mort brullen de sanch
molt habundosa. ¶ Tu Ector eres fermetat dela nostra
terra / Tu alongaves nostres cors fats contrariosos / Car
si tu no fosses ans forem destruits he dissipats / Tu Ec
tor eres escut dels Troyans com eren esulhayts / tu tenies
lur defensio / sobre les tues espatles estech fundada Troya
per deu anys enlos quals fon guerrejada la qual caygue
ensemps ab tu lo darrer dia dela tua vida estech darrer
dia dela ciutat de Troya. //

· Cauda ·

Amats havem plorat Ector / adonchs convertits los
plants aplorar Priam Rey de Troya amplament he a
bundosa. //

· Corus ·

PRIAM. Regidor de Troya quidues bega
des est estat pres / primeramen p Erculles / Se
gonament p los grechs / O antich envellit R
eb los plants dela gent Troyana / no ha sostenguda ad
versitat Troya p tu sol vna begada ans dues begades
fonch Troya nafrada ab les segents de Erculles / Pri
merament com Erculles la pres personalment / Segona
ment com los grechs sabent p esperit de profecia q Troya
no podia esser presa sens les sagetes de Erculles treme
teren p philoketus escuder de Erculles qui ia era mort
he lo dit escuder porta les sagetes de Erculles // ¶ O pri
am gran raho avem de plorar car apres de dursos

parts de Ecuba muller tua apres dela mort de diversos
Reys fills teus / Tu pare lur darrer de tots est sotarrat
he offerts per sacrifici escortegat he trocejat davant Jupi
ter sobiran deu / Lo tronch del teu cors pren los ribatges
deles mars Troyanes.//.

· Ecuba ·

O Dones. Troyanes convertits he girats
vostres lagremes a plorar altres morts car no
es miserable la mort del Rey priam marit meu
dien donchs he cantats totes quantes son / dient priam
sen va benaventurat als deus dels morts ple de tota li
bertat franch e no pas subiugat he null temps portara
sobre lo seu coll lo jou dels grechs ne sera subiugat a lur
senyoria no portara sobre lo coll seu lo carro de lur
Triumphe / he la ma del Rey priam / lo qual ha vsat
de portar lo ceptre Reyal no sera ligada de tras seguint
lo carro del triumphe dels enemichs sobre lo qual
sigue agamenon capita dels grechs de la promesa dels
quals se alegren los pobles de mecena dels quals es
Rey agamenon.//.

· Corus ·

Tots. Cantam he diem en nostre cant que el
Rey priam benaventurat quant se parti de nos
per mort sen porta ab si tots los seus Regnes he
ara sen va deportant per lo desert dit Elisi / segur he franch

de tot mal esta entre les ombres deles animes dels morts he axi estant benauenturat çerca la anima de Ector entre aquelles animes benauenturades / ¶ O benauenturat priam / benauenturat es aquell lo qual quant defall he mor en la batalla veu tots los bens destroyts e morts ensemps ab si he no leixa res en lo mon que li dolgua. //

Capitol terç del segon acte on se conte o tracte la reuellacio que fonch feta a calcas deuinador al qual aparech anxelles denunciant que polixena moris sobre lo seu sepulcre E parlen en lo present capitol dues persones ço es Calcas he lo Corus. :.—

· Calcas ·

Gran triga fan los nauilis dels grechs en lo port de Troya par que demane guerra ho que sen volen aportar la terra. //

· Corus ·

E quina es la raho per que les naus dels grechs romane tant en lo port de Troya preguem calcas quels ho diga quin den los ten cha los vents en tal guisa que no sen puxa partir he tornar en grecia. //

· Calcas ·

LOMEU. Coratge for roman esbayt he grant tremolament occupa totes les partides del meus cors / de coses tan cruels he singulars en vides me sera donada fe quant les recitare / ¶ hon sapian que en la hora de lalba con lo sol comencaua aparexer en les altesses dels munts ço la claredat del dia vençes les

tenebres dela nit he yo viu que la terra se mogue he gita de
si he del seu ventre forts brogits terrybles he espauentab
les/ entant que les silues mogueren lurs caps he los bos
catges sobirans tronaren ab vents forts he vigorosos he lo
bostatge sagrat on se colien los deus tremola agran brogit/
¶ E les grans boques deles silues dita pedra rompent cru
gueren les sobiranes altituts dels monts/ he no solament
la terra tremola/ ans encara la mar sa plana he repo
sos tota/ he aço per tal com sentie com anquilles venia
es mostraua present al mont/ he lauors la terra qui
fonch esquinçada obri grans boques he amples del In
fern mostrant fort poch cami envers los cels/ car tota
era tancada he vberta envers los Inferns/ ¶ E viu a
qui que el sepulcre de Anquilles se obri he leua en alt
he tantost resplandi aqui la gran onbra ço es la anima del
Capita de thessalia dit Anchilles he mostras aytal com
aparech en aquell temps quant vençe los pobles dits Tar
tres/ qui fonch singular senyal dela victoria que har
de Troya/ E mostras aytal com fonch en aquell temps quis
conbate ab Cigno fill de Neptubno loqual no podia
rebre nafra en son cors ab loqual se conbate anquilles
en lo començament dela guerra de Troya/ E com nol
pogues nafrar ab sagetes lançal en terra he ofegual/
E lo dit Anquilles se mostra tal com fonch en la batalla
dels Troyans tot cruel he furios/ loqual feu tan greg
morts he de tan grans homens quels corsos qui foren
gitats en lo flum dit Xanco vedauen lo decorriment
dela aygua del dit flum he har a fer cap en altres

roques // E lo dit Anxilles apparech lavors aytal com
era victoriós en lo carro supbiós sobre lo qual amenati
nent los frens dels cavalls llavors tirant he rocegat
lo cors del noble Troyol fill del Rey priam he la bel
lesa de Troya umpli he reompli tota la vora dela
mar he tots los ribatges dela terra de so molt terryble
he yrat // Adonchs la anima del dit Anxilles qui
aparech ami calcas adeuinador dix les paraules
quis seguexen // Anats anats vosen gent de grecia
he tolen les honors degudes als meus deus qui senyo
regen los morts Desligats les Naus qui son ami des
conexents he volan si vos ne hixen per vres mars // No
pensa grecia que poch dapnatge sostinga per la yra
de Anxilles ans li convenga he aparts he massa / so
man que polixena filla del Rey priam que sia espo
sa del nostre sepulcre sia morta ab la ma de pirro he
aquella sua sanch regue lo nostre moniment / Tantost
que anxilles hac acabades les sues paraules lexa lo
dia he aparexent la nit en sa gran escuredat / E re
tornant sen en Infern acabucas dins vna gran
pregonesa he tantost la gran he molt abissada vber
tura dela terra se tanca / he los abis dela terra qui eren
destruits se aiustaren lu ab laltre he la tempestat dela mar
cessa los vents foragitaren de si les menaces / la mar murmu
ra ab fort petites ones he aquell peix de molt gran cantitat
apellat triton que te en lo cap vn corn molt canoros ach cantat
lo cant nupcial deles noces de polixena laqual devia esser
muller danxilles en la vida he vol que fes ab ell noces en la mort
he lo dit cant es estat sonat ab vn esturment apellat corns. //

Capitol del terçer acte hon se conte com polixena fou condapnada amort he parlen hi tres persones ço es pirro / agamenon he calcas lo adeuinador :-

· Pirro ·

COM. Tu Agamenon Rey dels grechs retornant en grecia donasses les veles dels nauilis als vents ab gran goig he alegria he mō pare anxilles sie totalmēt exequit e ras dela tua memoria he dels altres grechs no volent considerar en vostra pensa com p sol esforç he vigor de mon pare Anxilles Troya esta aterrada he totalmēt distruyda E tu agamenon satisffas hi molt poch asos merits dignes de memoria en aquesta breu tuga que fem açi qui en breu tēps pres les ylles de Citeras he de lesbos he les subiuga als grechs p sol ardimēt seu // Sabs tu que la victoria de Troya es atribuyda asola animositat de mon pare anxilles / Car com ell reposaue vn petit moment tantost era dupte he sa p qui seria destroyda Troya Anxilles determenaua lo dupte ab sa estremitat de gran coratge // Adonchs Agamenon posat que tu vulles aço qui tes demanat et cuptes acomplir ho Empo masa tes tardat adonar // Tots los Capitans sen an portat lur preu E digues si ta merçe sera quin premi he remuneracio sera donat ala virtut de Anxilles q̄ no sia menor asos merits // E com ha merescut poch anxilles con fos fill de Tetis he la dita mare sabes que ell devia morir en la guerra de Troya he per tal que mills ho pogues enbar

garso amagar no dexi ayxi com infanta ab vestedura de
fembra he ayxi lo dit Anxilles podia fogir ala guerra.
he viure en repos longament he veure los anes dels dar
res dies dela sua vellesa / Mas no volch esser cavaller
perreros ne home afeminat ans descobri los engans dela
mare he despullas les vestedures he demostras esser hom
enlos fets deles armes // hon co Telafo Rey de micia negas
al dit Anxilles la entrada de son Regne fonch greument
nafrat p ell / E com lo Rey Telafo agues sabut p parau
la de deu apollo que ell morria daquelles nafres si la al
tra vegada no era ferit en aquell loch mateix ab la ma
de Anxilles he ab aquella mateixa lança ab la qual fon
ferit / suplicha al dit Anxilles quel volgues altra vegada
nafrar he quant fo nafrat tantost guari he ayxi lo dit
Rey senti Anxilles molt benigne ¶ Per ma daquest
Anxilles fonch aterrada la ciutat de Tebas he aquell
cavaller dit Ethion vehe los seus Regnes esser presos
per Anxilles romanent vencut lo dit cavaller / la ciu
tat dit Larnecia fon aterrada p Anxilles he subiu
gada al jou dels grechs / p lo dit Anxilles fonch presa
la terra de brisseyda amiga sua Car com Anxilles anas
ala guerra de Troya pres una ciutat lernecia he aq
mata lo pare he lo marit ab los jermans de brisseyda he
pres la p amiga // E p Raho de una ciutat dita gri
seyda fonch sembrada devisio he guerra entre dos Reys
ço es entre Anxilles he menalau Car lo menalau passas
p una ylla dita lesbon pres una dona dita Triseyda
he occupas la ciutat dita griseys // ¶ E com lo dit

menalau fes alguna triga en la dita ylla mes se gran pes
tilencia en aquella terra / sobre la qual cosa consultat lo deu
apollo per que morien tanta gent / respos que no cessaria la
dita pestilencia fins q Menalau agues restituyda bri
seyda a son pare carnal · ¶ E sabut aço Anquilles forçà
menalau de restituyr la dita griseyda / sobre la qual
cosa yrat menalau pres de Anquilles briseys amiga sua
he axi briseys fonch causa de la divisio ques mes entre
Anquilles he Menalau rey · Al dit Anquilles fa testimo
ni la ciutat del Tenedo la qual pres he li dona gran
fama la terra de orario la qual pres habundosa en pastu
ra molt grasa he nodrie gran multitut de bestiar / hor
encara fa gran testimoni / a Anquilles la ciutat que pres
dita assilea en la qual era colt lo deu apollo / ¶ E que di
rem de aquelles Ciutatas que pres / les quals rega he
auida aquell flum de grecia dit gaycus lo qual habun
da en grans lochs de argines / Aquestes destruccios he
morts y de gents tanta part de homes quantes ciutats
aterrades a manera de hun gran remoli de vent fort he
vigoros / Seria / a altre hom gran gloria he sobirana be
llesa / Mas a mon pare Anquilles solament foren cami
de honor Car caminant envers la guerra de Troya
fen les dues victories / lo qual Anquilles obtengudes di
verses batalles lavors quant se aparellava a guerreiar
E callant mes les altres lahors he merits dix que no
fon la mort de Ector sola lahor he merit de Anquilles
qui mata lo dit Ector / Ne seria la dita mort suficient

labor sua / ans ajusta ala sua labor la victoria que hac de
la ciutat de Troya la qual vence lo dit pare meu An
xilles / vosaltres grechs la depochas he aterras apres
que per ell fon presa he aflaquida. ¶ / E yo qui son fill
sen trob gran labor he delit recomptar lurs generoses
labors seguint los fets grans he maravellosos del pare
engenrador meu Anxilles / O he quant fon gran la
sua gloria / lavors com Ector jague mort davant los
ulls de dit pare / E lo dit pare meu mata Amenon
fill del jerma de Priam he de Auroza dessa he per lo
grant plor he plant que feu la mare sua aquell dia
fonch molt estat ple de gran tristor mostrant la tant
sser plorosa / E lo dit Anxilles qui fon vencedor estech
esbalayt dela mort que avia feta / he lavors entes he
sabe lo dit Anxilles quels fills dels deus eren subiu
gats a mort ¶ E no solament vence Anxilles los damunt
dits ans encara vence aterra la Pantafilea Regina deles
Amasones la qual era la major pabor que avie los grechs
Adonchs si tu Agamenon estimes dignament los fets
de Anxilles / grans labors grans favors li deus donar
per raho de sos merits / on posat que la sua honor re
queris que una verge dela ciutat de Athenes don tu
est Rey ço dela terra dels grechs moris sobre lo seu sepulcre
no si deuria fer una petita triga // E tu Agameno dup
tes en aço he no aproves les coses que son de si matexes
plasents he rahonables / he tu creus que matar sobre lo
sepulcre de mon pare la filla del Rey Priam fill de lau
mendonta sia cosa cruel terrible he abominable / ¶ E di

gues portes tu maior amor aella que ala tua filla apell
ada Eufigima / Car be sabs tu que co anames conbatre
Troya per vengar la Iniuria que fonch feta als grechs pre
nent los forçadament Elena / Venguist en vna ylla di
ta anlida on arribest ab Axil navis he aqui agues lo
vent contrari he hoyses dir als deuis que null temps
auries vent bo he necessari per a ton viatge si primerament
no era mitigada la dessa diana ab la sanch dela filla
tua dita Eufiginia / tu sens neguna triga la fayst
degollar he offerist la sua sanch en sacrifici don obten
guist vent he temps ple de prosperitat ¶ Adonchs A
gamenon puys tu as aço en costuma demanne per amor
de mon pare fazes les coses acostumades / ço es que po
lixena filla del Rey priam enemich dels grechs muyre
sobre lo sepulcre de Anxilles paremen . //

. Agamenon .

SApies. Pirro que vici es deles perso
nes iouens que no poden regir lo coratge mogut
he soptos Aquesta fermor dela edat iuuenil
Catiua primerament los homes iouens // Mas tu pirro
hapres e enlasat la gran ardor que as al ten pare E
sapies que yo en temps passat he sostengudes les menaçes
de Anxilles nebot de Eacides hom altiu he superbios
Darpi conue a tu asostenir ab paciencia moltes coses si vols
esser poderos he famos en lo mon / he per que vols tu en
sutzeyr les ymatges nobles de tan gran he tan generos

Capitol com fonch Aquilles ab sanch de mort cruel he
orestia de vna Jnnocent donzella // La primera cosa que
deu saber he apendre lom virtuos es he sa que deu fer
com es vencedor / que deu sostenir co es sobrat / Car no
deu fer tant de mal com pot ne deu sostenir cosa q li sia
vergonya ¶ E vull que sapies q null temps fo q poseys
lonch temps los Imperis ab violencia he forca sobra
dura / he les coses que son moderades he temprades en
gran durada per la qual cosa deus entendre q quant la
fortuna puia he exalca les humanals riqueses entant
lom qui es rich benauenturat se deu mes humiliar
he deu tembre diuerses coses ques poden variar ¶ E
lauors com los deus li son massa fauorables se deu mes
estramordir // Dons sapies pirro que yo he vistes coses
grans sopitosament esser aterrades ala nostra victoria
de Troya fa esser a nosaltres massa ergullosos he enu
els E stant aci nosaltres grechs en lo qual loch cay
gue la gran Troya ¶ Yo confes he dich q estant yo
en mo Regne gran he superbios men puig massa alt
Mas aquells meus esperits de superbia he altiuesa
ha trencats aquella causa he raho de fortuna que po
guera donar als altres homens ambicio de senyoria per
la gran fauor dela fortuna ¶ O priam Rey de Tro
ya tu me as fet superbios ensems he temeros he que
pens yo que sien los alts ceptres he sobergues senyo
ries sino vn nom cubert ab falsa resplandor / co es

vna flama oripellada he vna diadema fundada so
bre falsa garlanda / Totes aquestes coses sen portara
vn breu decayment so hun cars fort sopte // E la fortu
na no porta ab si tostemps . a dil . nans ni dona deu
anys de spay axi co fauoreia lo temps present car no be
tostemps ha hom ab cara tan alegra // O terra o gent de
grecia jo dire he parlare ab ta digna licencia sens
iniuria tua he dire vna cosa / ço es que satisfesia q ma
volentat se estada quels Troyans fossen assats afle
ctionats ligats he presos / e Troya se derrocada he e
gualada ab la terra / Empero tot aço agueran vedat si
pogues e hagues delliberat mas la yra lo ardent ini
mich he la victoria q obte en la hora de la nit no podet
esser regits ab fets / E la casa indigna cruel e fera
la qual aparech en aquella tan soberga destruccio
de Troya tota procecip de gran dolor he tenebres escures per
les quals se pronoque he corre la furor de aquell afortunat col
tell lo qual com se infectionat he vntat vna vegada ab
sanch / ja no trobe en mi plaer ne audacia de trobar ma
jor delectacio en degollar he matar // Ara no me plau que
si res roman en pens de Troya enderrocada he aterrada
que tot estiga en son esser he daqui auant no peresque pus /
Ara as que polixena bella verge graciosa filla del Rey
priam sia degollada / e sia morta sobre lo sepulcre de Aquil
les he q ab la sua generosa sanch banye lo dit sepulcre he q
yo a pietat a satmoni apectat axi dur cruel per res non sostin
dria / tot quant mal se cometra en aço vendra sobre mi car
aquell mana / e fa fer peccat quil veda ço a poder dempatxarlo. //

· Pirro ·

Digues me Agamenon seria justa cosa que los deus
dels morts no sen porte ne obtengue algu premi de Anquilles ·//.

· Agamenon ·

Sens dupte gran premi sen porta als seus deus / Car
tot lomo contarra he la lahor sua he les terres estranys ho
yran lo seu gran sobrenom ¶ Si lo sepulcre del teu pa
re deu esser lauat he sontat ab sanch dela qual no fara
plant he plor la mare del vedell ne dela bestia que sera
degollada / ¶ O pirro digues quina costuma es aquesta
axi vil he cruel que les exequies o sepultures de hom
se ha afer ab mort de home precht te que lunyes de ton
pare hoy he enmeiga loqual vol que sie colt he honrat
ab pena he mort de vna jnnocenta donzella ·//.

· Pirro ·

Agamenon hom inflamat he superbios per lahó deles
prosperitats quit exalçen lo coratge hom flach e temeros
lauors quant sens que la paor te comou he sen felloneix
o sobergh tiran he axi aportaras los pits inflamats per
rahó de nouella luxuria / tu sol seras aquell qui ten por
taras tantes vegades nostres despulles / Sapies que ab
aquesta ma dreta matare la dita polixena · he si tu la re
tens que no m· sia liurada yo dare oferta maior / o fare
digne sacrifici · per certes yo veig que la nostra ma cessa ma
sa de stampar sanch real / yo veig que priam demana
par he egual en la sua mort ·//.

Agamenon.

Certes null temps lo hare / ans ho reprouare que sia
estada gran bellesa ni soberga fama a pirro matar en
la batalla cruelment lo rey priam lo qual agenollat axi
ra hom vell e molt antich demanaue merce a pirro lo
qual rey per les mans sues mori sens tota misericordia. //.

.Pirro.

Nos be auem conegut aquells qui suplicaren a Anpills
pare meu he auem sabut aquells qui foren sos enemichs
Empero com priam lo prega el sopliqua presencialment
son dauat lo dit pare nostre / Mas tu Agamenon tot
espaordit per la gran temor que aués no aguyste esforç
de pagar nostre pare en persona propia / ans entre les
pregaries de Ayax he de Vlixes entra Anpilles he tu
estant lauors tancat he amagat volpey e tot espaordit. //.

.Agamenon.

Digues me pirro he no fonch temeros espantat he sta
mordit Anpilles pare teu lauors com entra les grans
batalles de grecia on mori molta gent entre les grans tem
pestats he bregues que sostenie los nauilis dels grechs hon
per combati vigorosament / lo dit pare teu reposant tot
flach he pereros jaent en son lit no auent cura ne reduya
a memoria los fets de les armes sonat la guitarra sonorosa
ferint les cordes lengerament he dehcada. //.

.Pirro.

Sapies Agamenon que lauors com Ector menyspre

aue les tues armes temé lo cant dela guitarra de Anxilles he en aquella tanta por que havien los grechs de Ector he dels Troyans les naus de Thesalia ciutat del Regne de Anxilles Estigues en pau alta he segura. ///

· Agamenon ·

Si les Naus de Thesalia foren asegurades no es gran mara ravella // Car axi matex apres la mort de Ector son pare priam ach pau ab ton pare Anxilles per rahó de po lixena filla del dit priam la qual volia per muller ton pare Anxilles. ///

· Pirro ·

Agamenon Not maravells de ço que dius car a Rey qui ha lo cor generos se pertany vida dar a Rey qui lay demana. ///

· Agamenon ·

Edonchs pirro per que la tua ma dreta tolch la vida al Rey priam. ///

· Pirro ·

Sapies Agamenon que lom piadors he misericordios moltes vegades dona mort per vida. ///

· Agamenon ·

Axi com es pirro hom benigne he missericordios sin volen saber en aço sol apar. Car les verges dones Jgno cents demane q' sien degollades sobre lo sepulcre de son pare. ///

· Ecom ·

· Pirro ·

E com digues Agamenon he creus tu que sia malueStat sacrificar les verges / E per que donchs sacrifiquist tu la tua filla Eufigina ·//·

· Agamenon ·

Al Rey pertany de preposar p lo ben publich q les filles he p ço yo offeri a mort la mia filla ·//·

· Pirro ·

La ley no comana perdonar la mort al qui es pres ni empatxa la sua pena / que non sia feta violencia ·//·

· Agamenon ·

Ço que ley no veda / la vergonya veda que nos faça car nos dema fer cosa vergonyosa ·// posat q la ley non veda ·//·

· Pirro ·

Tota cosa que plau al vencedor que sia feta es leguda de fer dela persona que p elles apresonada ·//·

· Agamenon ·

Fort poch den fer aquell a qui es legut de fer moltes coses he no den seguir la sua volentat ne delit daquella ·//·

· Pirro ·

Digues Agamenon he sabtes tu los fes daquells qui estan en la ylla dita Tiros los quals con aquist sub jugada la dita ylla posist en gran oppressio per espay

de .x. anys qui per mi pirro foren deliurats de dura servitut ./

. Agamenon .

O pirro e aquella ylla de Tiros per tu allegada te dona gran coratge he ret axi animos .//.

. Pirro .

Aço ha fet aquella dita ylla / no es ensutzeyda ab los caps dels germans car be sabs tu que atreu pare teu ço vida a dinar son germa Tiestes he en aquell excellent dinar donali per vianda sos fills propis morts e cuyts he troçejats .//.

. Agamenon .

Grans noues fas de vna petita ylla tancada engir he enclusa dins les bones de la mar .//.

. Pirro .

Not maravells Agamenon com he mostrada pietat a la dita ylla car a mi tany que son fill de Tetis que fonch deessa de la mar / Mas la casa del teu pare atreu fonch sens tota pietat la qual cosa yo he ben conegnda ho he com deu esser lohada casa tan maculada .//.

. Agamenon .

Singular fama he amdacia te deu donar lo teu linatge car ço ton pare vestis habit de fembra e es nodrit entre donzelles vergens acostant se a ella vna que non sabia forçala e axi engenra a tu de peccat furtivament e forçada .//.

.Pirro.

Certes yo son fill de aquell Archilles qui ha espan
pat lo seu linatge per tot lo mon Car Jupiter qui es son be
sauii posseeix lo cel he Eacus qui fon son avi es Jutge
deles ombres e animes del Infern he Tetis muller sua
regeix lo regne dela mar.//

.Agamenon.

He sabs Pirro que fill est daquell Archilles q̄ Jan
mort ab la ma de Paris.//

.Pirro.

Certes hor de aquell Archilles son fill al qual no
sa costa negun dels deus com se conbaten ab ell ans
Apollo pres la sageta de Paris he gitala y de molt luny
ferintlo en loch descubert.//

.Agamenon.

Jo poguera domptar he refrenar les paraules dela
tua superbiosa audacia ab mal sui volgues Mas la
mia espasa ha preposit de perdonar ales persones
he per ço mes amo q̄ lo adeuinador dit per nom Calcas
sie appellat he sia als fats he les respostes dels deus
demanen que Polixena muyra yo lat liurare ¶ O
tu Calcas adeuinador qui ab lo consell q̄ donist com
mati ma filla Eufigenia deslliguist los nuus dels fats
qui tenien enpatxats los Nauilis dels grechs he do
nes terme he fi ales batalles he ab lart destrologia

obris los secrets dels cels he amagatalls deles entra
menes deles besties en los vents dela mar he enla come
ta qui porta detras si una longa choa / coneres los fats
esdevenidors la qual cosa me costa gran preu car la
mia filla ne degolli / prech te Calcas que digues aço
que ey mana los deus he regirem nos ab son consell. //.

· Calcas ·

Los fats donan favor via he carrera als grechs que
aquell preu ques solen ço es ab estanpament de sanch de
fembra verge / Adonchs polixena deu morir sobre
lo sepulcre de Anxilles Rey de thessalia he la dita po
lixena deu esser portada al dit sepulcre ab aquell
ornament ab lo qual solen venir ales noces matri
monials les dones Jouens de tessalia ab les nores
dela Ciutat de micena / E pirro liure a son pare
mort / novella muller sobre lo seu moniment morta he
degollada E en la dita forma sera donada leguda
ment // E no solament retenen los nostres navilis una
causa // O polixena sapies que pus noble sanch sera
estampada que la tua // Car estinas net de priam he
fill de Ector lo qual estinas cerque los fats durs he
appres qui es amagat e tancat deu morir he la noros
los nostres navilis seran delivrats he senbraran les
mars de millanars de naus car hauran lo vent
que demanen. //...

Capitol primer del quart acte en lo qual se conte com vlixes pres estinas fill de Ector dela ma de andromata mare sua. En lo present capitol parlen dues persones co es andromata mare de estinas he muller de Ector he vn prom vell de Troya.

- Andromata.

O Vosaltres. Troyans gent plorosa he trista per que esquinçam nostres mans per que ferim nostros miserables pits, he per que vosaltres dones regats vostres cares ab plor molt habundos / Lengeres coses auem sostengudes si solament deuem plorar lo mal que de present sostenim, molts mals son passats los quals no auem plorats // Troya es cayguda ara de present a vosaltres, mes ami gran temps ha que caygue / Car con Aquilles anant damunt son carro e rocegaue detras si lo cors de Ector de que lo meu cor se troceiaua he la roda de dit carro semegaua ab gran so tremolosa per lo carech de Ector que tiraue detras forçiuolment he soptosa lauors caygue he fon atterrada ami Troya // Per la qual cosa yo tota enrasa ne he esbalayda per los mals tan grans son portada fora mon seny, he yo aguera donada fi ama captiuitat Iam fora morta he seguira mon marit als Inferns si aquest fill nom retengues / Aquest fill refrena mon coratge em veda de matar me // Aquest fa offerir pregaries a deu per la mia vida / Aquest ha multiplicat he afustat temps ala mia miseria, aquest a tolt

ami lo major fayt de mals que purya esser sots no tenbre
res del mon tot loch mes tolt de prosperitat les coses dures
he cruels en ample he manifest camí per venir ami / mise
rable cosa es auer temor lla hon hom no espera res·//.

· Lo prom ·

Digues Andromata quina pahor soptosa te ha co
moguda e axi aflectionada·//.

· Andromata ·

Sapies tu est hom vell e antich que daquell gran
dapnatge dela destructió de Troya procheyx hun
major mal he sens comparació car segons que veig
los fats de Troya nela sua mala fortuna encara no ha fi·//.

· Lo prom ·

Ollas he quina destructió major que aquella poria
deu trobar ne voler / nom pens que deus purya esser
mes yrat contra nosaltres·//.

· Andromata ·

Sapies tu prom que yo enla visio dela nit / vim que
les claustres del Infern pregon he molt estret se obrir
en / he per ço quels dela Ciutat de Troya derrocada
he aterrada no defallen pahor ni tremolament / yo
vim que nostres enemichs qui eren morts ysqueren
dela pregonesa de lurs sepultures // O lassa he sola

ment los grechs son aquells qui saben lo cami de tor
nar del infern ala present vida axi co Anxilles es
vengut ne caltas deminador certes nou crech yo car
la mort es comuna atots / E aquesta comuna palhor
torba he comou los troyans Mas la son dela nit cru
el he terrible estramordix lo meu coratge p la cosa
que es aparegud a la ma esta fort prob.//.

. Loprom .

Digues Andromata quines coses has vistes les
quals te aporten gran palhor manifesta les clarament.//.

. Andromata .

De la gran . nit molt escura crensa
passades dues ores he les set esteles del carro
hauien girat lur jorn clar he luminos / com
ami Andromata trista he aflectionada vench vn
soptos repos he tantost sobre los meus polsos caygue
vn breu son en loqual ma dormi / Empero aqll breu
son o dormir fo esbalayament dela mia pensa estra
mordida / he Ector estech sobtosament danat los meus
ulls he enpresencia dela vista he no aparech aytal
com era lauors com voluntariament moura guerra
contra los grechs he anaua acremar ab grans falles
les lurs naus qui foren fetes dels pins qui deuallaue
dela silua dita yda / nom aparech aytal com fonch
lauors com ell tot furios fen gran destruccio dels grechs .

he tolgue les despulles a petrocol qui portaua les armes de Ain
xilles mostrant se altre qui no era / Clara he ardent ne resspla
dant ne senblants ales flames del sol ans era fac grega gua
stada plena de lagrimes semblant ala nostra cara trista / los
cabells del seu cap eren mal pentinats he lexament ordonats /
¶ Empero ab tot aço yo trobi gran plaer he delit com viu
lo dit Ector marit meu / Lo qual mouet lo cap ades de ça
ades della / Dix me Andromata muller mia dessperta he
delliura de mort lo teu fill he meu // O muller fael amaga
nostre fill car q aquest sol es salut dels troyans / lexa
los plors he plores tu troya p ço com es caygunda he ater
rada lexa tals plors he cuytat he amagal com mills po
ras ne sabras / salua aquesta petita rael dela nostra casa /
¶ Ay lassa la temor que agui tota me refreda he la por he lo
estremordiment foragitare de mi lo son / desspertim he tota
esspaordida giti ades de ça ades della he oblidant me de mo
fill cerqui Ector he la sua onbra enganam car fugim he
amassen entre los meus abraçaments ¶ O fill çerta genera
ció del gran pare vida dels troyans he vna sola essperan
ça dela casa tribulada successidor dela casa antiga he
sanch molt generosa molt est semblant al teu pare / A
questa esguarts auia Ector / Aytal era en lo seu anar /
Aytal gest auia axi auia forts mans / axi auia los mu
scolos alts / axi era en la cara he en lo front fortz se casi
menaçant // Sobre lo seu cap auie tal flota de cabells
estampats deça he della ¶ O fill qui als troyans est nat
fort tart he auui massa tost he quant sera aqll temps
he aquell benauenturat dia en lo qual tu defensaras he

venjaras la terra dels Troyans he tornaras Troya en son
esser redurras los ciutadans fugits qui son desfegits per tot
lo mon he restituyras la terra he lo nom als Troyans ¶ Ay
llasa mesquina que com a mi recorda dels meus fats axi
dits / gran themor he daneraz me he desigen grans coses
o fill dolç desigem que vistam car aço es asats als catius
¶ Ay trista he quin loch sera segur a la mia temor en quin
loch me amagare ¶ O mi amargosa que aquella sobirana
he alta Troya habundosa en riqueses los murs de la qu
al feren los deus / famosa per tot lo mon a la qual portauen
gran enueja he ara es vna pols alta he lenada totaes
cremada he abrasada he de tota aquella ciutat ampla
he gran no hi sobra vna casa petita on yo amague mon
fill. ¶ O mesquina he quin loch elegire on mon fill puga
saluar. E sien defuandats aquells qui'l volen dapnificar /
¶ Ey lasa aqui veig vn moniment gran del meu marit
molt car qui per enemichs es tengut en gran reuerencia
he temor / lo qual aquell poderos Rey priam no auaricios
ni miserable fen construyr he edificar sepulcre molt gran
he sumptuos he aço fonch senyal de la sua plorosa mort
he per que en lo dit moniment sia sotarrat Ector no puch
acomanar yo millor mon fill que a son pare ¶ Ay lasa que
vna gran suor freda se estampa per tot lo meu cors / car por
he que aquest loch del sepulcre axi fer he espauentable no
sie mal senyal al meu fill tant perillos. //

. Lo prom .

Una cosa he raho es que proues de ton fill axi co de molts

que no pusca esser sens perill / en lo qual perill enuides se tro
bara sens desperança. Car es don gran carech he perillos
esser hom generos he de gran noblesa. //.

. Andromata .

Ollassa he com fare yo si amach açi mon fill que nol
troben ne sia manifestat. //.

. Lo prom .

Fes que lo engan que tu fas als grechs no aja testimonis. //

. Andromata .

Hoc mas lo enemich lo cercara he que dire yo llassa. //.

. Lo prom .

Respondras que ton fill mori llauors com aterraren
he abissaren Troya. //.

. Andromata .

E quant aprofitara amagarlo si ell ha a tornar en les
mans dels enemichs. //.

. Lo prom .

Sapies Andromata que lo vencedor ha los pri
mers moviments forts he cruels he puys tantost se reposa. //.

. Andromata .

E quis pot amagar atal cars com aquest sens gran
perill sen. //.

· Loprom ·

Verte dius car lom qui es perseguit çercha algun
loch on se puscha defendre / el hom qui es asegurat ele
geix lo loch que li es millor he no es axi de ton fill car ja
es presoner he catiu · //.

· Andromata ·

O fill car quin loch quina terra te rehebra segurament en
cami tan asimat / qui donara andacia als tremolosos
quils defendra / O Ector qui p tostemps defensist los teus
conserua he guarda aquest piadors furt dela tua muller
he reeb he donali vida entres les tendes leyals he faels del teu
sepulcre / O nat demi per que fugs / o fill meu vine intra en lo
monument del teu pare // O fill p que tornes atras p que menys
preses los amagatalls vergonyosos / Ay lassa que yo conech
lo teu cor generos / ja as vergonya de hauer themor / fuig mon
fill he lexa estar aquests tan grans coratges quet vene de
tos auis he de ton pare / rebeb les coses he lochs quet dona
la fortuna guarda mo fill com son gran companyia no ven
ras sino lo sepulcre del teu pare / he mi catiua / mon car
fill come que donem loch a mals quels fugam tant co pore
fill meu vine intra en los sants lochs del teu pare qui es aci
sotarrat // Apren de sostenir los fats / he si los dits fats aju
den als miserables aci es la tua salut he sit deneguen la tua
vida aci es lo teu sepulcre · //.

· Loprom ·

Andromata yo veig que aquestes claustres del sepulcre
amagant ton fill / he per tal que la tua temor nol manifeste
lunyat daci vetea de present en algun loch segur //.

. Andromata .

Ay llassa que pus leugerament sol hom tembre les coses que te hom depus prob / emperò pus a tu plau partiam nos daçi he anem nos ne en altre loch ://.

. Lo prom .

Prech te andromata quet refrens he les tues lagremes que ne / he dona fi ales tues querimonies / Car veig que Ulixes capita dels grechs muda les sues cruels petjades envers nosaltres .//.

. Andromata .

O terra obrit tu matexa he tu Ector marit meu fes dona gran fenedura tan pregona que baste ales pus jusanes parts del infern he amaga aquest meu deposit en la pregonesa del teu si // Ollassa que Ulixes se acosta ab cara falsa he petgades molt duptoses he dins los seus pits fabricha engans fort cautelosos .//.

Capitol segon del quart acte on se tracte en quina guisa Ulixes demana quels sia liurat Astinas fill de Ector he de Andromata he parlen hi dues persones ço es Ulixes he andromata :---

. Ulixes .

Sapies. Andromata que yo son dur ministre he official / Emperò tantost en les primeres coses te dich que jatsesia yo parle ab la mia bocha / vull sapies que no son paraules mies ans es ben determenada he delibera[t]io de tots los prohomes bells

dels grechs he an determenat la cosa quet dire / ¶ Dapres
que lo fill de Ector nols lexa retornar ales lurs cases ne ala
lur terra propia per que los fats tots ansiosos demane aquest
fill / los grechs tostemps seran duptosos he ingerts de la
fe dela pau dels Troyans he seran forçats de girar se de
tras si tots espaordits / els conuendra anar armats / no gosara
lexar les armes mentre que lo teu fill viura dara audacia
contrariosa als Troyans qui ara per nosaltres son aterr
ats he axi vinch atu que dons lo teu fill Estinas. // —

. Andromata .

Jo creu que aquexe vostre fals profeta deminador Calcas ha
proffetitzat aço per mi. //

. Vlixes .

Posat. que aquest ademinador calcas se
agues callat aço he null temps no agues feta
menció / Nosaltres grechs sabem que Ector
lo fill del qual auem en gran menystenció ensemps ab tota
sa generació dehie que la planeta generosa resembla
ne al seu linatge he principi ¶ E aço apar en lo vedell
qui va en la companyia dels grans toros qui no ha al
comencament corns per esquexar la pell del enemich /
Apres de temps es fet forts he vigoros ab lo cap aleuat
ab lo front armat de grans banyes he va primer de tots
los toros he denat los bous he es fet senyor de tot lo be
stiar / ¶. Item dehia Ector que la vergueta prima he ten
dra com li trenquen lo bronch onse leua en breu de temps

se fa par he egual ala mare he dona ombres ala terra he bo
stratge de gran espesura al cel per semblant forma lo foch
reb gran força dela cendra qui no es be apagada semblant
seria del teu fill si sobreuiuia ¶ E tu Andromata fer tas de pre
gar de donarlo per la gran dolor que sostendras // Empero sapies
que la dolor no es just estimador deles coses he si penses ho
deliberes be en aquest fet tu mo perdonaras // E com he dit
mas tu que sia justa cosa que yo quim son envellit e fet de
batalles que apres dela guerra qui ha durat .x. anys
he .x. mesos age a tembre altres guerres he que age a tem
bre Troya la qual no es ben aplanada ni aterrada / gran
cosa es aquella que mou los grechs / he sabs quina / certes
no es altra sino Ector qui pot resuscitar he reuenir ¶ Pre
ch te donques Andromata quens deliures daquesta pa
hor / aquesta sola he dona causa rete les nostres naus que
nos poden moure // E naquest fill se reserue tots los nauilis
he mentre ell sera viu no sen pora partir he si yo amana
ment dels grechs deman lo fill de Ector no ten marauelles
Car axi ben demanaria Orestes fill de Agamenon sins fos
nescessari soste donques tu en ton fill aço que Agamenon qui
es vencedor sostench en la sua filla Enfigenia la qual
mata per semblant cars .//.

Andromata.

O fill meu. Ja vis queses he fosses en ma dela tua
mare yo llasa sabera la mort quin cars te ha tolt ami
sabria on est quin loch te ocupa he per moltes sagetes
qui nafrasen los meus pits per moltes cadenes qui ligasen les

les mies mans tan fort he tan estret que les me segassen/ p
molt foch quim encercupis engir he entorn null temps me
fora despullada de la amor quet porte apres de la vera mare/ ¶ O
fill en quin loch es / quina fortuna te persegueix he on ne vas
errabunch he vagabunt engir he entorn / de quines terres
venes / O fill auria cremat lo teu cors aquella gran e molt
ampla flama de troya / hauria estampada la tua
sanch lo cruel grech om per del teu pare / Series lançat
per ventura a les feres besties quet aguessen menjat / a
mossos digues series fet vianda dels ocells qui habite
dins aquella ylla dita ydea. //

Ulixes.

Andromata prech te quet vulles callar de aquestes pa
raules fictes he asimulades / sapies que massa seria de fiol
a tu enganar. Ulixes / car yo he sobrats los engans dels
marts / hoc encara los dels deus / remon de tu los consells
vans / he digues me on es ton fill. //

Andromata.

Sapies Ulixes que mon fill es alli on es Ector pare seu
on son tots los troyans / alli on es son avi priam / tu cer
que vintroya sols he yo cerquelos tots ensemps. //

Ulixes.

Tu diras forçada aço que negues per plana voluntat
he a la fi hauras atorgar la veritat publicament he
manifesta. //

· Andromata ·

Segurament pot perir aquell qui pot he deu desigar morir ·//·

· Vlixes ·

Com la mort te sera prob lauors reuocaras paraules ap[er]altes he superbiosses ·//·

· Andromata ·

Si tu vols forçar ab palor Andromata menacali longa vida / Car sapies quel viure mes pena he lo maior desig que yo he enlo mon es de morir ·//·

· Vlixes ·

Ab açots ab forch he abturme[n]t la dolor te forçara de parlar tot quant çeles / he naure tots quants secrets tens dins la pregonesa del teu cor / Car la nessessitat sol auer maior força quela pietat / he foll secret es çelar aço que ages tost amanifestar ·//·

· Andromata ·

Vlixes posam dauant flames nafres totes quantes arts son cruels de dolor / fam dura set / diuerses pestilencies coltell quim penetre les entramenes / carçer fret etenebros e tot qua[n]t pot ymaginar lom vençedor yrat he superbios e veuras yo quet tembre ·//·

· Vlixes ·

Oanimosa mare no reebs negu[n]a paor · sapies q[ue] aq[ue]sta amor fort e costat enlaqual p[er]severes mou los grechs e done consell e aiuda a sos fills petits infants que no muyre p[er] ma de ton fill ensemps e son venidor ·//·

· Andromata ·

Dalcas quina pahor es aquesta quens fas apres de .x. anys de tan longues guerres .//.

· Vlixes ·

Si solament auie atembre ami mateix / menys tembria mes sapies Andromata que tu ablo teu fill aparelles guerra amon fill talamon .//.

· Andromata ·

Jo donare gran goig a Vlixes hom cruell he atots los grechs hora es que digue / parle donchs Andromata manifesta los plants que son amagats dins lo teu dolorós cor / he digues alegrats vos grechs he tu Vlixes portals plasents no uelles / axi com as acostumat / sapies quel fill de Ector es mort .//.

· Vlixes ·

Ab quina fe proues als grechs que ço que as dit es veritat .//.

· Andromata ·

Encara vinga sobre mi lo maior mal quel meu enemich me pot menaçar / he los fats me maten en breus dies em soterren dins la terra / he la propria terra de troya premia siauuinet a Ector / axi com lo meu fill priuat del lum present jau entre los morts / he posat en lo sepulcre ha pagat lo deute de natura .//.

· Vlixes ·

Japortare als grechs pau ferma he asegurada he alegrar los he / dient que los fats dela mort del fill de Ector son sa

passats he acabats / Mas tu Vlixes que fas / los grechs creuran atu / he tu aqui creuras / donaras fe ala mare / per ventura feny he alguna falsia he diu qualque mentida / e aço fa per la profecia que ha hoyda dela mort de son fill / car molts qui no solen tembre res teme les deuinacios reuellades hoc la dita mare ha ligada he fermada la sua fe ab iurament / he sis primera he de contra lo seu sagrament quina cosa pot tembre per greu que sia / Adonchs Vlixes obs es que aparells ara tots los engans deles tues astucies he tot lo saber teu / sabs que la veritat nuncha se amaga / he escodrunya la mare veig que plora / semegua / lagremeia / va ades ça / ades lla / he com hon parlar escolta molt ansiosament / Aci es obs que desplegue nostre enginy / O Andromata sapies que ales altres mares miserables dan hom parlar ab plor / he atu trista deig parlar ab gran goig puix lo teu fill es mort / Alegra mi te car a fort orrible mort lo deuiem condamnar he matar / Car determenat era quel gitassen de dona torre avall molt alta la qual roman sola de aquells murs que son derrocats de Troya. //

· Andromata ·

Ay llassa que fora son de mi matexa tota tremol / tota la sanch mes en rajada gran fredor congelada me ocupa em solseix tot lo cors. //

· Vlixes ·

Segons que veig que aquesta Andromata tremola per aquesta porta entrare dins lo seu secret / Aquesta temor me ha descubert lo fet / fer li he maior paor he sabre aço que vull / Anats anats vos ne estudats mens

he çercats lo fill de Andromata qui es lo maior mal he lo pijor que poden hoyr los grechs / lo qual te amagat lo frau he engan de sa mare / e vensete la qsia portat lom danant / be na segons que yo sent ja an trobat lo teu fill / ves Andromata cuytat pren lo de les mas dels meus escuders / he no guardes per que tremoles he no dius que ton fill es mort donques per que estas axi duptosa ·//·

· Andromata ·

Ja plagues a deu que yo temes aquesta por / lonch temps ha que prosseix allo roman continuadament en lo coratge que hom ha apres de lonch temps / tant ha que dura la por antiga que par que la mia vida no sie sino pahor ·//·

· Ulixes ·

Sapies Andromata que nosaltres grechs som tenguts de fer un gran sacrifici al deu Neptunno he al deu apollo per tal com auem destruyt los murs de Troya qui per ells foren hedificats / he les naus nostres son detengudes en lo port e no poden auer fauorable vent fins que el dit sacrifici sia complit // E com lo nostre propheta Calcas haia dit que teu fill deuie esser sacrificat he lancat per una torre molt alta he aço nos pusqha fer ni complir pus que teu fill es mort a millor fat que no dix lo propheta / resta que per co que los nostros nauilis parteschen del port que la sendra del cors de Ector mitigue los deus de la mar escanpant la dita senra sobre les ones de la dita mar per que yo man que tantost de present lo sepulcre de Ector sia gitat a terra he aplanat / car pus que el fill de Ector es fogit a la mort que li era promesa

Faho es que posem nostres mans al sepulcre de dit Ector qui
satisfarie per son fill, he nons contrastera lo loch sagrat del
dit sepulcre pus hauem reuelacio e manament de deu .//.

. Andromata .

Ho mi Andromata, o fill meu he que fare doble temor
me partex he mesquexa lo coratge, de una part me
tira lo fill, he daltra la cendra del meu car marit castiuna p
art me vençe/ Jur p los deus quim son cruels he p los deus
vertaders, he p los deus dels morts quim tene lo meu marit
en poder que nom plan yes enlo meu fill ne trob en ell
altra delectacio sino com en la sua fac veig emiz Ector
lo qual mes presentat enlo dit fill meu/ he q yo sostenga
que la cendra del sepulcre del meu marit sia escampada/
E aquells ossos seus sien escampats he lançats dins la mar
pregona he en los flums amples he batallans ans pre
gue la mort aquest fill meu/ O mare trista he poras
mirar lo teu fill qui sera liurat a mort cruel/ poras lo
veure com lo gitara de vna torre molt alta he caura rodant
ades lo cap damunt ades dejus be opore yo veure/ sostendre
ho haure pasiencia ab que lo meu marit Ector apres de la
mort del fill meu sie lançat dins la mar ab la ma de son e
nemich aquest fill meu por sentir la pena/ mas Ector ja
ha passats sos fats, e ja lan posat en estament segur/ O An
dromata q vaneges q te mets entor determena qual vols q
sostega pena daqsts dos/ o ygnorat p q duptes be sabs q en
lo sepulcre es lo teu Ector/ hoc mas tu Andromata en aço erres
car castius daqsts es Ector/ aqst Ector q es mo fill es viu he
p ventura sera venjador de la mort del pare no puch pdonar/ a
casthu daqsts/ q fas Andromata de aqsts dos sua e preserua
qui es temut per los grechs .//.

. Ulixes .

Andromata puis ayt mets entorn sapies que yo met en execució la resposta que man tremesa Calcas propheta he los grechs he gitare a terra lo sepulcre de Ector . //.

. Andromata .

Aquell Ector lo qual havets vengut per que fos soterrat volets dessoterrar / he sabs tu Ulixes que com los grechs rossegassen lo cors de Ector el estirassen o l estragnassen deçà he della / apres la sua mort que Ecuba mare sua resemé lo seu cors ab pes daur obtinent que fos liurat a sepultura / he tu ara vols lo dessoterrar he on es la fe dels grechs on es la vostra veritat . //.

. Ulixes .

Nom tingues a noves tantost men yre al sepulcre he traure la ossa de Ector de la pregonesa de la terra . //.

. Andromata .

Jom apell als deus els invoque contra tu / O pirro vulles la fe de Anxilles pare teu quins donè lo cors de Ector he no vulles fer tan gran hom com es ton pare mentidor . //.

. Ulixes .

Sapies Andromata que aquell moniment de Ector sera de continent derrocat he asolat ab aquest camp . //.

. Andromata .

O grechs e com avets gran audatia a cometre greus peccats he grans malnestats / vosaltres avets feta gran violentia / en los temples sots estats contrarioses als deus

favorables / Car tu Ulixes robist lo temple de Troya
he pirro mata lo rey priam dintre lo dit temple estant
agenollat davant lo altar / la vostra furor sa anima perdo
nat als morts he ara volen dessotarrar lo meu marit /
yo contrastare tant com pore he combatre ab les mies mans
desarmades / La yra me donara forca he sere aytal
com fon pantasilea regina deles amasones lauors
com aterra les hosts dels grechs // E sere aytal com fon
la sacerdotessa dal deu bacus qui es deu del vi la qual
com sermeix al dit bacus he es plena del seu deu / va
sen armada ab hun basto he fa estremordir les silves co es
fora de si matexa inflada he embriagada / Aytal fon
Agave filla del rey cadmus la qual de furia nafra lo seu
fill e nol conech que fos son fill / Adonchs porn lançare
en mig dels enemichs de mon marit he fer me companyona
dela senra del seu sepulcre he defensant ell caure mor
ta axi com desig. //

· Ulixes ·

E vosaltres servents meus per que cessats he mon vos lo
cuyt ploros he la furor vana de aquesta fembra es
pateats vos de posar en execucio los meus manaments. //

· Andromata ·

Ay llassa rocegats me he escorxats me he esquarterats
me ab espases he ab destrals // O Ector forragita de tu a
quell teu coratge perdador ab lo qual perdones als grechs
romp les tingues dels fats quet detenen dins linfern
obri la terra he vine dels inferns subiuga crepon ulixes
he fet es si tu ho vols Car la tu ombra ço es la tua imatge

he la tua anima es suficient per a fer aço / Segons que
veig lo meu Ector la semon ma armada jas aparella
de lançar fochs he lamps / O grechs he no veen Ector
que be sollasm he veig lo yo sola / vets que de tot furios ·//·

·Vlixes·

Vosaltres escuders meus no curets daquestes falordies
derrocats he abissats lo sepulcre de Ector ·//·

·Andromata·

Que fas tu Andromata mare dolorosa una ruyna he
destruccio ha aterrats lo pare he lo fill per ventura poras
mitigar los grechs ab prechs he suplicacions / sino mostres
lo fill qui es amagat dins lo sepulcre esclatara per lo gran pes
e soberch carrech del sepulcre que li caura damunt / mes val que
lo dit miserable fill muyra en tot altre loch per tal que lo pare
no esclat lo fill he quel enemich no dessoterre lo pare ¶ O
Vlixes als teus genolls me possare humilment jatsesia que
peus de home vivent no sien estats tocats ab la mia ma /
yo m lance als teus peus ages merce de la mare reeb les pre
garies mies piadoses he pren les ab pasciencia he tant
com lo sobiran deu te leva en alt tant vulles premer he cal
gar los miserables pus benignement he lengera / hon
sapies tot quant es vuy en lo mon es donat a la fortuna / O
Vlixes si plaura a deu que com ten tornaras veges aquell talem sant
de la tua muller / e com lo teu pare Laerta te veura atogue los dies
de la tua vida / e lo teu fill te reta alegre e pagat / e deu ne comple
scha mes que no desiges lo qual sobrepuge lo pare en edat he lo pare
en giny ages merce daquesta mare / aquest fill meu es a mi tan
solaç singular de la universal afliccio ·//·

.Ulixes.

Andromata mostram ton fill e depuix met lo en mo poder he apres fes pregaries. //

¶ Capitol terç del quart acte on se tracte en quina forma met en poder de Ulixes son fill Estinas. :

.Andromata.

O FILL MEU. fort ploros de la tua mare miserable / ix / ix / daquests teus amagatalls / Ay Ulixes vet aci lo meu fill // E com te pots ymaginar que aquest infant avei poch faça estremordir mil naus dels grechs / Ay fill plega les mans prostrat lançat tot estes sobre la terra he ab la tua man dreta adora los peus del teu senyor Ulixes / Not penses pas que sie cosa vergonyosa aço que la fortuna fa sostenir als miserables / foragita mon fill del teu coratge los Reys antics teus he les leys que lo Rey priam pare de Ector posa sobre totes les terres sues / Cay que Ector de la tua memoria mostrat catiu fica lo genoll en terra he si tu mon fill no sents la mort qui tees molt presta vulles almenys resemblar los plors de la tua mare / ¶ De sabs tu Ulixes que com Ercules agues venguda Troya he menassen davant ell priam petit infant qui devia Regnar apres de Laumendonta Rey pare seu ço es del dit priam qui mori per mas de Ercules // Com lo dit Ercules vehe plorar linfant hac li merçe / he les lagremes de Troya vehe primerament priam / he foren los plors del dit infant de tanta eficacia que ablaniren he aterraren les menaces del dit Ercules hom cruel e vigoros / ¶ E quin Ercules te penses que fos aquell certes aquell dur: he les forçes

.grans.

grans he vigoroses / del qual totes les besties feres an fet
loch que no li an gosat tenir cara / Lo qual Ercules trenca
les portes de Infern he feu hi clar e manifest cami q era
escur e tenebros / Donchs aquest vençut per mas de son
enemich poriam qui era Infant petit dir li reb los
Regnes del teu Realme he sen alt en la cadira del teu pare
he sies nos leyal / aço fonch preso generosa esser pres per
lo vençedor he esser restituyt lo Regne / ¶ O vosaltres be
nignes aprenets les yres de Ercules / O grechs e solament vos plauen les armes del dit Ercules he nous
plau la sua clemençia e pietat / E vets que aquest fill
meu qui no es menor de aquell paren Jau prostrat daunt
vostres peus suplicant a vos humilment que li conser
uets la vida / he no ha cura de Regnar ans diu que sera
content la fortuna sen port lo Regne lla on se vulla e don
lo a qui li plaura sol que ell escampe la vida. //.

Capitol quart del quart acte on se tracte en quina ma
nera he forma andromata feu gran plant ab licençia
de vlixes sobre son fill que avie a morir he parlen hi
tres persones ço es vlixes Andromata e son fill astiras.:

Vlixes.

Lo plor. Dela mare tota esbalayda e fora
de si mateixa mou lo meu cor a pietat Empero
mes me mouen les mares dels grechs / los
plors de les quals crexerien massa si aquell Infant
sobreuiuia. //.

Andromata.

Ulixes hé creus tu que si aquest Infant petit, ressuscite he r-
edifique aquestes Ruynes he destruccios dela ciutat que es
aterrada he convertida en pols creus tu q aquestes mas pue-
rils reedifiquen Troya / No ha la dita Troya tera esperança
si tal confiança ha / he no crehem nosaltres Troyans apparel-
lats que puscham fer por apposna viuer / Hector pare
daqst Infant nos donave audacia / mes apres q fonch ro-
cegat detras lo carro de Achilles / Lo dit Ector haguera ba-
stats los coratges los quals son assats guastats he trencats
p tantes he tan grans mans que ha sostengut Troya abi-
sada / Si vosaltres grechs volen ponir aqst Infant
quina pena pot esser pus gren que viure en captivitat
dura / Adonchs lo meu fill sia sotmes vostre / lo coll no-
ble he generos porte lo jou de servitut serue sia lo fill del
Rey a vosaltres grechs senyors victoriosos / O qui es qui
denega semblant petició he demanda ha hom qui sia Rey
O ulixes per que dius de no atan petita cosa. //

Ulixes.

Sapies Andromata que no u faç yo / ans Calcas lo propheta
te denega ço que tu demanes. ///

Andromata.

O, Maestre de frau he dengan / o fabricador de peccats p-
la virtut del qual null temps mori negun hom en cap-
de batalles / per lo engan he astucia dela tua pensa son mo-
rts diversos grechs / he tu m mets al davant lo propheta he
los deus qui son ignocents / Certes q aqst fet es malnestat he
peccat dela tua cruel affeccio / O cavaller tenebros q esta fort a
matar hu Infant e tu sols no goses fer res en lo dia clar he ma-
nifest /.

Vlixes

He sabs Andromata aquella virtut de Vlixes es assats manifesta als grechs he no poch temerosa als Troyans / no havem temps de despendre lo dia en vanes paraules car los nauchs sallenen les ancores. //

Andromata

Vlixes Sie la tua merce quem atorgues vna breu triga en la qual prenga comiat de mon fill he donarli lo darrer besar car abraçantlo sadoll les mies dolors abundoses. //

Vlixes

Ja fos leguda cosa haver merce de tu // Pero fare aço quem es legut / donare triga he temps al teu arbitre / se que molt me triga la dolor he la miseria omplir los plors de lagrems. //

Andromata

Dolça penyora (o bellesa de la casa derrocada / o darrer cors mort de Troya / o temor dels grechs // Esperança vana de la tua mare // yo folla te havorave / les lahors de les batalles de ton pare // Los anys de la vida de ton avi / he deuen am tots los meus desigs // Ay fill veig que tu no portaras lo ceptre Real / dins la casa de ton pare molt poderos / ne daras regles / ne posaras leys als pobles / he no sotsmetras les gents vençudes al jou de la tua senyoria / ne ferras detras la squena dels grechs / ne rossegaras pirro detras lo teu carro / axi com lo pare del dit pirro rossega lo teu pare no trencaras ne maneiaras les armes ab la tua ma dreta no correras saltant detras les besties forts qui fugen a serrades per lo desert / he en lo dia del sacrifici solempne quis fa en lo ver any en Troya / no yras tu infant noble davant

los esturments dels homens menant los homens al sagrat
ofici o sacrefici / ne entre los temples saltant en diverses
formes axi co se fahia antigament ab la trompeta torta ab
so fort soptos / O mort cruel o manera de mort trista los
murs de Troya veura cosa que sera mes plorosa que la
mort del gran Ector . //.

. Ulixes .

O tu Andromata romp los teus plors car la gran do
lor no dona fi a sa matexa . //.

. Andromata .

O Ulixes quantes a les mies lagremes es la triga quet
deman / atorgame que yo puxa enterrar los ulls petits de
mon fill ab la mia ma desaventurada / Ay fill car he tu
mors petit / Empero gran themor an de tu los grechs tos
enemichs / La tua Troya te espera veten veten franch
de captivitat he ves veure los Troyans qui son morts
per tal que usen de lur franquesa . //.

. Astinas .

Ay mare mia hages merce de mi fill teu . //.

. Andromata .

O fill meu per quet aferres axi ab lo meu si he per que
occupes les mans de la tua mare quit fan vana defensio / Ay
llassa car axi es com lo vedell petit com hou la veu del leo
sen va a la mare he posas al seu costat tot espaordit he lo dit
leo gitant ne la mare menges a mossos lo vedell petit he
tro cegal sel sen porta / Axi aquest Ulixes enemich nostre

te tolra del meu si / O Infant / o fill meu reb los bessars
he los plors he los cabells arrencats del cap he com se
ras ple he sadoll de mi ix acarrera al teu pare / he digues
li algunes paraules poques dient ço yom clam dell ço
nom ajuda. ¶ O cruel Ector fils deus dels morts an
cara dels vius he no pereyo. la amor en les flames que cre
men lo cors per que sostens que yo Andromata muller tua sia
catiua de vn grech enemich teu / O Ector perressa has he per
que sens mi perreros desenrat he teben / Anquilles es tornat / e
tu no as cura / Ay fill meu reb altra vegada aquests cabells
pren aquestes lagremes / tot quant te do es romas del cors mort
del teu pare / Leua la tua vestedura per consolacio / e solaç a
la tua mare / Aquesta vestidura ha tocat la sepultura del
meu marit com yo miserable lo amagui dins lo seu mon
ment. En aquesta vestidura te cercare et escodrinyare ab
la mia trista cara / lauant la tua gonella ab les mies lagre
mes. //

. Vlixes .

Null temps hauria fi aquest plor. Vosaltres escuders
meus espatxats vos prenets aquest Infant fill de Andro
mata qui fa tugar los nauilis dels grechs qui no poden par
tir del port. //

Capitol primer del sinque acte on se tracte en quina for
ma polixena filla del Rey priam fou degollada sobra lo se
pulcre damquilles he parlen hi tres persones ço es Elena
Ecuba he Andromata :—

. Elena .

Tothom. Trist he miserable qui en les

sues noces hage plors mort escampament de sanch he gemechs
digna cosa es / Elena sie la sua profetitza en guisa que les sues
noces sien informades / yo Elena son forçada de nourir als tro
yans qui son aterrats / yo he manament de recitar lo fals matri
moni quis tracte entre Pirro he polixena filla del Rey priam.
/ yo son forçada que do los ornaments he arnesos dels grechs / e
polixena ab la mia art sera presa / La germana de paris
ab lo nomen suam morta he pens me yo que polixena sostendra
la mort lengerament / Car lavors la mort es desigada com
la persona mor sens pahor / Adonchs Elena per que
trigues fer la cosa ques manada / No ages pahor car la col
pa del peccat retornara / a aquells qui forçen al hom de fer
lo mal / ¶ O polixena verge casta dona del casal he ge
neracio dels de dardanya / Sapies quel deu sobira qui
es millor entre tots comença amizar los Troyans per
seguits he affectionats he apparellats de dotar / e ornar
te de noces benaventurades / no t donare tal matrimoni
co si troya en la sua gran prosperitat ne Priam si fos viu
Rey molt alt he glorios / Car sapies quels grechs gent
excellent he virtuosa te apellen als darrers actes del
lit honest legua del matrimoni he dema te per un hom
aqui son subiugats. los Regnes e los camps amples de
Thesalia / ¶ E sapies que aquella gran deessa apell
ada Thetis mare de Achilles ab totes aquestes deesses
que habiten ab ella / E aquesta deuinitat mitigada dela
mar somoguda te planara lur parença ab pirro / ¶ La
nora Pelias pare de Achilles te apellara nora he No
creg deu dela mar te apellara muller de son net / Los
esguarts tristos de Elena / he ret la cara festinal alegra

he pagada/ mostra que no est catiua car seras tan arma
da axi com afrancha/ he baxa los cabells qui son estu
fats/ pentinat he poste que la tua ma dreta faça la clen
xa he faç pam entre los cabells qui son destonposts/ a
quest cars dela tua captiuitat per ventura te posara en
cadira molt alta// Car sabies que ha molts aprofitat
esser estats presos he catius//...

Andromata.

Aquest mal defallia als Troyans aterrats he destroyts
ço es alegrarse en tan grans infortunis/ Troya aspla
nada he dels fonaments regirada flameja// O temps de do
lorosos noces/ O Elena qui denegara aço que tu dius
e demanes/ he poria amar algu dinptos a les noces que
Elena consella he rahona// O pestilencia/ O destruccio
O mort de caschu poble ço es dels grechs e dels Troyans
he mira he guarda aquestes sepultures dels tro reys he
capitans he los corsos nuu jauen publicament per los
camps dessoterrats/ Aquest es Elena lo teu matrimoni
aquestes noces as estampades ala tua festa trip occasio
del teu matrimoni han aguda los grechs guerra he los
Troyans// per tu es estampada la sanch de Asia e de En
ropa// E aço lauors tu stan he molt delicada mirat
los ~~grechs~~ grans homes quis conbatien e no sabies he
ia sis complirien tos dessigs// Cuytat cuytat Elena
aparella les noces en que aure mester les falles nupcials
ques cal aparellar lo brando sopne/ ques cal encendre
lo foch/ Troya flameje tota per les nouelles noces

aque demanam altres flames // O Troyans celebrats de pirro // O dones Troyanes celebrau les dignament / Ay e com son enganades fets plants e gemechs Car en les noces de pirro nous hi cal esperar goig ne alegria. //

. Elena .

Iat sesia que no ha parespha haver raho que en temps de gran dolor se contracte matrimoni he amegades hom aje en amor tricio les persones qui ensemps ab lom an sostenguda tribulació he gran persecució / Empero yo puch defensar be ma causa qui he sostengudes pus greus coses per menalau Jutge cruel quim Jutga aver adulteri de que pusch mostrar esser pura e neta. ¶ E si Andromata plore Ector son marit / he Ecuba priam Rey de Troya veig que fan son plant davant tot hom apublich / Dura cosa es he hodiosa he greu sostenir captivitat axi co vosaltres la sostenim ara de nouell / Aquest jou de servir es a mi fort antich ¶ Car deu anys ha que son catiua he axi en aço es pus greu la fortuna mia que la vostra / Yo veig que Troya es aterrada los vostres altars son regirats he destipats / los vostres deus vos an derrenchides / tot aço es a vosaltres pena greu // Car dura cosa es estar en continua temor axi co yo fas / gran alenïament es de vostra tribulació co sots moltes ensemps que sostenim la pena he contra mi sola ha escampada la sua yra lo grech qui es vencedor he lo Troya qui es vençut al qual com capulada en matrimoni qui sthu dels grechs estech sospes duptos he Incert he la qual pendria per muller deles Troyanes / E lo meu senyor ma pres tantost sots la sua servitut

sens gitarne sort he sens altra deliberatió / Atorch esser en veritat que yo fuy causa de grans guerres he causa de tanta destructió als troyans // Empero escusatió he car si los nauilis dels espartans han lauzades les nostres mars fahent hi solchs pregons he molt amples / axi matexa fuy presa he arrapada per lo nauili dels Troyans / he la deessa Venus me dona a paris qui fon Jutge tot sspa nentat qui Jutga Venus esser la pus bella que Juno ne pallas // E donchs com es que sia perdonat a paris / car la total causa dels grechs fon la yra de Juno / E totes aquestes coses penjen en lo arbre de menalau lo qual yo derelinqui per seguir a paris Adonchs tu Andromata dona hi sol per un petit de temps / E les tues lagremes he Inclina a polixena que faça aço que yo dich / Ay llassa que ennides puch tenir he refrenar les mies lagremes. //

· Andromata ·

Quin mal es aquest per lo qual Elena plora agrament gran mal deuria esser / Digues Elena per que plores quins engans he quines maluestats son aquestes que apparella afer pirro hom Inflamat per gran yra / Digues aquesta verge polixe na per ventura deu esser espenyada deles sobiranes altesses de un munt apellat yda deu he lançar la de una torre molt alta / ho si la volen gitar de hun giny en mig dela mar per aquestes roques apelladas Cithenon deles quals munt ho la gran pregonesa dela mar / Digues mo Elena parla que es aço que amagues he cobres ab la tua faç engana dora / Car tots quants mals nos pots denunciar son molt

pus lengers que si pirro era fet gendre del rey priam he de Ecuba muller sua / Lo maior mal novell q esperam es que polixena sia muller de pirro // Digues digues parla he sa quina pena es aquesta que aparelles p nosaltres // Manifesta Elena ja q tens dins lo cor he no vulles que siam enganades entre tants mals q sostenim / veges q totes som aparellades a sostenir la mort p la gran tribulacio que passam . // . ..—

· Elena ·

Ja plagues a deu que Calcas propheta qui manifesta la volentat dels deus / manas que aquestes trigues en la lum del sol quem es molt odiosa me fossen totes ab espasa tallant a cada part // O quem fes morir davant lo sepulcre de Achilles ab la ma furiosa de pirro / he q yo acompanyas a tu Polixena en lo fat de la tua mort / Car Achilles mana que sies degollada he morta sobre lo seu cors mort he sotarrat // he aço vol Achilles p tal que ell sie marit de polixena en lo camp nomenat Elisie / per ço que sie deliurat deles penes dels inferns que sie trenslladat al camp Elisie on estan les animes benaventurades . // . ..—

· Andromaca ·

Ay Elena he que es aço / veges he mira en quina forma lo coratge gran he molt alegre de polixena / tantost que har hoyda la tua veu en la qual li denuncies la mort que li esta prob demana los arressaments deles vestedures reals belles he honrades he poste q li sia feta la clenxa / ço que tu gelaves he jutgaves esser morta /

Polixena pensa que hien noces Imperials axi aleguament
se aparella ala mort com si anave agrans noces ¶ Ages
la miserable Ecuba mare de Polixena trista he plorosa
com har hoyt lo nostre plor esta esbalayda fora de si ma
texa mig morta he cayguda enterra defallint dins
son esperit // O mesquina polixena leua sobte lo coratge
dela tua mare / ferma lo seu esperit que com he defayll per
sobres de dolor // O he com penge la sua vida petita en
prim fil / petita cosa es aquella que pot fer Ecuba be
nauenturada cosa es la mort qui li esta molt prop /
Ay polixena la veig que la tua mare respira / reuisco
lada es / Ay lassa que la primera cosa que fuig als mi
serables es la mort laqual demane ab gran Instancia ///

· Ecuba ·

Ay mi lassa que encara viu Achilles per dar penes als
Troyans / encara veig ques rebella / O man dreta de Paris
qui matist Achilles he com es massa leugera / e molt flaqua
Encara segons que veig la cendra ha lo sepulcre del dit
Achilles an gran set he sobira desig de beure la nostra sanch
Ay mi lassa malauenturada fort ha petit temps que gran
multitut de fills enrevironave los meus costats exo be
saue se estampave en besars ades a uns ades a altres en tat
que lassaven e departir mi mare luir en tantes parts en
satisfer ala mia afectio maternal posada entre tants
fills he filles he de tots quants eren me roman sol aquesta po
lixena la qual viu per companyia del meu desig per conso
latio he repos de mi trista plena daflectio // Aquesta
polixena es tot lo part de Ecuba / car aquesta sola es

romasa de tots quants fills havie // E yo aquesta sola son yo
apellada mare // O fortuna molt aspra he remet he leyam
aquest sol cors / quan plor rega la mia cara he son sopitosa
plena de lagremes corren los meus ulls / les quals axi com
amensuda no pusch retenir // O la mia filla Polixena tu
he alegrat de la tua mort / car aquestes noces en les quals
den morir volguera obtenir Cassandra per singular do // E
Andromata volria que li fos manat semblant matrimoni //

· Andromata ·

Hecuba nosaltres qui sobrevenim devem esser plora
des les quals aquests navilis do se mouran daci escaparan
daca he della en diverses parts del mon / Mas aquesta filla
tua romandra tancada he amagada dins la sua cara
terra en les cases he habitacions reyals morta e sotarrada //

· Elena ·

Si tu Andromata sabies la tua sort he so que t ha esdeve
nir en maior hoy auries la tua vida que no penses //

· Andromata ·

Digues me Elena he as me amagada alguna part
de la mia pena que yo ygnore //

· Elena ·

Sapies Andromata que los grechs han lançat sort
sobre vosaltres catives he la dita sort ha donats
senyors a tu he a totes quantes son //

· Andromata ·

Prech te quem digues de qui sere serventa he qui tindre per senyor ·//·

· Elena ·

La primera sort gitaren sobre tu de qui series / he es cayguda sobre Pirro que sie ton senyor ·//·

· Andromata ·

O benauenturada Cassandra la qual fo exemta de semblant sort / he aço per tal com era saçerdotessa del sol he ço prophetitzaue e tornaue tota furiosa fora de si matexa ·//·

· Elena ·

Andromata no par que digues ver car la dita Cassandra es venguda en sort sa Agameno qui es sobre tots los duchs he reys dels grechs que te la dita Cassandra per sort ·//·

Andromata

Serie algun dels grechs que vulla que Ecuba vinga en sa sort ·//·

· Elena ·

O Ecuba bren he petita presa car la vida tua es poca com sies molt vella / Sapies que tu es venguda en la sort de Vlixes aqui desplau per raho de la gran antiguitat ·//·

· Ecuba ·

Ho qui es aquell tan inich e tan cruel tan poderos he tan dur sorteiador qui ab sort inigua assa dat reys a reys possant los sots lur seruitut e dura captiuitat /

qui es aquell cruel arbitreiador he giten qui als miserables no sapie
elegir senyors benignes / E qui me stlara la mare de Ector ab les
armes de Anquilles / yo Andromata son apellada per Vlixes
catiua / he aram veig asetgada de tota miseria he de tots
mals / A quan vergonya me do esser sotsmesa a tan gran seny
or / Nom do menyspreu de servir / mas volria altre senyor
a qui servir / Ay llassa que Vlixes qui sen a aportades
les armes de Anquilles obtendra les armes de Ector / e la
sua despulla ço es mi / qui son Ecuba muller sua he mare /
// Ay mesquina he la terra de Vlixes qui es vna ylla sta
til he infructuosa / Inclusa tancada / he Incorrupida de mars
tempestuoses Rebra los meus sepulcres en tal aspra terra
sotarrada // Portam me portamen ab tu Vlixes / no fare triga
ne dare dilació alguna // yo seguesch a tu / seguesch me a mi
los fats de la mia mort // No vinga a la mar reposada bo
nança / meten se los vents he tempestats cruels dins la
mar / vinguen he guerres batalles he foch flamejat qui
son mals meus de Ector he de Priam marit meu /
Car ab guerres he foch peri Troya / he mentres aquestes coses
vendran ans que yo muyre / Ja han donat loch hon la
mia pena es que portara la mort la mia sort he anticipada
donant per catiua a Vlixes / E lo dit Vlixes me ha delin
rada de mort en vol per esser premi seu car vol me per
catiua he nom vol matar qui desig la mort per premi
singular. ¶ Ay me trista que yo veig venir Pirro tot
ynarços ab cara turbada / O pirro per que trigues per que
sesses de exarcir la tua crueltat fes / fes / amaga la tua espasa
dins les entramens de Polixena he ajusta sogres a Anquilles
en aquestes noçes / he los dits sogres seran Priam he Ector /
O morro dan aques / o homeyer de persones velles e antigues

qui matis lo Rey priam prob laltar / Aquesta sanch de poli
xena pertany a tu / Aquesta deu esser per tu estampada
dela filla dela sua mare he es aportada al loch on deu morir
O grechs cruels maluats e sullats he ensutzeyts los deus
infernals ¶ Ay he que horare a vosaltres he que us
desigare qui mitigats los deus ab sutze he vil sacrifici /
prech deus que ajats les mas dignes ab sacrificis pre
sents enguisa que com vos ne tornaren a san tempestat
cruel he major / Tot quant ahorare a la nau que portara
prech deus que vinga als nauilis dels grechs sobre los
millors deles naus que son aci / Car aci so hahorare que
la nau en que yo hire se hobre plomig he yo ensemps
ab tots los dela nau nos ne entre enla pregonesa dela mar
Vengue aci prech a deu que tots los nauilis dels grechs
sen entre en habis he null temps aparegue .//.

¶ Capitol segon del sinquen acte lo qual conte en quina forma lo corus plany lo estament deles dones catiues he miserables

Corus

Ay poble. Doloros es fort dolça cosa ha
bundar en lagremes he plors / Dolça cosa es plo
rar he cridar en los plors ales gents qui an con
panyia de molt poble qui continua en semblant dolor
he per semblant ab gemechs habundosos / Car la nors
les lagremes dels plors morden pus lengerament la guando
lor se alegra comtrament los seus fats a molts qui son parti
cipants de semblant dolors / no es qui no vulla portar la sort
la qual tots los altres porten / no es qui ns tinga per miserab
bles sino per comparacio dalgun rich o benauenturat tol los

benanants/ no es quins tinga per miserables posat queu si
am/ Remouen dela vostra pensa los habundats en grans
riqueses/ Remouen de vostre coratge lo hom molt poderos qui
ab .cent. bous laure los camps habundosos/ tantost se
leuara los coratges dels pobres qui iauhen aterrats he mi
serables/ no es hom qui sia miserable sino per comparacio de
altre hom/ noha pus dolça cosa en lo mon al hom qui es
posat en sobirana tribulacio he singular tristor he plor
sino que no veja hom que no age la cara rient e alegra
Aquell hom plora he fa gran querimonia del seu fat qui
nauegat tot sol ab vn petit esquif com ve al port que
demana/ trenca la barcha he ve nadant tot sol ala riba dela
mar/ aquell qui perdent la sua nau veu .c. o .cl. naus perir
al mig dela mar he veu venir los homens qui sesforçaue
ab les taules dela nau qui es rompuda he volen venir
sobre les posts he lauors ve vn vent fort he tempestos
apellat corus qui veda que la mar sie abonançada he no
lexa los miserables venir ala riba ans los contrasta els
lança dins la mar/ Com aquell hom apellat flixus
volgues passar la mar ensemps ab Elles germana sua he
pujasse sobre vn molto qui auia lo velloz daur com foren
al mig dela mar lo dit molto dona hun gran salt he la ger
mana ço es Elles tota espaordida caygue en la mar he
mori la mar mas flixus se tench segurament he peruench
al port/ he com lo dit flixus se vee tot sol plora molt agra
ment he feu singulars querimonies/ mas com en lo gene
ral diluui escapassen dins vn esquif Deucalion he sa
muller pirra retengueren lurs lagremes ne feren grans
querimonies/ Com empero veessen si matexos en mig

dela mar dins la qual era perit lo humanal linatge / els sols
exceptats / Ay llasses nosaltres troyanes car nons alegra
uem de aquest remey dels miserables dolorosos / Car com los
nauilis dels grechs se mouran / la una nau yra de una part
laltra daltra part segons lo vent que les menara / Lanors
se departira la nostra companyia / lanors cascuna plorara
ra per si matexa / Ay mesquina com la nau fill sonara los
mariners daran les veles he cercara los vents ab los re
ms vogant he engolfant se / he com aura preses los dits
vents ab los amples sins deles veles com mes se metra en
altes mars mes los fugira lo ribatge e port de Troya /
Ay tristes he quin estament sera lanors de nosaltres mise
rables / que dira la nostra pensa com la terra nos defallira
he minuara he la mar crexera / E com la silua de Troya
apellada ydea la qual esta en loch molt alt se amagara
he la perdrem de vista tant serem luny de nostra terra /
Lanors la miserable mare troyana tendra son fill en so
braç he mostrar li ha ab lo dit en quin endret esta Troya
he signant li luny dir li ha vens mon fill aquell fum que
puge fins al cel aquelles escuredats neu leiges he sutzes
sapies que alli es Troya // Les miserables troyanes
ab aquest senyal minuara lur propia terra dela qual son
exellades. //.

Capitol primer del sise acte on se conte en quina forma fou
denunciada la mort de polipena he de astinas fill de Ector
he dandromata he parlen hi tres persones lo missatger qui
denuncia la mort / he Ecuba he andromata .:.

D ors fats. . Lo missatger . he cruels he miserables he
aspres / quina cosa es tan fera he tan trista

laqual hage vista mars den deles batalles de dotze anys en ça / que dire que recitare // O Ecuba plorare los tens in fortunis qui est axi antiga he vella he amagare la miseria de Andromata. ///

· Ecuba ·

O misatger not cal fer diferencia ni distencio entre los plors he los gemechs Car tots quants plants he gemechs plorarás no plorarás sino los meus mals / Car stu es caregat he opremut per so propi mal he ab sa propria adversitat // ami prem la miseria he destructio de tot car ami pertany tot quant es / per quis vulla sie miserable ami Ecuba es miserable. ///

· lo misatger ·

Sapies Ecuba que polixena filla tua es degollada he Astinas fill de Andromata he de Ector an espenyat plo mur de Troya / Mas la verge he lynfant an presa la mort ab pensa molt generosa. ///

· Ecuba ·

Prech te quem digues la manera he lorde dela mort he lo doble peccat que an comes los grechs prosseguex amplament materia / Car lo meu coratge se alegrara en tractar he recomptar totes les mies miseries Adonchs manifesta he recita tot lo fet per menut. ///

Lo misatger ·

Sapies Ecuba que en Troya ha vna torre molt alta en la qual lo Rey priam acostumave de star he dela sobirana partida dela dita torre regia los actes he lorde deles

batalles sient se aquí axí com a jutge he arbitre sobirà / en la
dita torre priam nodrià lo dit fill de Ector Astinas tenint
lo en la falda / E com Ector acaçave los grechs espaordint
los ab gran themor ab armes he ab falles de foch flamejat
metent los en fuyta / Lavors lo rey priam mostrave al
fill de Ector les victories del pare sen molt famos / he
aquella torre la qual era molt bella he mirall de tot lo mur
ara es un cruel espenyador circuyt de gran gent molt
estampada hon avie duchs / he princeps he cavallers he
innumerable moltitut de poble per mirar lo fill de Ector
qui devie esser espenyat / he viu que tot hom leva les mans
per veure aquesta cruel sentencia he los uns pujave
sobre los murs / per ço que de lunyn millor ho poguessen veure /
Los altres sen pujave sobre les roques de la sobirana part
dels quals miren pus franchament estant de peus he cave
gant se sobre tot lo cors / lo un sen puge en un pi he laltre
samague en un lorer laltre esta sobre un fayg he tota la
silva tremola per la gran multitut del poble / veig que la un
sen puja sobre la sobirana part del mur que es tota minu
yda a cada part laltre sen puja sobre los terrats qui so
mig cremats / he laltre veig ques carega sobre lo mur qui
cau continuament a grans troços / he viu hi una cosa fort
inhumana / Car un hom cruel fer he desvergonyit viu
ques asegue he mira sobre lo sepulcre de Ector / Adonchs
ulixes se met primer he vasen per aquells espays amples
plens de gent per pujar sen a la sobirana part dels espeny
adors he pren ab la sua ma dreta Astinas infant net
del rey priam he fill de Ector / E lo dit infant lo

segueix anant esperpadament no tardant lo pas ne mostrant
se peros en son mouiment E puiant sen en la dita torre he
com fon en la sobirana altesa dela qual devie esser espenyat
mira deça he della mostrat la cara Inflamada plena de sanch
ferm he costant en son preposit Axi co lo cadell dela bestia
fera poch sentendre que no pot mordre Com empero no pusque
Inflames he Inflas tot en son coratge / Axi mateix lo dit
Astinas qui fonch pres per la ma de Ulixes enemich sen
tot ardent he cruel esta prob la sua mort / Lo sen esguart
mogue a plor tot lo poble / los duchs e princeps he a Ulixes
qui era abell tenint lo per la ma / no plora lo dit Astinas q
es plorat per tot lo poble qui alli eren presents ¶ E com
Ulixes hac hoydes les paraules del propheta Calcas
qui denunciaua daquest Infant que deuia morir espenyat dela
torre / tantost apella los cruels ministres / a exeguir la
prophecia repronada / he no permes lo Infant quel es
penyassen nel espenguessen car le pas cauze volente
rosament dela sobirana part dela torre on solia estar lo
palau del Rey priam am sen. //.

. Andromaca .

Ay deu quina es la persona dela ylla de Colcos on esta
gent cruel don fonch medea dona sens tota misericordia /
qui agues volgut cometre semblant malvestat / quin hom
esta entre los citites qui son poble qui no an certa habita
cio ans an les cases portatils de fusta alguns dels quals
mengen carns humanals qui aia fet semblant peccat
he quina gent / la qual costa la mar caspis / o nostra dre di
uinal ni romanal haguera gossat assagar tal Iniquitat /
Certes no aguera comes tal Iniquitat o malvestat aquell

hom bensiderio qui mata los hostes qui venien a son ostal
he sacrificaue la sanch dels Infants al deu Jupiter ¶ Ne
com es senblant malnestar de Diomedes qui trossejaue los
homes els donaua per vianda als seus cavallers / Ay fill
meu Astinas he los membres del teu cors quils sotarrara
els dara leguda sepultura los quals membres ha derelen
quit lo precapiso esperpador del loch alt e molt Infest //.

Lo misatger

Sapies Andromata que com lo teu fill caygue de la torre
dona tan gran colp en terra que tots los ossos se trencaren en
tot / en tant que aquesta carn del seu cors generos / aquella res
plandor de la sua cara he aquella senblança noble del seu
pare famos son totes deffigurades // Car com lo cors cay
gue en terra lo cap hac encontrada una gran pedra que
tot se obri per lo mig he tantost lo cervell se escampa per lo
ample de la terra / on iau lo cors fort leig he macvlat .//.

· Andromata ·

Segons que veig aquell fill es tot semblant al seu pare
qui fonch rossegat apres la sua mort .//.

· Lo misatger ·

Sapies Andromata que tantost que lo teu fill fon cay
gut de la sobirana part dels murs tots los grechs plora
ren molt agramen he aquell poble qui avia comes tan gran
malnestar retorna a metre en execucio altra senblant
sobrel sepulcre de Anquilles loqual sepulcre es situat en
tal forma / que un riu apellat reteu bat la hun costat

la un costat sen qui es lo pus extrem / dela altra part esta en mig de un vall loqual conte un loch lo qual es tot redo a manera del loch apellat Theatre on se aiusta molta gent corent de diuerses parts per mirar alguna gran nouitat / he viu q molta gent corrie de moltes parts la qual compli tot aquell loch e la riba dela mar se del dit riu Rethea / he parlaue molta gent dient q ab la mort de una donzella los nauilis seran desempatxats e deslligats los quals tenie empatxats lo vent / altres se alegre dient q ara deu esser destroyda totalment la generacio dels Troyans la maior part del poble menut dels grechs auorexie la gran malueSTAT he ab tot aço comete he prone lo peccat / he no peque menys los Troyans q vene a mirar la mort dela filla de lur senyor ço empo sien tots espaordits he temerosos vehen la darera destruccio de Troya // La qual total destruccio fon acabada en la mort del fill de Ector he de Polixena filla del Rey Priam // Lanors viu q soptosament vengueren aqui moltes falles flamejans anar dauant molta gent a forma de noces / he apres daço viu q Elena filla de Tindari anaua dauant Polixena tota trista ab lo cap inclinat / he mostraua la dita Elena q anaua primera en les noces solempnials per lo talem al espos he a la nouia / E hoyi yo quels troyans cridaue a altes veus / placia a deu q tals noces faça Hermonia filla de Menalau he de Elena axi lega he difamada / axi torn a son marit pillosa / e condapnada a mort // La terror he tremor comon tots los pobles // Polixena ve apres de Elena ab cara enclinada a terra per sobres de vergoya virginal Empero tota la sua faç resplandeyo he molt mes clareja la bellesa en ella en la darera hora dela sua vida / axi co la lum del sol luminos sol esser pus dolça prop lo sol post en lo occident lanors com les estelles volen cobrar lur resplandor he lo dia esta duptos a costant

se lauors ala nit // Axi plasent he graciosa estech he aparech la
verge polixena / Tot lo poble esta admiratiu fora de si mateix
he tots quants son loen molt a polixena la qual deu morir / Al
guns mou la sua gran bellesa / als altres la edat sua molla e
juuenil / als altres mou la fortuna molt variable / he molt
mes mou a tots lo fort coratge seu quis offer ala mort vo
lenterosament he francha // E la dita verge va dauant pirro
qui la deu degollar / totes les penses de les gents que veuen aço
esta esbalaydes e esta mordides son mogudes a misericordia he
marauellen se del cors tan singular // he pirro seguent de tras
pugen sen alt al sepulcre de Achilles. ¶ E com la dita ver
ge toca la sobirana part del mur on era he deficat lo dit
sepulcre / Pirro hom jove he vigoros sen puga en lo pus
alt del sepulcre de son pare ab la espasa en la ma he la verge
virtuosa no torna lo peu atras / ans girant se al colp de cara
estech tota enflamada ab lo esguart fort tot furios no gens
mudada ne alterada en lo seu coratge / Axi forts mori // he
somou les penses de tot quant es lo poble a singular compassio
he aparech en la dita mort vna cosa de gran admiracio
ço es que pirro fon perreros a matar la dita polixena ¶ Mas
apres que la ma dreta de pirro hac amagada la espasa dins
los pits de polixena / tantost que ella hac reebuda la mort
brolla soptosament gran habundancia de sanch per la nafra
fera de gran amplesa / he la dita verge morir no deposa
aquells seus coratges animosos Car ab bon grat he soptos
moviment seu lexas caure de bocha dents sobre lo sepulcre
de Achilles volent trencar la terra per aterrar he derrocar
lo dit sepulcre / Lauors se prengueren agrament a plorar
lo poble dels Troyans he les gents dels grechs Empero los

Troyans gemegaren e amagadament per por que avien / mes los grechs ploraven manifestament e apales / ¶ Aquest orde demunt dit fuaren en la sacrifici de polixena no estech pas la sanch escampada sobre la fas dela terra ans lo sepulcre dur e cruel la begue tota tantost que sobre ell fon habundosament stampada .//.

· Ecuba ·

Anats grechs anats vos ne retornats a vostres cases segurs sens tota paor / Les vostres naus ab les veles esteses lauren les mars que tant haueu desigades / La guerra es ia finida e termenada / Ay mi llassa he hon portare les mies lagremes on yo vella e antiga e scopira la mia anima dolorosa he on me espateare de morir / Ay trista plorare ma filla mon net e mon marit / O la terra propia / O mi matexa / O tots los mals de Troya // O mort tu sola est lo meu desig / Tu fas violencia als Infants est cruel a les novells Infantes vergens / en tot loch on tu vas as temor de mi A mi sola esquiues que t cerque de nit he de dia entre les lances he entre les espases he coltells / he entre los fochs flameiants he tu fuges me qui continuadament te desig / No es estat enemich ni rupna / ne destencio / ne foch que agen mort lo meu cors / Ay dolorosa he tan prob fuy de priam marit meu com lo mataren he la mort nom comprengue .//.

· Lonuisatger ·

Vosaltres Catius Troyans anats cuytats vos he correts al grau dela mar Car ja donen velles les naus he los nauilis se comensen de moure qui en breu se deuen partir .//.

·Iason·

Açi comença la setena tregedia de Seneca la qual es intitulada de Medea he es fundada en la seguent istoria :·:

Jason se parti de la sua terra he anassen ala ylla de Colcos per conquistar lo velloz daur / Lo qual Jason fort amat per Medea filla del Rey Oetes tant ardentment he tant inflamada que per ajuda de Medea Jeson venç los toros qui guardaue lo velloz daur he gitaue per la bocha falles de foch flamejants Encara Jeson dessus dit estapa al perill dela multitut dels cavallers qui brullauen dela terra / he com hac vençuts tots los perills hac lo velloz daur ab ajuda singular de Medea / la qual lexant lo seu pare carnal he lo Regne propi fugissen ab Jeson he pres lo per marit ·//·

E com apres algun temps fossen venguts en terra del Rey Creon / volent lo dit Rey Creon que Jeson prengues per muller sa filla dita per nom Creusa / Mana que Medea per raho delurs malefiçis la qual era nigromantiga fos liurada amort / Mes per suplicació de Jeson la pena dela mort fonch mudada en exili / E com la dita Medea agues obtengut espay de un jorn tan solament per exir del Regne de Creon he aquest dia ella tremes una camisa a Creusa filla de Creon novella esposa de Jeson / la qual camisa era salpicada de veri he malefiçiada.

ab encantaments. E com la dita Creusa se despullas he des plegas la dita camisa que li era estada tramesa. Soptosament hisque un gran foch dela camisa la qual crema Creusa he Creon son pare ab tot lo palau Real / E la dita Medea no fon contenta daço / Ans apres de tan gran venjança pres dos fills que avia hauts de Jeson per matrimonial acostament he degollals li davant .//.

.+. Aquesta Tragedia conte sinch actes principals :·:

Enlo. Primer acte se conte la gran turbacio que hac Medea per ço com Jeson prenia muller Creusa filla del Rey Creon. ¶ Lo segon acte conte com Medea es exellada dela terra de Creon / E maravellas molt dela desconexença de Jeson qui pren altra muller / ¶ Lo terç acte conte lo gest he lo parlar furios de Medea per ço com fon condapnada he sentenciada a exili ¶ Lo quart acte conte la venjança que feu Medea de Creusa novella esposa de Jeson he dela mort de Creon pare seu ¶ Lo quint acte conte com Medea mata sos fills propis davant Jeson pare seu .//.

+ Lo primer acte conte dos capitols :

En lo primer Capitol se tracta com Medea invoca tots los deus que sien presents ala venjança que vol fer ¶ En lo segon capitol se tracte com lo Corus dels cantors cantave cançons nupcials per les novells noces de Creusa he de Jeson .//.

Lo segon acte conte tres capitols :-

En lo primer capitol tracta com Medea exillada per
Creon hoyi cantar lo corus dels cantors maravellar
se dela desconexença de Jeson qui pren altra esposa /
En aquest capitol parlen dues persones ço es Medea e la
sua nodriça ¶ En lo segon capitol tracta com Creon
exilla Medea de son regne // En aquest capitol parle
dues persones ço es Creon he Medea ¶ En lo terçer capi
tol tracte com lo corus dels cantors cantant e mara
vellant se dela audacia daquells qui primerament se
meteren a navegar .///.

Lo terç acte conte tres capitols :-

En lo primer tracta lo gest furios de Medea per ço
com son exellada per Creon he en aquest capitol par
len dues persones ço es Medea he la sua nodriça ¶ Lo
segon capitol tracta lo gest en quina forma Jeson par
la ab Medea he parlen hi dues persones ço es Jeson
he Medea ¶ Lo terç capitol tracta ço lo corus dels
cantors plany lo miserable cors daquells quis meten
a fer coses ardues he dificils .///.

Lo quart acte conte sinch capitols :-

Lo primer tracta dela execucio que comença Me
dea contra Creusa novella esposa de Jeson en lo qual
parla Medea ¶ Lo segon capitol tracta com Medea
posa en execucio la malesa dela sua venjança en lo
qual parla Medea ¶ Lo terç capitol tracta ço Me
dea gira he conduys en son parlar als altars ciuda

la luna ala qual sacrificaua / enlo dit capitol parla Medea sola. ¶ Lo quart capitol tracta en quina forma Medea tremes a Creusa esposa nouella de Jeson per sos fills propis les vestidures encantades he parla Medea sola enlo dit capitol ¶ Lo quint capitol tracta en quina forma lo Corus dels capellans repren he condapna la malicia de Medea la qual hoyen a nar furiosa per la casa. //.

Lo sinque acte conte vn capitol solament :·:

En lo qual capitol se tracta en quina forma Medea mata sos fills he parlen enlo dit capitol · quatre · per sones / co es lo missatger qui denuncia la destrucció dela casa de Creon / lo Corus dels cantors / Jeson he Medea. //.

Comença lo primer capitol del primer acte on se mostra en quina forma Medea conuoca tots los deus q̄ sien presents ala venjança que vol fer :·:

O Deus. Coniugals qui fauorejats los matrimonis / O tu lucina qui est guardiana del tale matrimonial / O tu Nuptuno deu dela mar qui mostrest he instruyst Tisiro qui fon lo primer qui gouerna he patroneia la nau de Jeson / E tu sol departint he distribuynt al mon la clara lum del dia / O tu luna qui es de tres edats / co es plena e nulla / Tots vos inuoque ensemps ab los deus sobre los quals me jura Jeson quem tendria leyaltat / E prech als deus infernals / la qual cosa es ami couinent

com sia maestra en la art de nigromancia / prech he soplich
los Reys infernals qui son contraris als celestials / Inuoque
los deus dels morts cruels turmetadors / Cride a pluto Rey
o senyor del Regne trist de infern / E appelle proserpina qui
fonch forçiuolment arrapada per lo dit pluto ab molt millor
leyaltat que no son yo per Jeson / Cut he dich ab veu mi
serable o vosaltres deesses punidores dels peccats qui son
tres / ço es alleto / tisifone / e megaguera / venits venits als
vostres cabells qui son serpents verinoses he ab les falles fla
meyants que portats en les mans siats cruels he terribles en lo
talem de Creusa filla de Creon / Axi co fos orribles en lo ta
lem de les mies noces / Car per amor del meu espos Jeson mati
cruelment mon Jerma carnal / Donats la mort a Creusa no
vella esposa de Jeson / E destroyts son sogre Creon ab tota
sa Real generacio / Mes com Jeson no sie meyns culpable
quels damunt dits que li empetrare o retre per siguan desto
nepença certes maior mal desig que li esdeuenga / Car prech
los damunt dits deus que vischa he que vaja vagabunt
per les ciutats e terres per ell ignorades e spillat pahoruch
he temeros no trobant casa ni ostal desijant la sua esposa
e muller / Tostemps vaja rodant lo mon de roda en pila
de casa en casa / sia fama per tot lo mon diuulgada que Jeson
no ha casa ni alberch ¶ Als fills de Jeson no puscha maior
mal ahorar sino que en lurs Infortunis sien semblants al pare
he ala mare / Certes Ja veig la casa en que pore pendre ven
Jança de Jeson car fills he parits en que venjare / Mes
per que yo tota cauthelosa habundant variament enparau
les he yre yo per venjarme de mos enemichs çetes si fare /

he apagare les grans falles he brandos que porten encesos
en les noces de Creusa nouella esposa de Jeson he aço
fare apagant he esturint la lum del sol / O llasa mara
uell me com lo sol engenrador de totes les coses / si en lo seu
carro pot veure ni mirar la gran desllealtat que fa Jeson
Ay mi trista car no deuria lo dit sol correr ni anar
per los espays he vies del cel pur ni deuria tornar de occi
dent a orient reportar al mon la claredat del dia / O sol
prech te que leve estar per layre en lo carro del teu pare / O
pare meu comana les regnes dels cavalls / certes la mort
me venjare / Car la ciutat de Creon dita Cormity
la qual departex he separa la mar de Jonis de la mar
dita Eges / E com la dita ciutat sera cremada aquestes
dues mars se ajustaran ensemps / E aquesta desleal
tat de Jeson passa ver / no resta pus sino que anna gran
confusio yo sia alcavota de Jeson he que lo dia de les sues
noces yo sia maestra de sala / E que la nit com deuria
entrar en lo talem ab Creusa nouella esposa de Jeson
que yols port los brandons danat / E que apres sia
sacerdotessa offerint sobre laltar ab grans oracions he de
pregaries lo sacrifici trocejant ab mes propies mans lo vedell
qui per consuacio longa dels matrimonis sol esser offert als deus /
¶ O Medea que fas cerca la tua venjança dins les entra
menes de tos fills he veges si roman dins alguna vigor / fora
gita de tu la pahor femenil he viste la crueldat daquells qui
en lo mont Cantaso hi mate tots quants hostes hi vene tota
quanta malvestat ajusta / o en lo flum Phanisus qui es cap de la
ylla de Colcos he tota quanta crueltat les mars qui estan
entorn de la ciutat appellada Cormitus / es son no res als

mals esdevenidors qui seran ala terra ignosts he no acostumats
al mon temeros qui espahordira los deus qui habiten alt en
los cels / La dona pensa estar en continuacio e deliberacio
deles nafres dela pestilencia he dela mort qui den occupar
tots los membres dels ossos de mos enemichs ¶ Lengeres
coses son aquestes les quals he nomenades he massa facils
Com yo Medea era verge fui semblants obres mayor do
lor se deura despertar / he molt maiors crueltats se pertany
de fer ara / apres q son maridada he parits fills de Jeson /
¶ Apres dich he cuide o tu hira cruel he malnada prin
tes armes suyte la espasa he aparellat de matar Jeson
ab tota sa generacio / La mia furor faça les obres ara
com son refusada semblats que fui com fuy apellada
maridada / Lamors do lo meu pares coregnes de tots mi he
Jeson / mati he trocegi un germa meu qui ab mi fugia he
sembri los membres del seu cors per ço q nos poguessem mills
fugir ¶ E pore yo lexar Jeson mon espos hoc en aquesta
forma quel segui ço es ab mort he ab trocejaments dels
fills seus e meus / Medes per que Medea fas tan grans tri
gues espatejat / als noy resta sino la causa qui ab peccats
he malnestats es feta he construyda q per peccats he mal
nestats sia aterrada he destroyda . // .

Segon capitol del primer acte on se tracta com lo co
rus dels cantors cantave cançons nupcials per les
novelles noçes de Jeson / he lo dit corus invoca la furor
dels deus he dels homens

PREGAM. los deus sobirans qui regeixen lo
cel he la terra he la mar / E los deus plens de pros

peritats que sien presents enlos talems Reyals ensemps ab los
pobles qui fauorexen la gran festa enla dita solepnitat sien
offerts als deus sacrificis acceptables / ¶ E primerament a
Jupiter he a Juno qui porte ceptres Reyals sia offert un thoro
blanch enla esquena tinet lo coll dret leuat al cel he a la
deessa dels partts apellada latina sia matigada ab una va
qua blancha en null temps aya aportat jou la qual li sia
offerta / he sia offert sacrifici als deus / Mes qual offerta
fara caure deles mans sangonentes de Marts deu deles
batalles / lo coltell abeurat de sanch posa pau he concor
dia entre los pobles qui guerregen / E sia fet sacrefici
ala copia deessa de habundancia q(ue) reta ses riqueses
en un corn qui li esta danat lo qual co es trobat esser
plen ha senyal de habundancia / com es trobat esser
buyt es senyal de fretura he de carestia / ¶ O tu humi
neu qui prestes ta presencia ales noces honestes he legudes
he ab les tues falles flamejants gites les tenebres dela
nit ab principi plen de bona fortuna / vine e sies p(re)sent
aci / a costat largament abeurat de bon vi / Coronat enlo
cap capellet de roses / O tu Venus qui apareyes de mati
he de vespre he als amadors / retornes al vespre massa tart
Car esperen la nit per entrar enlo talem E donals vegares
que lo vespre sia tart massa / A tu espere les mares / a tu esp(er)
en he desigen les noces / tu ame les dones qui cobejen auer
fills A donchs sies p(re)sent ab los raigs dela tua claredat
en nostra festa nupcial / ¶ Certes la v(er)ginal bellesa de
Creusa esposa de Jeson venç he sobre munta en bellesa
les dones jouens dela ciutat de hathenes / he sobre la belle
sa deles vergens qui habiten enlo costat del damunt dit

Caygerus / que com estanen en lurs jochs graciosos se vestien
en forma de homes jouens // Encara venc he sobre munta
la bellessa daquelles vergens thebanes que les lave dins
un flum apellat domnus // E les vergens Eliades quis
banyen dins un riu apellat alpheus ¶ Ades q direm
de la bellesa de Jeson espos nouell de Creusa / Certes si
volem considerar he mirar la sua bellesa no li estara dauant
bacus fill del autar com se Semela prega a Jupiter ques
acostas a ella carnalment en la forma ques acostaua a Juno /
vench li en forma de lamp he cremat la seu engenrar bacus
la qual conjunx al son les besties apellades tigrides he
son anymals tan lengers en correr com la aygua del torrent
les quals besties porte lo carro del dit bacus / no sa acompa
rar a la bellesa de Jeson frixus germa de la donzella helga
plena de gran audacia car tem de passar la mar / he ab
son frare canalcant sobre la esquena dun molto / E nen
guna daquiauant les verges concebere gran themor / Castor
ab son germa polux q era molt abte en son joch de la pi
lota no sent res de la bellesa de Jeson / O deus celestials
prech vos que aquesta esposa sia la pus bella del mon
he lo seu espos Jeson no haja par en bellesa entre los
homes ¶ Aquesta esposa com fon en lo talem virginal
entre les altres dones / la sua faç enfosqui la bellesa de
totes quantes hi eren / axi co a la presencia del sol se ama
ga la bellesa de les esteles / o axi co la luna dauant la sua
presencia se amagaue les set esteles qui resplandeyen en
lo front de Taurus / Axi la bellesa de les altres verges
qui resplandia en lur faç / no era res dauant la radiossa /

resplandor de aquesta esposa de Jeson / la qual es tan blancha
com la neu mesclada ab vermell flamejant / Es par he
semblant a l'alba la qual mira en lum nona lo pastor apel
lat Fosfins / ¶ O tu Jeson qui desfrenadament eres acostu
mat pendre ab ta man dreta los pits de Medea la qual
forçivolment contra voluntat de son pare as presa per muller
O tu ara benaventurat pren aquesta verge tan bona dita
Creusa esposa tua de volentat de sos parents he seras
lunyat he separat daquell cruel he dur talem de Medea
per qui tant de mal t'a seguit ¶ O vosaltres homes jo
vens qui en les grans noces sots licenciats de dir a cascu
na senyora o sia servat lo defalliment que ha pres injuria /
jugats ab jochs barallos trametets cantilenes a vons he altres
fort atar se dona semblant licencia de parlar axi contra
los senyors ¶ O tu resplandent esposa molt generosa que
devalles del linatge de barons rey dels thabans / hora es
he temps que faces contendre lo pi qui mostra la gran fe
del matrimoni / Isqua donchs dels dens virginals dits foch
ample solepnial / vinga lo juglar he estampe per tot lo
convit jochs paraules plasenteres provocatives ariulles /
¶ E com la gent que aqui sera solempniment se la festa ab sos
jochs / mes fuja Medea en les tenebres escures he segues
quenla / si es alguna dona que sia fugitiva he vulla pedre
marit en terra estranya hon pelegri no es conegut . // .

Aci comença lo segon acte qui conte tres capitols lo pri
mer tracta en quina forma Medea es expellada per Creon
E Medea hoynt el cantar del corus dels cantors ma
ravellas de la destonexença de Jeson qui pren altra es
posa / he en aquest capitol parlen dues persones co es
Medea e la sua nodriça he primerament comença Medea.

. Dient . . .

·Medea·

Ay lamia. Nodriça segons yo veig mor
tes som / Car mineus den deles noces he lo cantar
del corns dels cantors han ferides he agreuja
des les mies orelles / O llassa no puch enuides
soferrir tan gran mal que Jeson prenga novella esposa /
O mi trista molt son esbayda que Jeson apres que me ha
tolta a mon pare Rey / apres quem atreta de ma terra
propia dela casa Reyal lunyada de mos parents he ame
nada en terra estranya que axim vulla derelenquir sola
sens conpanyia ¶ O dur he cruel Jeson qui axi as menys
presats mos agradables serveys / no son tals los meus
merits que Jeson me degues assi axi desconexer / E com
no penses Jeson que yo ab mos encantaments venci los p
rills dela mar dels quals te fui escapar do en Greps anava
ab tu / E yo qui ab la mia nigromancia te fui vencre los
toros terribles qui gitaven per lo nas raigs de foch flamejants
Cuydes que no sapia de cert que yo fare majors encanta
ments he que en aço sia termenat lo meu gran poder / he
la mia art de nigromancia sapia de cert que fare yo de mi
mateixa qui son portada per la mia pensa plena de ven
jança he de crueltat / car ella / endemes les iniquitats cer
cant de Jeson com me pore venjar / Ja plagues a deu que
Jeson agues Jerma en qui'm pogues venjar / Mes veig que
ell ha novella esposa la filla de Creon aquesta vull que
senta la espasa he la lança dela mia venjança / assats
es la dita esposa suficient materia per esperimentar en ella
mos maleficis ¶ O medea pensa si ha maleficis en lo mon
que sien esperimentats / en grecia / de'n tiri per los barbres

los quals maleficis no sien passats per les mies mans / Ara es
hora que prous los teus maleficis hete mostren que deus
fer he com deus provehir a maior malnestats / Reduex a la
tua pensa tots quants maleficis as comesos / abans que
ages maior audacia en cometre semblants e maiors coses ¶
Remenbret en quina forma lo velloz daur quiera en
la ylla de Colcos a gran honor del teu pare he del Regne
fonch per ton consell tractat he ab malefici pres he conqui
stat per Jeson / Recort te com tu vehent quel teu pare ama
na detras tu he Jeson / tu per tal que lo dit Jeson no fos acon
seguit prenguist ton jerma teu el trenquist he departist
en nonbres desspargint aquells per lo cami enguysa que
ton pare ocupat per cullir los trocos del dit teu jerma Je
son he tu poguessen fugir he axis feu ¶ Remenbret en
quina forma tu per amor de Jeson ab la aygua retornyst
al seu pare en hedat juneryl ¶ La qual cosa hoynt
les filles de palen hom vell pregaren te quel tornasses
jove he enformyst les que faessen vna decoccio que no
tenia prou ares / Feta la dita coccio que traguessen del
cors de lur pare la sanch vella he que coguessen los membres
del cors de lur pare en la dita decoccio / Les quals coses
aquelles faent les dites filles enganades per tu ~~age~~ dea
matare lur pare propi ¶ Ay yo axedea quanta sanch
ha yo estampada / Empero tot quant yo he fet no ho
fiu per yra ni per furor mes per sola amor de Jeson ¶ O llassa
ami que la amor malauenturada que he aportada a
Jeson se conuertis en gran crueltat ¶ Mas per quem
ahire contra Jeson car forçadament pren la nouella

esposa / forçat per lo Rey Creon / no es Jeson en son propi ar-
bitre ne en son plan voler / Ay llassa que per amor de mi
venria Jeson si matexes offerrye a mort he deguera rebre
lo ferro de la lança en lo seu pits nuu he desarmat / ans
que fer la deslealtat / O furiosa dolor prech te que no
parles tan fort contra Jeson converteix ton parlar en
millor he no desiges la mort a Jeson. visqua Jeson / E sis
podia fer que fos meu axi com era de primer aço seria la mia
vida / E si nos pot fer visqua almenys he sia membrant
de mi / O llassa per que no perdona a mi quim son donada
he liurada a ell / he yo no avia pus preciós don que li
oferis / be veig que en tot aço es culpa Creon / qui com
sie Rey molt poderos ab son temeros poder dissol los
matrimonys / vol separar mos fills de millor engen-
dradura he tollent me tan gran penyora com es dels fills
sis fa la fe de la natura el ligam del matrimoni / Adon-
chs sol aquest deu esser punyt / Aquest sol deu por-
tar les penes ques mereyes / yo fare tornar pols he
cendra lo seu palau alt he generos / un loch dit Malta
qui pertany a la senyoria del Rey Creon al qual loch
fugen les naus ab fort gran dificultat / Car aqui
es una porta per hon devalla hom en linfern / Aquesta
Malta veura lo fum he les flames cremants he abra-
sants la casa de Creon / Hoynt aço la nodriça de Me-
dea parla en la seguent forma. //

Parla la nodriça.

Prech te Medea que calles he aquestes tues queri-

monies tin les secrets he no vulles axi publicar he manifestar la tua dolor / Car aquells qui los grans greuges e les grans nafres sostenen pacientment he ab silenci / Leugerament se pot venjar la ira ques cela / aquella non al enemich / Los oys publicats he manifestats perden loch de venjança / Car arme los enemichs .//.

. Medea .

Het penses tu nodrica mia aconsellar la mia tristor sapies que fort lengera he fort pocha es la dolor que pot reebre consell / Los grans mals nos poden amagar / Car de lur natura comouen gran brogit entre si per que plan me de contrastar manifestament als dits mals .//.

. Nodriça .

Prech te filla mia que refrenes he reprenes aquesta furia tant somoguda / Car per molt que sies reposada a vides escaparas a la mort .//.

. Medea .

Sapies Nodriça que nom conue auer pahor Car la fortuna es de aytal natura que subjuga he castiga los flachs / he tem les persones forts e rigoroses .//.

. Nodriça .

Ara pots prouar si la tua virtut a loch de fortalesa .//.

. Medea .

Null temps pot deffallir loch a la virtud .//.

· Nodriça ·

No ha esperança en aquest mon que mostre via de
fuyta ala tua persecució ·//·

· Medea ·

Qui no posa esperança en res del mon / nol cal desesperar ·//·

· Nodriça ·

Sapies Medea que los homens dela tua terra sen son a
irats he no t cal confiar en Jeson marit teu he no t resta ni
roman res deles tues riqueses ·//·

· Medea ·

E no son yo açi / certes açi es Medea present / veus tu
la mar / les terres / les arenes / los fochs / los deus / e los laps /
tot aço es enla mia man Car ab les mies encantacions fare
que tots me obeyran ·//·

· Nodriça ·

Medea filla mia bes sabs quel Rey deu esser temut ·//·

· Medea ·

Lo meu pare fonch Rey he empero nol temi en res ·//·

· Nodriça ·

Medea no themis les armes mortals ·//·

· Medea ·

Posat que com la terra brollas darmes no les temeria
Car com dents de serpents que foren sembrats en terra
brullasen grans multituts de homes armats / yo ab les
mies encatacions fiu que tots se mataren uns ab altres ·//·

· Nodriça ·

Medea que faras si mors ·//·

· Medea ·

Gran desig he de morir ·//·

· Nodriça ·

Prech te Medea que fuges ·//·

Medea

Venit me com fugi amon pare per que dich quel fugir nom ha bona fortuna / digues me nodriça fugire o no ·//·

· Nodriça ·

He sabs tu que mare est e axi per raho dels fills deuries fugir ·//·

· Medea ·

Hoc mas be sabs tu de quils he hauts de hom deshonest ·//·

· Nodriça ·

O Medea encara duptes fugir ·//·

· Medea ·

Fugire mes venjarme primerament ·//·

· Nodriça ·

Lo Rey Creon te acaçara per matarte ·//·

· Medea ·

Per auentura yo trobare algunes maneres ab que fare turbar lo dit Rey axi com enpatei lo meu pare ab mon frare que mati ·//·

· Nodriça ·

Medea filla refrena tes paraules dona fi a tes menaces

baixa aqueix tan gran coratge / Car hom se deu concordar he conformar ab lo temps / No son bones les menaçes en temps dela aduersitat. //.

Medea

Sapies Nodriça que la fortuna contrariosa pot tolre les riqueses he no pas lo coratge / Car molts pobres son homens animosos he vertuosos / per la qual raho no poria lexar la excellencia del meu coratge alt he generos / Medea mes qui es aquest qui ab tan gran brogit fara mollar la polleguera dela casa Reyal / Certes aquell es Creon hom superbios he inflat per lo Emperi dels grechs. //.

Aci comença lo segon capitol del segon acte on se conte com Creon he Medea, he primerament lo Rey Creon se condol dela fugida que fa Medea en sa terra la qual te molt per sospitosa he parla Creon ab los dela sua cort dient.

· Creon ·

Segons. que veig aquesta Medea del Regne de Colcos filla del Rey Cetes generacio malnada encara no ha tret lo peu de mon Regne, algun mal tracte contra mi / Manifest es lo frau he manifesta la sua man plena de maleficis / E com eqmi es aqui perdon Medea / qui pora esser segur abella / yo mana aparellana matar espatxadament he separar aquesta malnada pestilent Medea del meu regne / Mas mon gendre Jeson me venç a instancia del qual he atorgada la vida / a aquesta dita Medea ab condicio per pero que sen partesca he que delliure de pahor he de perill lo meu Regne he que sen vaja segura. Empero yo veig que Medea terrible endreça

ses petiades per venir a mi he ab aquella sua cara he ab pa
raula plena de menaçes se acosta per parlar ab mi / O vosaltres
cavallers he servents meus teniu la he feu que no m toque
ni s acost ab mi manau li que no parle he aprenga de temer
ma senyoria / O Medea partir te sobtosament del meu
regne / tu maleyta qui est espaventable terrible / cruel he
malvada. ///

· Medea ·

Quin es lo crim quina es la culpa per que m puneix / fa
ent me fugir del teu regne. //

· Creon ·

O deus quanta es la ignorancia de Medea santa he ig
nocent que no sab que vol dir mal / e demana per que es exellada. //

· Medea ·

Si en aquest fet vols usar de juhi e de justicia obs es que
conegus la causa / he si vols usar de poder no t cal sino
matar me. //

· Creon ·

Sie just o injust lo manament del princep cove lo ho
beyr axi com te cove sostenir la senyoria vulles o no. //

· Medea ·

Hoc mes les iniques senyories he imperis no s poden
perpetuar. //

· Creon ·

Medea ve te n per ton prou he torna te n a la tua terra
dita Colcos. //

· Medea ·

Dolenterosament men tornare ab quem retorn sa ma terra Jeson qui men tragué ·//·

· Creon ·

Sapies Medea que la nit se acosta / apres de la qual sots pena de mort no pots aci aturar / segons la sentencia que es donada ·//·

· Medea ·

Qui ordona sentencia sens hoyr la part posat que sie just ço que ordonara o sentenciara / jutge es injust ·//·

· Creon ·

O Medea he no se yo en quina forma palen oncle de Jeson ses examinacio de dret hubi morir per tos maleficis que consellist a ses filles que li traguessen la sanch vella del cors he que tornaria jove / Empero parla he digues de ton dret / car loch sera donat ala tua causa / la qual fas tan justa he tan maravellosa ·//·

· Respon Medea ·

Com yo · Era en la casa real de mon pare la mon aprenguí com es cosa defitil renocar he tornar atras lo coratge somogut per ira / Especialment lo coratge del Rey / E aquest tan real cap qui ten ceptre de senyoria en les mas molt es superbios / E sapies que jatsia segons lo ten estatut he ordinacio yo de present sie miserable aterrada ne deserta he de tots punts aflegionada / Empero yo aqui pare molt noble he Rey / he ma

generació devalla del sol / Con lo dit sol fonch mon avi
tot regna lo Rm apellat phasis de la ylla de colcos / E quant
la mar dita colcos miradetras si prop della car los estanys
an les aygues dolçes en tota la terra de les amazones les
quals no habiten ab lurs marits he van armades de dar
gues redones / estan tancades he endoses dins ribes de
aquells flums apellat termo / Entre totes aquestes terres
senyoreja lo Imperi de mo pare / yo he resplandit en nob
lesa de linatge benaventurada de casa Real molt poderosa
demanaven los meus homes hom de gran estat per mo
matrimoni // ~~La fortuna mutable~~ / Car a veig que
grans homes tracte pertinent de mo matrimoni / ¶ La
fortuna mutable he transitoria me ha separada he
lunyada de mo regne em fa sostenir exilli / Com pots
donchs confiar en ton regne ço un lleuger cas un petit
de vent sen porta les grans riqueses / ades a una part
ades a altra / Una cosa an los Reys de gran virtut he
de singular magnificencia / La qual no es temps ny cosa
al mon qui la puscha raure dela memoria dels homes /
ço es profitar als myserables he defendre he reebre ab
gran confiança los perseguits he aterrats / Aquestes
virtuts men porti yo dela ylla de Colcos on nasqui / Car
com Jeson anas per conquistar lo velloz dor yo restauri
de mort gran gent de grecia he aço son a mi una bellesa
una excellencia he singular gloria una flor redolent
que yo li he estada protecció he ajuda dela gent grega
he que yo asa preservats molts qui eren fills dels deus

entre los quals fon Orfeu qui ab sos dolços cants se fa
hia anar detras los munts e les silues / aqui mateix fore
polux / e Castor fills de Jupiter / aqui fon linteus qui
avia la vista tant aguda que veya les coses quis fahien
ultra la mar ab la vista penetrava los munts / aqui fo
ren totes les gents de Thesalia dits mymnes qui han
los cabells del cap roigs / Clam me de Jeson lur capita
per lo qual no es deguda neguna gracia per que no deman
a hom al mon que per aquest me sia feta gracia / Car tots
los demunt dits vos ha fets tornar a lur terra a profit
he honor vostra tenint me Jeson a consolacio mia /
Adonchs per molt que tu Creon te inflames contra mi
per yra per molt que turments aço sol atorgare que un
crim pot esser obicit e posat a mi / ço es que fins que
la nau de Jeson apellada argos sen torna en grecia ab
salut de tots / posat que a mi agues plaguda la castedat
virginal la qual posehia ans que liuras la mia amor
a Jeson he que fos estat plasent de fer la volentat de
mon pare / Tota la terra de grecia e los seus duchs
he capitans fora destrohida / E aquest Jeson gendre
teu fora mort ab les flames del foch qui procehien
de les boques dels toros / La fortuna aduersa pora
jutgar he condapnar la mia causa / Empero yo nom
penedire de aver conservada tanta bellesa de homes
reals qui foren en la companyia de Jeson / Lo premi
que yo he reportat daquesta tan gran culpa en ton

podres Car homens son sens aquels qui per mi foren
salvats / he ara en la man tua es lo meu premi he loguer
del meu treball Et ara plan condapna mi per mal merei
adas asigna he manifesta la causa de mon peccat si son
mal merent / be sabs tu que aytal era yo he aytal sabies que
era com primerament vengui en ton poder com damnat
tu me agenolli com fuy asegurada ab la ma dreta
tua / Donchs quin peccat he comes apres daquests
coses per que deya esser exellida / si son peccats prece
dents no es raho car ab aquell carech fuy rebuda dins
lo teu Regne / Et ara tems la mia persona suplich te que
sia donat algun petit angle dins la tua terra on yo
he los miserables de mos fills puxam reposar / la ssats
ne anre per estar he vil loch que sie / Et si ara vols
que sie / E ara vols que sia exellada de ton regne sia m do
nat un petit loch en les pus darreres partides del
teu regne .//.

· Respon Creon ·

Amies. Vejares ques pusqua manifestament
provar en quina forma yo no son aquell qui he
gestha mon Regne ab violencia de tirania / ni ca
stich los miserables sots lo peu superbios / ni tu penses tu ace
ran que yot punischa per ço com elegist mon Senre Jeson
per amador he com li asudist en son exili / com era aflectio
nat he espaordit per lo plen de terror vehent se entre los toros
qui gitaven flames per la bocha / E entre los cavallers
armats qui brullaue per la terra / Ares demanat la

mort aquesta filla de Palen rey de thesalia dient que
com son pare fos hom vell he antich tot tremolos per so
bres de vellesa he ses filles te demanasen com poria
tornar jove tu enganist les dites filles sues / manist que
li fos treta la sanch vella del cors he apres trocejat fos
cuyt en una caldera / La qual cosa metent elles en
execucio / enganades per tu mataren lur pare qui fonch
maluat (E si per aventura vols enculpar Jeson que
noy trasch espasa ny coltell mas nostras al teu consell que
tu medea donist ales filles del dit palen / ans nes compre
nenet / Ades tu tractadora de totes iniquitats qui en ima
ginar he concebre les malueztats es fembra he en metre
les en hobra est tota homenyuol dona que no dones res
en la forma tua / he ... del meu regne purgat de tots ma
lefiçis / portaten tes hobres mortals / desliura los ciu
tadans de hoy he pahor que han habita en altra terra /
~~grangist~~ / aqui sit vols posa tots los deus eles ansies he
brogits. //.

Respon a Medea.

Sarim. Vols forçar que men vaja re
quirte que·m retes la nau de Jeson dita argos
ab que men fuga / om torna he ret Jeson ab que
men vaja. E perque·m manes fugir sola com no hi venguda
sola / E si tems que guerres ni batalles gita del teu regne
Jeson he a mi ab ell / perque en dos malmirents fas tan
gran diferencia que la hun condapnes laltre premies /
E si mati palen fui ho per amor de Jeson / Ades per que tu creon

entre les altres coses com yo fugi de mon pare com per mon
consell fonch pres per rapina lo velloz daur / com romas mon
pare sol e desert / com per estar per Jeson mati mon frare sent
fant petit / he ajusta a les dites coses Jeson ha dues multi
/ tes daço no es meu Car no ses fet per obs ne per amor ne
fauor mia / moltes he diuerses vegades son feta mal
mirent mes no per raho ni per profit meu. //

· Creon ·

Medea ja deguerres esser exida fora del Regne per que
despens tant de temps en superflues paraules. //

· Medea ·

Pus que axi ho vols yom partesch del teu Regne
per que demant te tu don en ma partença ço es quels
meus fills qui son ignocents no sien enbolcats en la
culpa de lur mare. //

· Creon ·

Nesten Medea fur te que yo rebebre tos fills per
meus he los nodrire axi co si los tenia en lo si. //

· Medea ·

Conjur te he ab saguament te requir per los ben fortunats
he per lo matrimoni plen de prosperitats de la tua filla e la
bona ventura de esperança que has del fill que exira he per lo bon
estament dels teus regnes los quals son pasats en mans de la for
tuna variable per tot aço te prech que a mi fugitiua dons vna breu
hora de spay per tal que en aquesta darrera departença puscha besar
mos fills a ma guisa he a tota ma voluntat / Car certes yo crey
que en aquell axi doloros conuit morre yo lassa Medea. //

. Tu Medea .

· Creon ·

Tu Medea demanes aquest temps per algun frau he engan ·//·

· Medea ·

E quin frau se pot cometre en tan breu he petit temps ·//·

· Creon ·

No es temps qui sia breu massa a qui mal vol fer ·//·

· Medea ·

Molt massa he un petit temps no ha dat a les mies lagrimes ·//·

· Creon ·

Jat sia que la temor continuada contraste a tes pregaries. Empero un dia te sia donat que te aparelles a ton exilli ·//·

· Medea ·

Massa es daquest dia pots ne desminuir si tu vols mes tu Medea cuytat a fer ço que saps ·//·

· Creon ·

Dich te Medea que pot levare lo cap deles espatles si dema per tot lo jorn tu no hix del meu Regne / E yo hi remen de present a la ciutat de cornito / hon son convidat a la solepnitat deles festes nupcials he tindrem hi lo dia deles festes de ymineu deu deles noces hon farem nostres pregaries ·//·

Açi comença lo terçer capitol del segon acte on se tracte com lo corus dels cantors cantave maravellants se de la auda cia daquells quis meteren primerament en navegar :·:·

Bechague. Massa gran audacia
aquell qui ab vna barcha petita he frenol rompe
les mars tant perilloses / E aquell veent he mirat
detras si la sua terra Comana la sua vida a flats e bufaments
de vents tant inconstans he ab duptos viatge esquinçant
he departint les mars / he maravella fonch com se poch
confiar en tan petit he tant frenol fust qui es portat en tat
perillos cami entre les vies de mort he de vida ans que
los homes navegasen / no era qui sabes ne conegues los
noms de les esteles / ne haguen en vs les propietats dels sig
nes qui pinten lo cel / no sabien les naus que volia dir
fugir he esquinar les esteles dites queades qui son molt
plujoses he porten ab si gran tenpestat / ne sabien los
mariners quines coses eren les esteles apellades pliades
he son set en nombre qui estant davant los jenolls de
taurus he significane lo temps qui es bo a comensar de
navegar / No sabien que volia dir signe de capricorn he
fon vna cabra qui nodria Jupiter en vn loch de amia
ditolema / he pintes lo dit signe de la cinta en sus en
figura de peix, per tal com es senyal plujos en la fi del mes
de decembre E No sabien los navegants que volia dir lo
senyal de Carro qui es posat prob la tremuntana de
tras la qual va vn carreter home vell apellat boetas he
plora per ço com lo dit carro se mou axi frengament he
tardiua / En aquell temps ans quels homes navegasen
no aiya nom lo vent zephirus / nil vent boeral / o occi

dental/ny lo tremuntanal/ gran e sobres fon la audacia
de argos mestre dela nau de Jeson de metre he estendre
veles enla mar mayor donat leys novelles als vents
inestablydes/ conformant he aplicant la vela als vents
¶ Car los mariners com an lo vent enpopa lauors des
pleguen tota la vela/ ¶ E com han lo vent alorç giren
la vela als lats dela nau he desplegue dela vela tant
com es nessessari per acassar he pendre lo dit vent/ A
vegades pugen la entena al mig del arbre/ a vegades
la pugen abes fer ala gabia ¶ Car lauors lo nauyer es
fort cobeios de reebre tots los flats e bufaments dels
vents/ ¶ E lauors los cordons he badafions ab que
liguen la vela enla entena flameien ala presencia del
vent e sien de color vermella posats enla sobirana
part dela vela/ Los pares antichs veere aquells se
gells bells he resplandents luny ar de tot fraur engan he
barateria/ ¶ Cascu daquells homes envellint enla sua
terra he enla sua lauraho propia era peros he de cercar
terres estranyes he no tornave sino les portes de lurs
masos de pocha cosa se tenie per richs he benauentu
rats he no coneyxien altres riquesses sino aquells quis
llenave en lur propia terra ¶ Mas lo pin de thesalia
del qual se fen la primera fusta per nauegar he fon la
nau de Jeson e portas los homes en un loch per bara
tar e mercandeiar/ ¶ E per co lo mon fos ben collocat
he departit en conuenctios de gents he com los homes/

façen los peccats an trobat que la mar ab los rems sia
ferida he torada a la qual es molt separada dels trafechs
dels homes he la dita mar es feta gran part he causa
de nostres temors Com empo de sa auentura sie lunyada deles
baratteries dels homes umanals / O deu aquella nau de Jeson
jnportuna he quantes penes he com greus dona als nauegants
porta per longues temors Com dos mots qui tanque la pre
gonesa dela mar un duna part altre daltre sobtosament
leuat seles hones quaix tocant les esteles del cel / per la
qual comocio dela mar aquells dos mots semeguassen a
gran ueu / vehent aço aquell affis hom de tan gran au
dacia de sos dolors he torna mig mort he leixa sobtosament
les cordes ab que regia lo gouern ofren qui era dins la nau
calla he no sona la guytarra / E ab ell ensemps perderen
la ueu he la paraula tots quants eren en la nau / E que
dire dela uerge qui habita sobre un mont de sicilia dit
pelhoris / la qual engir he entorn del seu uentre es cenyida
de cans molt rabiosos com la dita uerge deslligue la chor
dels cans es prenyen tots a ladrar quin marbre es
ne quin nauegant que no tremol tota sa persona com un
mal he un petit ladrar axi rabiosament / E qui no
haya temor de nauegar com les pestilencies he pesti
lents serenes ab la dolor de lur ueu adolsen la mar
de ytalia facent adormir los mariners en la nau de Jeson
ho fahien que ab dolçor dela sua guytarra tira a si totes
les coses del mon fos quaix forcat de seguir la serena
qui rete la nau ab son cantar melodios / de tots aquestes

treballs he perills que Jeson sostench en la mar / qui u fonch
lo preu he loguer certes la pell daurada del vellor daur
E medea qui fon pijor e pus perillos mal que tota la mar
o preu so premi / E com es estat jndignament / digue que
per tu fos feta la primera nau / mas veig ara que la mar ses
oferta he liurada a tots aquells qui volen navegar he serue
les leys quels mariners novellament an hordenades qui da
qui avant volen navegar noli cal cercar la gran nau de Jeson
qui fon consagrada he apellada dehessa deles batalles he
feta per mans de homes reals / ans quescun mariner nave
ga ab son esquif es posa en altes mars ab un petit rampi /
¶ E quant ha fet lo navegar dels homes que tots los ports he
totes les viles he tots los lochs novellament se son murats
Lo navegar ha fet que lo mon abandonat a cercar los ports
e mudes lexa los homes en lur propia habitatio / Car los
homes qui neixe dins Jndia navegat per la mar vene en
ermenia / Lo poble de persia navegat se fan habitadors
de Termina he ve del flum dit theus de then ¶ E en
cerca vendra anys en nostres darreres edats en los quals la
mar maior amplara he abracara tat les cadenes que en
pateen los homens que no vagen en altres terres que tota
la terra sera patent e manifesta a tot lomo en tat quels
navegadors novells mots he jnusitats he diran que ylla
no es la dreta part he fin de terres . //

Aci comença lo terçer acte dela present Tragedia la qual
conte lo gest furios de Medea per ço com fon expellada del reg
ne de Creon on parlen dues persones ço es Medea he
la sua nodriça he primer parla la nodriça dient :—

La Nodriça.

AY MEDEA. filla mia he on vas tan cuytada con portes he dreces lo teu peu tan sobtos/ he fermat repren les tues yres reten la tua furor tan inflamada he tant comoguda/ semblant est a la sacerdotessa del deu bacus deu del vin apellada Mena/ La qual com ben ses sadollada del seu deu hiyo fora sima teyça follejant corre tota furiosa he vagabunda vacillant anant per la sobirana part del mont apellat pradi he per los munts qui estan prob lo loch on es colt lo dit bacus deu del vin. ¶ E la dita sacerdotessa corre he discorre deça he della ab gest e moviment cruel/ porta en la cara senyal de furor comoguda he ab la cara tota flamejant gita grans veus de la pregonesa del cor tot rabios he regant los ulls ab lagremes crida ab veu plena de venjança he diu/ O sobirans deus ajudats/ ades se referma/ ades menaça/ ades flameja ades se amaga ades par trista/ ades alegra/ La sua cara se altera es muda segons la diversitat de les affections he de les cobejances del cor/ Ay la mia filla tal es lo teu gest tal es la tua cara/ O mi lassa he aquest carech tan gran/ aquesta yra tan sobergua on de stare gara aquestes menaces/ con de te menaça aquesta furor tan rabiosa/ veig que massa es encesa. ¶ Ay mi trista per cert la pensa de la mia filla Medea/ no esmagina flach ni petit mal ny lenger/ la crueltat que pensa sobre tots quants mals fen de recorda/ be se yo he conech antigament quins senyals de yra mostrava en la sua cara mas segons la fa que ara la veig sens tot dupte quant que crueltat alguna inhumanitat horrible se deu en bren seguir placia als deus que yo menta.//

· Respon medea ·

O Medea. Miserable / si tu medea de
manes quina manera quina guisas tindras
he servaras en lo teu cor per un espill en la tua
amor on vers co la tua amor no podonist apertat q con
cebesses o ymaginasses / per senblant forma en lo teu cor
he rancor no podons amaluestat quet acorregues / ans
vulles ben sadollar la tua venjança / he com o sostendre
yo medea que les nocess de Jeson he de Creusa passe sens
venjança / ¶ E com he aquest dia lo qual yo he demanat
ab tan gran desig he obtengut he donat ab tantes prega
ries he suplicacions hira e pasara vers ocios q no si fara
qualque venjança / Certes mentres q ell se mourá en giri
he entorn terra / mentre quel mont resplandent mudara
los temps dels anys / mentre queles arenes defallira en
nombre / he apres de sol vindra lo dia he puxe les este
les resplandira en lo cel / mentres q la tremuntana regi
rara entor de si les steles qui son dites archos / o orsa /
mentre q los rius correra a la mar james la mia furor ce
ssara de donar penes / ans creixera tostemps la mia cru
eltat ¶ E com e quin perill es en la mar vulles sie lo
perill de caripdis qui es una rocha feta a forma de
dona / on firen moltes naus e perexen / O sie lo perill del
remoli quis ben la mar dita Juno ha les naus que pot
aconseguir / O sie lo perill daquell hom dit Tifetus
qui ten sobre si tres grans monts de Secilia he com ses
forçen dalenar toma un gran terratremol / e respirat

gita guan foch p la bocha he hix p lo loch de mongibell
sots loqual ten lo cap. ¶ Quin p ill daquells se fa esti
mar als mals q yo he concebuts / ni quanta flama es
al mo tan ardent co la inflamacio dela mia veniança /
no es riu ni torrent al mon p sobtos que sie / ni mar p
molt que sie tempestuosa / ni vent p molt q sia fort
ni vigoros / ni foch al mo ences ab bufamets de vents
qui poguessen refrenar la impetuositat fort he terri
ble furor dela mia sommoguda voluntat / yo estendre he
metre en execucio les mies yres he derrocare he abisare
tot lo mon en la mia guan venjança ¶ O lassa Jeson
teme lo Rey Creon les guerres de casto duch de thesalia
fill de palen volent venjar la mort de son pare / Ay lassa
la vera he leyal amor no pot tembre res / ajas posem que
a Jeson sie pasada la mia amor he q no vulla participar
ab mi he ques sie subiugat a fer la voluntat del Rey
Creon / be poria esser vengut a mi muller sua he par
larme en la darrera departença ¶ O lassa q aquell
cruel Jeson ha themut parlar ab mi / Leguda cosa es
a Creon ampliar o crexer lo temps dela cruel fugita
/ a pregaries de Jeson es a mi donat hun dia de spay per
fugir / bem poguera vn altre jorn obtenir / nom curam
del temps breu / car les mies obres mostraran quel dit
temps se acallara car ab les mies encantacions escriupre
los deus he fare tremolar la terra en la mia venjança. //

- La nodriça -

la mia filla prech te que reebes consell de mi qui son

molt torbada per los mals que veig he vulles mitigar lo teu coratge
tan somogut per hira .//.

· Medea ·

No se nullor repos al mon sino veure he remirar totes les
coses perir ab mi en la departença del meu exelli / tot quant es
den seguir e perir ab mi / O Medea sera cosa leguda que tu
perpit he fugint he exellada ton marit Jeson fare noces
ab la filla de Creon non vulla deus / Medea be veus tu si
perseveres en la tua venjança / tant te coue de tembre segu
rament puix a esuayr les persones potents .//.

¶ Segon capitol del terç acte hon se tracte en quina for
ma Jeson se dispon per parlar ab medea en lo qual capitol
parlen dues persones ço es Jeson he Medea he primerament
parla Jeson clamant se del mudament del seu infortuni[?]
cas .:.

· Jeson ·

O Duris fats he aspres plens de amarga fortu
na vullats sia contrariosa o prospera / e fauorable
car bona o mala contrariosa tostemps es mala
Deus ha trobats remeys a nostres afectuoses demandes mo
lt piyors quels perills als quals cuydauem escapar ¶ O
mi llas car yo no volie guardar mi dar fe als merits de Me
dea muller mia / no resta sino que ella moris perdut lo cap
sino vull que muyra coue a mi trist he miserable que per da
la fe veritat he justicia que son conseruacio de la cosa publica /
nom veng temor de la mort de Medea la qual mereyes / sens
me sobra pietat tremolosa Car he paor que los fills no
morissen ab la mare ¶ O tu justicia sancta qui habites

b

en los cels yo Jnuoque he confes la tua gran deuinitat / los
meus fills an vencut a mi pare lur que yo no vulla la mort
de Medea / ¶ Empero jatsia que Medea sia brosegua he cruel
dona de son cor he no vulla esser regida sino a sa voluntat
crech yo que amara mes la vida dels fills que la venjança
deles noces de Creusa ¶ Car per raho dela dita venjança no
matara sos fills / Posat he determenat he en mon perposit
que men vaya / a Medea tota yrada he que la mitigue ab mos
prechs / Mas yo la as veig que tantost que ha vist hixie
de sa casa tota furiosa / porta hoys / mostra gran turbacio
he diu fugam Jeson fugam / No es a mi nouella cosa per
amor de tu fugir de vna terra en altra / Mes veig que la
causa per que tu fugs de mi es nouella / car nouell hoy que
portes per amor de tu solia yo fugir per ço que fosses mon ma
rit mes ara exellada em isch del teu regne ¶ O Jeson
con me manes que yo fuga dela tua casa he del teu horatory
hon los teus deus foren fermança dela tua amor / O llassa
he ont me forces de fugir he lunyar me de tu / hon me remets
a quin regne / a quin temple / Digues Jeson yrem ala terra
de Colcos al riu apellat phasis qui passa per aquella terra
hirem al Regne del meu pare los camps del qual son re
gats he abeurats dela sanch del meu frare lo qual mati
per la tua amor quines terres manes que cerque quines
mars mostre per on nauegue / mostre me per auentura la Jntra
da dela mar per on solen nauegar los mariners ala ylla dela
qual yo son fugida / per lo qual port yo fiu retornar les nob
les dones dels reys conpanyos teus seguint a tu ho adulter
pasant per los perills dela mar / Digues trametes me enla

ylla de colchos en la qual nasqui ¶ O thesalia qui est deli
table terra habundant en silues arborades / no puch anar al
primer loch / car per amor de tu men fugi / he per amor de tu mol
tes crueltats ha cometi / no puch anar a thesalia car es terra
de pare enemich meu lo qual mori per consell meu / Don
ques Jeson hon yre yo / on me tremets / totes quantes vies he
carreres son vbertes son a mi tancades car no gos tornar
lla on te mis a ta gran honor / Jason on me remets en exili /
a la exellada no dones loch on sie reebuda / ara vaja lo ser
mes co se vulla / vaja men yo en exili / aco ha fet Jason
Jendre del Rey Creon / per co com pren sa filla per muller / no y
dich de no me fas contrast / porta contra mi forts he
terribles turments / segons ma opinio tot aco merexch yo /
La Reyal yra prem he castiga a mi per tu feta a bol fembra
em poneme ab penes dures / Carrega les mies mans de ca
denes / tanca a mi dejus la terra em soterra dins lo car
cre dela nit eternal / segons tu Jeson moltes majors pe
nes merexch yo ¶ O cap de ffoneyet romina he ymar
gina en lo teu coratge les flames de foch qui gitaue los
thoros per la bocha lauors com tu volies conquistar lo
vellor dor / he yo ab mes encantacions amansi aquells los
thoros que tu ajungist al jou he sembrist la terra deles
dents del drach he ysqueren caualers armats contra
tu ¶ E ab les mies encantacions mataren se vns ab altres /
Recort te daquell vellor daurat tot flamejant lo qual
estaue entre gent molt cruel terrible e fort espauentable
en lo camp on se exercitauen los fets deles armes / Remembret
com yo subjugui les armes de tos enemichs lauors com

amanament meu los homes armats qui nasqueren he brullaren
dela terra se mataren vns ab altres / ajusta ales dites coses la
despulla del vellor daur qui ten portist / E lo drach q[ue] tostemps
vellant guardaua lo dit vellor / ajustay la mort de mo fra
re lo qual trocegi p[er] tu / E pots hi ajustar la malvestat q[ue]
fiu levant mo pare he no solament hohe comes vna verga
da / E recordet com les filles de palen enganades p[er] lo meu
fvam trocejaren lur pare enemich teu qui p[er] esperança de viu
re mori a mon consell / yo llassa medea cerquar e seguit
los regnes estranys he derenclit exp[er]dut lo meu / Adonchs
Jeson yot coniure et require p[er] la esperança de vida de tos
fills p[er] la certa habitacio / ala qual est p[er]vengut per les
mies ajudes p[er] les besties feres / Les quals ab les mies mans
aro vençudes p[er] les mies mans ales quals p[er] amor de tu
no p[er]doni de fer tota malvestat / p[er] les paors ales qu
als est fugit mijançant la mia ajuda / p[er] lo cel e p[er] la luna
qui son testimonis del matrimoni qui es entre tu e mi /
hages merce de mi he suplich te q[ue] ara tu qui est benaue
turat vulles guardar mos fueys / be sabs tu Jeson que
daquells riqueses les quals cerque he demane les gents
dela mia terra he estene fins al poble de yndia qui son tots
cremats del sol he son tant habundats en aur he en arget
que la casa de mo pare enuydes es suficient p[er] reebre les /
E no es maravella car los hostatges he les florectes ornats
daur no me porti sino solament los menbres he lo cors del
meu propi jerma lo qual p[er] amor de tu mati de sobraoni he
trocegi aço he fet e donat a tu / p[er] tu he lexada la mia t[er]ra p[er] tu
e mort mo jerma p[er] tu he p[er]duda la vergonya virginal p[er] tu he lexat
mo pare tot aço es lo do q[ue]t port / p[er]che pus q[ue] so fugitiua me lexes
ço del meu no veig als q[ue] sie meu p[ro]pi sino tu q[ue] est mo marit. //

· Jeson ·

Com Creon qui tostemps te persseguie te volgues matar vençut per les mies lagremes ha comutida la mort en exilli. //.

· Medea ·

Pensaua yo quel dit exilli fos pena mes segons que veig do / es / de gran liberalitat. //.

· Jeson ·

Medea mentre que es legud fugir he lunyat daci car tostemps es masa greu he fort la yra dels reys. //.

· Medea ·

O Jeson he tum conselles que men vaya en exilli he de la mia fuyta vols fer servey a Creusa nouella esposa tua he apim gites de tu com a noll fembra odiosa. //.

· Jeson ·

Medea retrets me fas dels amors. //.

· Medea ·

Certes yot pos damant la mort de mon frare los engans he traycions que he fetes per amor de tu. //.

· Jeson ·

Digues me quin crim pots obiçir ami oposar damant. //.

· Medea ·

Tots quants mals he crims yo he comesos te puch obiçir. //.

· Jeson ·

Medea una cosa te resta ço es que yo sia fet peccador he criminos per los teus crims. //.

· Medea ·

Sapies Jeson que aquells crims he aquells peccats meus sos tens/ Car aquell fa lo peccat aqui aprofita/ posat Jeson que tot lo mon me difamas dels dits crims que per tu he comesos/ tu sol men deus defendre/ tu sol me deus apellar Jgnocent/ Car tota persona deu esser per tu tenguda per Jgnocent la qual per tu es feta mal mirent.//

· Jeson ·

Molt mes desplasent aquesta vida de la qual tu Medea me fas retrets que mas donada de luirat me de tants perills he don me gran vergonya com la he reebuda.//

· Medea ·

E si tan gran vergonya ten dones/ digues per que la retens no ten deuries alegrar.//

· Jeson ·

O Medea prech te assuauges aqueix teu pits commogut per lira ages merce de tos fills.//

· Medea ·

Dich te Jeson que aco quem dius no vull fer ans los luny de mi he no vull esser piadosa/ Certes no veuras tu Jeson que Creusa esposa tua don Jermans als qui son nats de mi.//

· Jeson ·

Medea sapies que Creusa ques regina pot donar Jermans de gran estat als fills dels exellats mes co tu est ara Jutiada a exili.//

· Medea ·

Ay no placia a deu que als meus fills miserables vinga

tant mal he tan afortunat dia lo qual mescle los fills de nores
ab los meus fills qui son de molt alt linatge / quels nets del sol
qui son mos fills mescle ab los nets de Sisifo del linatge del
qual es Creusa he son fills de colo Rey dels vents lo qual
despullant los hostes despenyals per una torre he per aço es
dapnat en infern he jutgat a mourer tostemps una gran rocha. //.

· Jeson ·

O miserable Medea per que tires tu matexa en mi en exalli
prech te que ten vages. //.

· Meden ·

Deserts lo Rey Creon a mi massa cruel hoy mes pre
garies suplicant lo yo humilment. //.

· Jeson ·

O Medea digues quet puch mes fer. //.

· Meden ·

De tantes malvestats que yo he comeses per tu ben poriés
tu ara fer una per mi. //.

· Jeson ·

Medea no veus a la una part lo Rey Creon he a la altra
lo Rey Acastro. //.

· Meden ·

Hoc mas Jeson Medea es açi / de la qual deus haver pa
hor / prech te Jeson quem leys conbatre ab los dits dos
Reys / ab que tu Jeson sies lo pren he premi de la victoria. //.

·Jeson·

S Medea sapies que hujat son demal per que nom vul
les conbatre ab los dos Reys.//.

·Medea·

E tu deuries tembre de combatre ab ells p[er] los Infortunis
deles armes les quals diuersos an esperimentades.//.

·Jeson·

Medea vet quel Rey Creon se acosta he lo Rey acasto es
fort prob de nos.//.

·Medea·

Tu Jeson fuig ab hun he laltre no vull pas que armes les
mies mans contra ton sogre ny vull q[ue] ten sutzes les mans
contra acasto qui es de ton linatge / de aço vol a tu forçar
Medea que sens peccat tu fuges ab mi.//.

·Jeson·

Digues Medea he si aquests dos Reys nos done guerra
quils contrastara / he que farem sil Rey acasto he Creon nos
vencen ab lurs armes.//.

·Medea·

Jeson ajusta ab los dits Reys tota la gent de ytalia de col
cos he ajustahi mon pare / he ajustahi los Ethicos en
temps ab los grechs si m vull tots acabuçare els negare
en la mar.//.

·Jeson·

Sapies Medea que yo tem fort los ceptres alts he poderosos.//.

·Medea·

Ja tu nols dessignases car la causa p[er] que tu no vols venir he

fugir ab mi / es / com esperes obtenir lo regne de Creon mi
jançant la nouella esposa . //.

· Jeson ·

Preech te Medea que dons fi ates paraules en guisa que
aquests consells no sien sospitosos al Rey Creon . //.

· Medea ·

O Jupiter sobiran senyor fes tronar tot lo cel es en la
tua man dreta / E aparella flames vendicatiues he
comou he somou tot lo mon / Rompen los nuuols ab trons
espauentables . E noy cal molt estudiar per gitar les lan
ces dels lamps / car cayra / o sobre mi / o sobre tu Jeson
pusque sie malmiret he aquell sera destroyt he cremat
no pot tirar lo teu lamp que no fira en algun de nosaltres
dos . //.

· Jeson ·

Preech te Medea que no vulles pensar ni cogitar sino
coses bones sanctes he honestes he parlar coses pla
sents he si es alguna cosa en la casa de mo sogre Creon
que pusca mitigar ton exilli donat alguna consolacio
he demanala . //.

· Medea ·

He sabs tu Jeson que l coratge pot he sol menyspreuar
les riqueses reyals / preech te que m sie sola cosa leguda de
auer mos fills en conpanyia de la mia fuyta / en lo sin
dels quals estampi les lagremes tristes mies / Ja deig
que tu esperes los fills que auras de Creusa esposa tua
ab los quals te aconsolaras . //.

· Jeson ·

Medea sapies que yo he gran desig de hobeyr a tos prechs
mas veda mo la pietat car yo no poria sostenir de lexar mos fills
he no solament yo, ans Creon sogre meu non sostendria / gran vi
da es joyosa haver fills / Los fills alleugen molt lo treball q
passa hom dins lesperit tot abrasat he flamejat he les an
sies he cures mundanals / Abans elegiria esser punit he sepa
rat de vida q lunyar me de mos fills .//.

· Medea ·

Si aquest ama sos fills assats ne yo / Car pus es ell
posat sots ma potestat aci ha loch la mia venjança Car
nafrar le en la cosa que mes ama / gran plaer he q en les da
rreres pregaries he en la departença puscha abraçar Jeson he
mitigarlo / Adonchs abraçam Jeson dixli dona gracia te
deman Jeson en aquest darrer comiat que si la dolor ha es
campades algunes paraules offensives que no les retengues
dins ton cor ans pots fermar en ta memoria que no respondran
los fets a les paraules molt millors seran en breu per que tot
quant tes dit per yra prech te q no ho hajes a oblit .//.

· Jeson ·

Tot quant has dit he foragitat ja de mon coratge he prech te
que daqui avant vulles regir aquesta tua pensa tant in
flamada he vulles la tractar benignement car lo repos alleu
ja he mitiga les miseries .//.

· Medea ·

Ay llassa que Jeson ses ja partit de mi he vay sens
tot dupte ha gitat en hoblit lo meu serveyi que posi

la mia vida per saluar la sua he les maluestats he crims los qu
als he comesos per amor del dit Jeson / O Jeson he aqui son cayg
guda he rasa dela tua memoria yot promet que en breu fare
tals obres que tostemps te membrara he mill temps cauran dela
tua memoria ¶ O medea fe aço que has dit apella les tues
arts he forces he crims / tot crim que te sia feyt dolç he
profitos / No sie crim al mon ni malueстat de que ages con
sciencia Ay llassa que enuides he loch de cometre lo frau que
volria / be veig que Jeson me tem que no cometa contra ell
algun crim ¶ Entrem donchs en lo fet per aquella via de la
qual negu nos tema hon bonament no aya sospita de mal /
O donchs Medea comença ta hobra no ages paor fe aze
tra tot quant pots he tot quant no pots per tu matexa / E tu
fael nodriça mia he leyal conpayona de mos plors he de
mos cassos trists perche te que aiudes ami en mos mysables
consells car consell me ab tu deles mies mis[eri]es ¶ / E sapi
es la mia nodriça que yo he vna vestedura molt bella la
qual tremes del cel lo sol amon pare Cethes Rey de colcos
he tremes lay lo dit sol ensenyal que lo dit pare meu / era
he / es / de son linatge / he en la dita vestidura ha hun sartal
resplandent fet de fres daur he ay moltes perles entre les
quals passen cordons daurats / ab los quals les dones se
fan la coha dels cabells he de ques fa trena dor / bo sera que
mos fills porten la dita gonella a Creusa esposa de Jeson
¶ Mas primerament es obs que sia vntada mijançant art de
nigromancia o de cruels encantaments he forts malefi
cis / per que tu la mia nodriça apellada prosserpina dessa

del Infern apella los sacrificis plorosos he hedificha los altars als deus Infernals / La flama del foch dels dits sacrificis pu jara fins al taginat he estendras tan amplamēt fins q̄ crem lo Rey Creon ab tota sa jeneracio .//.

Terçer capitol del terç acte on se tracta com lo corus dels cantors plany lo miserable cors daquells quis meten afer coses masa arduas he dificils / E primeramēt parla dela soptosa he cruel yra de Medea / Diu axi :·:—

NO ES AL MON. flama de foch ni tempe stat de vents p molt que sien comoguts ni es sageta de lamp p vibrant que vinga que sie tat ardent ni tant flameiant com es loy de Medea loqual te Interclus dins les entramenes p co com es rebuyada he p̄uada de Jeson marit sen ni es tan fort la violencia he comotio del vent Austral nunolos loqual porta les pluges Invernals de ibernja ni es tan sobtos lo riu dit denubi loqual axi do a torret curry Impetuosamēt he errant p moltes partides lexa los ports esser colligats ans los defuig la hun del altre ni es tat fort lo riu de frança apellat lo roze loqual empeny la mar entrant ab gran fuança / ni tan soptos no es ni tan Impetuos lo Riu de macedonia dit Enig / loqual creix continuamēt en mig dela prima com lo sol disol he regala totes les neus departint se lo dit Enig en diversos rius no es res daco tan fort ni tan soptos com es loy he la yra q̄ Medea te dins son cor / Medas tot foch Inflamat p yra es sech / ni vol esser regida ni sufitient de raho ni tem la mort ans desija de metres en mig dales espatles mies e spillosses//.

¶ O vosaltres deus celestials demanam vos venia e merce que perdonen a Jeson en guisa que ell qui ha subiugada la mar vista seguramet / a sas neptuns qui ha obtengut lo segon regne ço es la senyoria dela mar / tant se enfellonexe es comon agran yra com algu li fa violencia he forca dins lo seu regne nos deu hom metre acosa masa de fiel ¶ Car feton fill del sol volent regir lo carro de son pare oblidant la doctrina que li dona lo dit pare sen dient q no tiras les regnes dels cavalls massa amunt ni les mollas massa avall / com ell devallas masa baxe he lo foch cremas tota la terra / Jupiter lo feri ab un fort lamp tot flamejant he nega dins la mar he null teps la via e carrera antiga no ve als popbles antichs per que tel be pagua carrera he vulles rompre ab forca he ab violencia les parts he vincles sagrats del mo ¶ Tots aquells qui tocare he tallare los arbres dels bostatges sagrats per fer la nau de Jeson dita Argos plena damdaria he despullaren dombra he de gran espesura darbres dels bostatges sagrats he lo mont dit pelion ¶ E apres intrare dins los perills diversos dela mar vagabunda / E apres de tants perills he de tan grans he diversos dela mar ligare la dita nau al port dales genas feres he stranyes dela ylla de colcos ¶ E aço per tornar sen apres que aurien pres he furtat lo vel lor he daur qui ere daltri / purgare ab cruel e dur tots los drets dela mar / als quals feta violencia / Certes provocada he promoguda dona grans penes als qui la somouen / ¶ E aço apar primerament en diffino qui fonch lo primer qui governa la nau de Jeson he domesticha he

senyoreja la pregonesa dela mar car com ell mori coma
na lo regiment dela nau a un mariner fort ignorant
he morint ala riba dela mar luny he remot del regne dela
sua terra fon sotarrat en vil loch he en menyspreat se
pulcre he jau entre ombres del tot ignorades / hon se re
corda del Rey mides q com reprouas q donas Tmolius
que debia quel Rey den apollo tollent li les orelles hu
manals li fen hauer horelles dasse / ¶ E lo dit aydes
es sotarrat en la lidia prop de un port de mar / E lo
seu sepulcre empatxa les naus que no poden exir del
dit port sens gran afany / Aquell orfeu qui fon engen
drat p Caliope lo qual cantaue dolçament he sembla li
molt lo fill / Car com ell sonaua la guytarra laygua del tor
rent hoynt lo dit son nos mouia / Los vents callaue
he no gosaue bufar he tots los ocells qui cantaue p los
deserts lo seguye ensemps ab les silues ¶ Apres de tot
aço fon espeçejat lo dit Orphen p mas deles dones de
tracia he los manbres del seu cors foren sembrats per
los camps dela dita terra / he lo cors del dit Orphen
menat he arredolat fins al cap de un riu dit ebri q
es flum de tharsia on lan sobre lo cap de orphen tot
peceyat / he lo dit orphen sabe ja la lantrada he la exi
da dinfern / Car p traure sa muller hi era estat huna
vegada / mes daqui auant no tornara be alos obres difi
cils he cruels qui aterra he mata zetel he Calaifes
de borea qui foren companyos de Jason he nasqueren ala
tramuntana homes forts he poderosos / ¶ Hercules

mata hun fill del deu neptuno apellat periclomenes
lo qual avia una singular propietat car mudas en
forma de una gran aguyla he nafrali tota la sua cara
ab les sues ungles / E la hora Ercules lo feri ab una
sageta he matal / Empero Ercules apres que hac passi
ficades les mars he les terres entrat he exit dels regnes
pregons he cruels dels infferns Com la sua muller he
agues tramesa una camisa tota enverinada he agues
vestida la dita camisa se aferra fort mes ala carn que
no las poch despullar he donali tanta he tantes he
tantes fortes aflictions que com ell agues ences un gran
foch per offerir son anyual sacrifici en un mont dit oeta
Lançà's tot viu dins lo foch he oferi son cors ales en
els flames he aqui mori per lo pestilent veri de la camisa
La qual nessus qui era mig cavall he mig home tremes
a deyanira dient li que si ella fahia que Ercules vestis
aquella camisa que null temps amaria de altra do
na he la dita deyanira la tremes a Ercules lo qual
mori per lo don que li presenta sa muller / ¶ Anteus qui tem
ta he esprova coses ardues he deficils co es anteu fill de la
terra lo qual com ere en lupta he cahia a terra major
força prenia / Empero com diversos cavallers cor
reguessen un porch singlar / lo dit / auzem / encontrat
se ab lo porch fonch ferit per lo porch en lo angonal / e mori
E puixes vench malaguer he mata lo dit porch he
volch que lo cap del dit porch fos presentat a dona ver
ge dita atalanta la qual amava / E com dos honcles

del dit Malaguer ho vedasen foren morts p la ma de
lur nebot Malaguer / veent aço la sua mare he germana dels
dits honcles pres la carta en la qual era posada estreta la
fatal duraçio dela vida de son fill he mes la en lo foch
he lo dit fill mori tantost / ¶ Ha de en aço q damunt es dit
apar que tots los companyos de Jeson mereçen la mort
per la fugita dela terra de son pare / lo qual crim purga
lo germa dela dita Medea qui fonch trocejat a mort p ço
que Jeson ensemps ab Medea he ab los seus pogues fugir
de aquest crim / no vench a noticia de Erculés car lo dit
Infant no fonch trobat Car fon arrapat p les ones dela
mar qui foren segures als fugitius / Adonchs vosaltres
forts he rebustols cavallers armats anats p les errades
dela mar plens de pahor he de themor perillosa / aquell
hom dit ydonemes companyo de Jeson Jatsie que digues
a molts los fats qs devien esdevenir Empero mori per
una serp quil morde en les arenes de libya / ¶ Aquell ho
dit Mopsus qui a tots los altres fon verdader he a si ma
teix fals Com agues profetitzat que ell deuie la ciutat
de Tebes conquistar mori enoy hac res fet / Empero
lo dit Mopsus profetiza veramet he clara Ephales
pare de Ezilles que seria expellat dela sua propria terra.
mes com fon aquell hom apellat amphius lo fill del qual
avien mort los grechs volent se venjar / apaga dues grans
lums qui estaven dins mar en una roqueta o ylleta
petita he venint compassant dempts les naus dels gre
chs feriren en la dita ylleta he trencaren he romperen

.diverses.

diuerses fustes hon nauegaren moltes gents per la qual cosa gi-
raren los grechs lurs naus contra lo dit Naphus he fon per
ells pres he ligat he acabucat dins la mar / Lo fill de ayteo
paga lo crim he les penes de son pare car mori negat he
cremat / Lo Rey apellat Pharcho com li fos fadat per lo deu
apollo que tantost morria si qualque persona nos posaue
a mort per ell la sua muller se oferi a mort per ell he tantost
mori per lo dit Rey / Aquell pelias que mana que la nau de
Jeson se partis dela ylla de colcos ab lo velloz daur qui fon
la despulla del Regne de colcos / fonch trocejat he cuyt en vna
caldera en la qual mori anant entre les ones estretes he va-
garoses dela dita caldera / O vosaltres deus celestials assats
auets venjada la mar si es la vostra merce que perdonets
a Jeson qui es anat per la mar amanament de palen cremat
he cuyt en la caldera. //

Aci comença lo quart acte lo qual conte la execucio dela
venjança de medea contra creusa nouella esposa de Jeson
he en aquest primer capitol parla la nodriça de medea /
/ Dient axi :

Aylassa. Car ja veig la gran he cruel destruccio
ques segueix tot lo meu coratge sen espaordeix tot a
tremol com cruelment creix la dolor he com se in-
flama en gran yra he com reentegra he fortifica la virtut
del temps passat. / Aylassa car yo en lo temps passat he vi-
sta medea molt furiosa la qual tirava los deus en ajuda de
sos maleficis he sen portava a son preposit lo cel ab ses in-
cantacions / Mas veig ara que molt major cosa es aquesta
la qual medea apparella he molt pus terrible he pus espa-

uentable forca lo que deu metre en execucio ¶ Car despuys
que ses partida de Jeson ma esbaÿda ¶ Com Intrant dins la
sua cambra secreta plena de maleficis he de Incantacions
aqui esparçadament ha estanpades totes ses arts ¶ E afferma
dient que ara fira he metra en execucio tots aquells mals
que ha themuts de fer en teps passat / aqui desplega to
ta la conpanyia deles sues arts / Les coses diabolicals secre
tes he amagades / E ab la man esquerra plega lo tyst sa
crefici / Apella totes les pestilencies tots los verins los qu
als engendra la arena de libia ab la sua gran feruor / E a
justa totes les pestilencies he tots los verins los quals nos
trem he Infla lo mont dit Taurus qui esta ala tremun
tana mijançant lo fret gelat qui parteix dela part tre
muntanal / ¶ E la dita Medea Inuoca ab les sues arts
magiques tota diuersitat de besties verinoses totes
serpes totes les serpents qui an estaca de verj pestelen
cios / E inuoca tots los calapets los escurços qui leixen
dones he lochs desserts / Car axi ven lo cruel serpent
qui ha fet larch cors trau la lengua he moula tan Iuar
cosament que par que haya tres lengues / Cerca ab
gran auiditat la qui pora enuerinar he matar / mas
tantost que on cantar lencantador estramordie se / he de
aquell seu cors ple de veri fa una roda he plega un cer
col tota redona la qual com te diuersos cercols mes
petits dins meda aquests mals he flachs / he vil sageta
es aquella la qual es engendrada per la terra / ¶ Primerament
he al cel he daqui deuallar me he los verins / temps es de so
moure major mal que no son los mals comoguts daball /
Donchs aquella serp qui jau en lo cel semblar de un

torrent o flum molt ample he fort larch / los ossos
dels nous de la qual senten he vehen dues feres q̄ son
en lo cel / ço es la orça major la mia major p̄ tany als
grechs / La menor ala gent de sidonia / vinga da
vall aci del cel aquell exercimador dit ofileg qui ten
cenyida vna gran serp he solt les mans ab les quals
estreny la dita serp p̄ lo coll p̄ tal que escampe tot
lo seu veri / ¶ Ere en aquestes mies Innocacions
aquella serp dita fiton la qual gosa prouocar dues
deuinitats opposites diuynals ço es febo he diana / A
questa fiton es ara alt / Torne aquella serpent dita y
dra ala qual com Ercules tallas la hu cap hin crexien
.set. he com mes la mataue mes vinya / O tu serp qui
guardaues lo velloz daur estant continuament he
sudada la qual yo adormj ab mes Incantacios sies en
vn punt vinent en la mia ajuda. ¶ Adoncks apres
que Medea hac apellades totes les diuersitats de les
serps he deles bestiés verinoses / cull totes les poms
fruyts erbes he mançanes enuerinades he mesclades
ensemps / Car aqui son totes quantes pomes veri
noses engendra vn mont qui es en Sicilia dit. erix.
Aqui hac de totes quantes fruytes metzinades se le
uen sobre lo mont dit cantasi hon ha perpetual glar
he neu / lo qual mont es tot sullat dela sanch del Ia
gant apellat Promoteu qui fon posat dejus aquell
mont per los deus he aço per tal co sen puya al cel he ama
gadament furta el porta als homes / Aqui ha del tuyech
ab lo qual los homens de Medea / E los pastors vnten les

sagetes / E aqui es lo veri ab lo qual los de arabia enerben
lurs darts he lançes Aqui son tots aquells duchs ab los
quals los nobles homes de germenia cullen en lo gran fret
en les silues he boscatges de alamanya dites ercanes
Aqui son tots los verins los quals engenra la terra en
la primauera en la qual los ocells fan lurs nius Aquells
qui's engendren en los arbres qui perden de tot lurs fulles
he los boscatges lurs belleses he aqui son tots los verins
qui estan enclosos he congelats en mig del glaç Aqui
ha tota erba la qual reuerdeix en flor mortal // E aqu-
esta tocha he tracta he pren ab si matex tots sucs entrege-
gats qui parteixen de les raels enuerinades he tota cosa
que pot noure / Be sabs tu aquesta que aquestes erbes
entregegades se leuen en aquell mont de macedonia dit
athos aquells creixe en lo mont thesalia dit pindus
Aquestes altres en lo mont apellat plegeus E per tal com
son tallades he separades de lurs rams perden la bellesa
de lur verdor / Aquestes erbes ha engendrades aquell
flum dit tigris qui es molt pregon he la sua aygua
corre ma[...] lo qual hix de paradis terrenal / A-
quells engenra lo flum dit denubi / aquests engenra lo
flum apellat ydapses lo qual passa per terres fort seques
E les aygues de tabes he porta ab si pedres precioses
he aquelles leua un flum qui es apellat bethis qui ha
dat nom a la terra de boecia / Lo qual flum corre fins a la
mar despanya he entra fort blanament he suau // Aque-
sta be sabs tu que aquesta erba se deu arencar ab coltell
com lo sol hix en lo comensament del dia / aquesta altra

se den arencar he esquexar del arbre ala hora dela miga
nit he aquesta altra se den arencar abla ungla aberta
Jncantació / Adonchs Medea prens les erbes he les
serpents verinoses pren ne de tot lo veri mesclay ocells
letigs sutzes ço es lo cor del bubo so cogul trist he les
entramenes del ocell dit stregs qui canta molt regullo
samet he espaventable ¶ Totes aquestes coses posa
en son loch separadament aquella Medea maestra de
tots maleficis / En les unes coses ha vertut he operació
de foch flamejant he cremar he correr soptosament
En les altres ha glaç gelat de fret molt poderos / E
la dita Medea ha ajustades paraules de encantacions
a les erbes he als verins les quals paraules no deuen
esser menys temudes quels verins / Adonchs dich
vos que Medea comença a sonar parlant ab un molt
furiós començament he tremola tot lo mon com hoyi la
sua veu . //.

¶ Capitol segon del quart acte hon se tracta com Medea po
sa en execució la manera dela sua veniança enlo qual
parla Medea :·:

O Vosaltres animes infernals qui te
nits silenci he parlats ab les persones morents
O vosaltres deus cruels / O tu infern tenebros
O tu casa escura de pluto den de les tenebres / O vosal
tres qui sots ligats en les rabes de infern he dela mort
cruel / prech vos que lexades totes quantes penes

donats ales animes miserables he dapnades corregan ales
nouelles noces de Creusa he aqsta roda enla qual continu
adament es girat he regirat hixion enlo Infern per ço com volch
forçar Juno estiga e nos moga plus vinga lo dit hixio
he cante enles noces de Creusa / he aquell hom per nom
Tantalus qui en Infern mor de set he ten vn flum de ay
gua als labis he com vol beure layggua li fuig vinguen de
present les ayggues ardents qui hixen de vn mont de
piro he totes les pus grans penes que son dins lo Infer
he ajusten he enyggue sobre Creon sogre de Jeson marit
meu / Empero Cisiffo qui per tal com esperimaua los hostes
per vna torre alta / es dapnat enlinfern que tostemps gira
he moga al entorn vna gran montanya / Com aqst sia
ami de Creusa no cessa la sua pena ans se renouella
per tostemps / ¶ Ares vosaltres fills de Donay qui
per com vosaltres matas vostres parents auets pe
na enlo Infern que omplits dayggua vn cup / o bota
que no ha fons he tostemps carreian ayggua he null
temps se omplira he axi treballant en va venits aci
Car aquest dia requer vostres mans homeyeres / O tu
lunns planeta qui regeyx la nit vine ami quit apell
ales mies Incantacions vine he apareix ab tos esguarts
terribles ab ta cara diuersa he vayrada plena de mena
ces / Ara vet que yo seruant la forma he manera dela
gent quit sacrifiqui desligant me la flota dels cabells
anat descalça apens ma he circuyts los bostatges ab
les mies Incantacions he e treta dels muols habundat
ayggua / ¶ Congregui he ajusti totes les armes ab tu

loch he fin que sen torna forçada de anar reflux ço es de recorrer
altra vegada / E lo mon ha vistes les sues leys confuses he
mudades alt en lo cel en lo moviment del sol he de les esteles
O vosaltres orses ço es esteles qui sots posades prob la tre
muntana per la qual raho null temps venin al occident
yo he fet que anets tocada la mar en la qual Com enpo
la dita mar vos fos vedada / yo he vedada la natura del
temps Car he fet la terra florir en lestiu ardent ço devia
florir en la primavera he aço fin en la mia encantacio
affin que totes les deesses dels blats veents lo cruel yvern
cullir he culler les messes / yo fin que aquell riu dit Facis
qui es en la ylla de colchos torna atras forçadament a la
font don exia / E aquell riu tant famos dit Enubi quis
departere en .vij. rius qui entre dins la mar se copres
he sestengue ab la mia art / Axi mateix fin un petit riu
he es pus peros de moures que la riba de la terra Com tu
no agues vent en lo mon ab crit de la mia veu fin que la mia
casa del hostatge anch per la obra lo pol estech en mig del
cel he no har dia en la terra tantes tenebres se estanpare
per lo mon les hervilladas ço es les esteles que aparere en lo
front de Taurus ab les mies encantacios quaix cayguere
del cel es acostare a la mort C O luna temps he hora es
que sies present en los sacrificis que te son oferts aquests
verins que son tenyits he mesclats ab la man cruel mia les
quals liguen les serps ab lo bubo he ab lo estrigues tots so
offerts a tu / Aquests membres de ocells ço es del rogul e del
estriges te offir C Aquell jagant tesfo qui mogue batalla
contra los deus / Axi ha de la sanch daquell hom dit vesy

qui era mig hom he mig thoro lo qual unta una camisa dela sanch
he donala a deianira muller de Erculles / dient que si Erculles
la vestia lo amaria ardentment / ¶ E com lo dit Erculles la hac ve
stida pres lo tanta dolor en tot lo cors que per sobres de dolor
se gita en un gran foch he mori / ¶ E axi la sanch del dit nessus
fen tornar he convertir en cendra lo foch en aes en lo mot apellat
othens en lo qual foch vengue lo veri per qui mori Erculles ¶ O
luna sapies que axi es la folla dela altra qui fon piadosa a son
jerma que avie la dita dona he ella tingues la falla cremat
ala qual era fadat que tant com la dita falla cremaria tant
lo seu fill naleaguer viuria pres la falla he apagala ma
tant son fill per venjar son jerma ¶ yo he lexat altres
pomes les quals devia mesclar ab los verins he fin ho com
nom pogui acostar ala cova on eren ¶ Car alli les arpies
qui son ocells ab la cara humanal he virginal fugen / a tru
hom dit fines en pena que com ell vol menjar he la taula es
apparellada he les viandes posades vene les arpies he men
gense la vianda he puyes sutse li la taula he aquesta pena
soste dins linfern per co com per informacio de sa muller mata
sos fills dels quals era madastra les quals arpies fugen / a
zethus fill de borea ¶ O luna ajusta a totes les metzines
ales quals daquest ocell apellat simifalido que ha les ales tant
grans que com les esten tol lo sol de vista he fon nafrat per Erculles
ab una sageta entuxegada ab lo veri de una serp dit lerma
cha / O altars dels sacrificis ja vetg que fen grans sons he mo
uen grans brogits / yo conech ja los canelobres meus qui
estan en los altars dels sacrificis situats sobre tres peus qui per
favor he obra dela luna la qual he innocada se son moguts en
senyal que mes innocacions son hoydes he acceptades -//.

Capitol terç del quart acte en loqual conuerteix lo seu
parlar als altars he ala luna qui sacrificaua / E en aqst
capitol a Medea parla primerament .:.

ALAS IA. veig venir esparpadament los
carros dela luna quis moue fort soptosos / no
son pas aquells carros ab los quals ve la luna
com es tota plena he resplandeix tota la nit / ans son
aquells ab los quals apareix ab la cara trista groga
he destolorida aclipsada ço es vexada ab les menaces
deles fembres de Thesalia ço es vexada pelles Elanors
amaga la cara he se altera tota aclipsada he pasa tot
lo seu cami trista he groga / E aqsta tristor he aquesta
grogor estampa p lo mon ¶ O luna espaordeix ab
nouella error he palor los pobles dela terra enguisa
que les gents de Corinthio sonen los baçins he les
conques he les conques en asuda tua p tal que tu no
oges les menaces he encantacios deles dones de the
salia / O luna nos de te dona solempne sacrifici sal
pistat he banyat ab sanch enverynada he la fuitut
tua he de tots sacrificis hauē encesa la falla / e lo ciri
ab lo foch qui de nits crema dins los sepultres ¶ E
yo Medea offerynt lo sacrifici son moguda / he inch
nat lo meu cap he som posa acantar lahent he postra
da en aquella forma q sol hom cantar he estar ço
plora la mort lo cor del qual te presentu lo cordo que
ligaua los Cabells meus / es caygut tinch tots los

cabells descabellats he tots los dits cabells mes garufen es
leuen en alt ¶ O luna ala tua hora he ata honor he ser
uitut obeexe los trists Regnes Infernals he la tua honor
yo axi co si fos sacerdotessa apellada menes tota furiosa
sagnat los meus braços ab lanceta atu consagrada he do
nchs habundada la sanch ques traura deles venes fins
atant q tots los altars ne sien vntats ¶ O man dreta
demi a sedea acostumat de strenyer he aparellat lo
coltell he de sostenir he destampar la sanch de tos fills
he apres aço yo son feryda he sagnada he he stampada
habundosa sanch del meu cors p que sie gosada a estam
par la sanch de mos fills. ¶ O luna si p auentura te
clames de mi que yo te cnuge Inuocant te souineiadamet
preche te que p dons amos desigs he volers molt Infla
mats Car tota la causa p q tant souint Inuoque tes
ajudes es solamet Jeson marit meu ¶ O luna soplich
te q de psent vulles vntar les vestedures de Creusa
esposa de Jeson he tenyir les ab aqsts verins he dona tal
vtut ala obra q yo fac he ales mies encantarios q tantost
que les vestedures seran tocades p Creusa isqua sob
tosamet flama qui li creme tota la psona en tal e tant
cremat fins als medulls ¶ Lo foch estaue tancat he
amagat p los deus en vn vexell daur /era estar en ol
behia psona del mo lo qual foch me dona aqll hom a
pellat promoten qui l furta als deus he p aqst furt
es sotarrat vui de jus lo mot dit tantaso he ten vna a
guila damunt si qui tostemps li esquinça lo cor / Aquest
promoten me dona art com amagaria lo dit foch / he

mulciber deu del foch dit vulcano me informa com poria
amagar lo foch dins lo sofre he traguin lo foch acostant
hi la flama plena de menaces / he aço aprengui de fe
tol fill del sol qui fou mo paret p cert yo medea he los
dons de miga chima ço es la amor carnal he libidinosa
¶ Car la chimera havie la miga part del cors he segons los
poetes significava luxuria / ¶ yo medea he les flams
que arrapi dela gola del thoro lamors co Jeson ana acon
quystar lo veller del aur / yo ab encantacios fui qls thoros
qui gitave flama p la bocha se amansara he yo tolguyls
lo foch q solien lançar tot aço fui p amor carnal les qu
als flames onti ab lo fel daquella dona dita medussa
la qual fon filla del rey fort qui hac tres filles he entre
totes tres no avie sino un vel lo qual se prestave la una
a laltra he lo vel avie p propietat q tot quant mirave se
convertia en pedra ¶ Com un home de persus vin
gues aqui ala major Jermana / he medussa volgues pen
dre lo vel dela ma dela altra Jermana persus loy arrapa
he mata les tres Jermanes he aportasen lo cap de me
dussa dela sanch dela qual estampada sobre la terra
nasquere moltes bestias verinoses / ¶ yo medea tegui
estretes les amors he aquest mal dassonyr lo agui untat
ab la fel de medussa ¶ Oluna prechte q als meus
veryns vulles ajustar estimols he aguillos he petinat
he conserva les lahors amagades als meus dons q yo
fare engane la vista no sien vists los mals esdevenydors
ab los vels sentals / lo ornament he la calor del foch Jntra

dins los pits he daquí devall ales venes / los menbres del
cor regalen / Tots los ossos convertesque se en fum /
E la noble esposa Creusa ab los cabells del seu cap cre
maran apague les flames de la sua amor / Car major
seran les flames que hixiran del seu cors he la cremaran
E la fe sa veig que los meus desigs son hoyts Car
la luna Regina infernal ha ladrat he cridat tres vega
des he ab la falla he flama plorosa he trista ha composts
he hordenats los focks en lo seu sacrefici. //

Capitol quart del quart acte on se tracta com mi en quina
guisa Medea tremes a Creusa per sos fills propis les
vestedures encantades he parla Medea en aquest
capitol

O Medea. Ia es tot lo fet aparellat apella tos
propis fills per los quals trametes los teus dons ço es
a Creusa esposa de Jeson ton marit / Anats fills
meus nats de mare miserable Infortunats placats he ablanits
ab dons he ab moltes pregaries la senyora madastra vostra
anats he tornats tost a casa per tal que prena de vosaltres
lo darrer besar he el tost comiat. //

Quint capitol hon se tracta en quina forma lo corus
dels capellans repran he compdapna la malicia de Me
dea huysen anar per la casa furiosa

Aquesta adaluada he rabiosa sacerdotessa del
deu bacus tota sullada de sanch tota furiosa Me
dea on va axi corrent ab aquella sua amor cru
el quina es la malicia he malvestat que apella ab furor

queno obscura sia hi ni raho E com li enduereix la cara per yra O / he com es tota supbiosa menaça al Rey Creon sens tota pahor E qui pot dir ni creure q̄ Medea sia expellada les galtes li flame jen per supbia de la yra he de vegades li cara de color groga no ha co lor al mō que serue la sua faç car ades es de bona color ades es daltra / ades Medea va en ades valla / per q̄ sie aqsta serp dita tigris / A la qual com an furtats los fills corre deça he della vora entorn del bostatge apellat gametico lo tigris no sab refrenar les yres ni's sa Medea les amors ¶ E aqsta manera en Medea se ajusten amor de Jeson he amor contra Creusa he per que seguyra / he quant sera q̄ aqsta Medea cruel començara son cami amat sen aguerra a la ylla de Colchos don es venguda delirar aquestes regnes ab los Reys ensemps de pills de pahors he destandals / ja no ha desspay sino lo dia present / O luna tramet los teus carros no vulles tardar solta les regnes als cavalls / lauxt excellent amague la lum del dia / E lo Esperus estela qui aporta la nit fe que determe aqst dia ten pillos. // ..

Aci comencen lo quint acte he darer en lo qual se tracta com Medea mata sos fills En lo qual parlen quatre persones ço es lo Misatger qui denuncia la destruc cio dela casa de Creon e lo corus dels cantors e Jeson he Medea he comença lo misatger / . . . / Misatger.

Tot. quant. es de Creon es perit es lescan pament del regne / lo pare Creon he sa filla Creu sa son cremats que no apar sino la çendra / Di gues dix lo Corus ab quina fiam son estats presos / Dix lo misatger ab aquella ab la qual solen esser presos los Reys

¶ Ab que dir lo Corus poden esser presos los Reys / Ab dons /
En aquels dons quin fran hi /a/ pogut aver / yo matexa men
marauell / he com ja sia fet lo mal enuides crech que puga esser
fet / quina manera pot esser estada daquesta tan gran destruc
ció / ¶ Sapies que hun gran foch axi com si seguys lo mana
ment dalcuna persona sestengue per tota la casa Real / Ja es tota
cremada / he temo he que la ciutat non vaja / No cal tembre
car aitre aygua qui apagara lo foch / Hoch mes en aquesta
destrucció ses esdeuenguda vna cosa fort marauellosa / car
la aygua fahia crexer les flames he les multiplicaua / Aquell
foch es de aytal natura que com mes lo apaguen mes se
ençen he tot quant hi giten sobre ell se conuerteix en foch .//.

· Lo corus dels cantors ·

O Medea prechs te que sobtosament hisques daquest Regne
de Colcos he cerca altres terres / Certes pas no men par
tire / Ans te dich que posat que fos fugida de primer encara
tornara car yo esper nouelles noces .//.

· Medea ·

O MEDEA. que cesses que esperes persegueix
la benauenturada obra que has començada / E com
he quina es la part de la venjança de la qual te
alegres petita cosa e no es res / ¶ O furiosa Medea dignes
ames encara Jeson / Certes non deuries fer / E com has tu
suficient venjança que Jeson asa perduda he que sia vijudo
daquela vinent castament Certes no / Per que tu Me
dea cerca nouella he Jnusitada manera de penes / apparell

lat no sie dret deuinal quen temes / No sie vergonya al mon quet
refren / lengera he sobres lengera es la venjança la qual an
portada les petites mas de mos fills qui portare les veste
dures a Creusa / Pronotha tu matrena alhires qui estas
tota endormistada e perosa / foragita dels pits les velles
inflamacions he comocions de yra he de venjança car
no son res / posa he trau de la pregonesa del teu cor ma
jors he pus cruels malnestats / tot quant sies comes fins
al dia present sie dit he apellat pietat / he en aço que
faras demostra he fe asaber ales gents q fort son lenge
res he de comuna costuma los mals he peccats que has
fets he no son estats sino dona burla en esguard de aquells
qui vene / ¶ Com he quines grans obres poden fer les
rudes he ignarades mans que no ere exercitades afer he
cometre grans crims / he quin gosar podia hauer la
furor puellar de dona Infanta Ione ¶ Medas ara com yo
Medea dona formada es crescut lo meu enginy en los
mals que yo he passats dels quals he haut gran expi
encia / Molt me ajuda acometre majors mals la mort
que fiu de mon propi germa trocejant los menbres seus
per ço que detengus mon pare qui detras mi he se son ve
nie / Molt me dona audacia lo furt q fiu despullat la
terra de mon pare del vellor daur / lo qual ere secret he
sagrat / Ajudam la mort de palen les filles del qual
aconsell meu li traguere tota la sanch del cors p rejouenir
lo he enganades per mi matarenlo / ¶ O dolor çerca ma
teria afer tota malnestat car la man dreta daqui auant

no es rudo ignorant ni pahoruga / O yra he com es axi cuytada
per que has gitades tantost les sagetes contra lo teu enemich
Creon he sa filla / nom se qui na crueltat con sep lo meu corat
ge dins si matexa la teu he no la gosa manifestar per la sua gran
terrebilitat ¶ O mi folla he per que mati axi tost Creusa
ho sa lo enemich meu Jeson agues haut fills de Creusa dou
da sua car en aquells me fora venjada / Ve sabs tu Medea
que no ha fills Jeson sino de tu Medea / mas fe comte que Creu
sa los aya parits he venjat en ells / plan me ala fe aquesta
manera de venjança / per que conec que aparell gran he sobres
gran coratge lo pus fort he la pus cruel malesa que pusqua
esser ¶ O vosaltres qui en temps pasat erets fills meus
he ara sots novellament fills de Creusa sostenits penes
dures per les malestats que ha comes vostre pare / Ay
llassa que la paraula que yo he dita duna gran error ha
ferit he aterrat tot lo meu cors / totes les partides del meu
cors se son regirades he refredades axi con angell tot lo
meu cors he pus me tremolen he la yra ses partida del
meu coratge he tota la pietat maternal es tornada dins
mi per be que Jeson me asa foragitada ¶ O folla furor he
pensest que yo pogues escampar la sanch de mos fills qui
son exits de les mies entramenes / prechte que no cogites
cosa pus lengera / No vulla deus que yo cogit ni come iniqui
tat he malvestat la qual null temps fon hoyda ni conegu
da ¶ Ho llassa quin peccat an comes mos fills que deuen
morir ni esser punits tot lo peccat mayor lur es / com a Me
dea a partits fills a Jeson muyre no son meus / Car co fuy
condapnada a exili per di la potestat que avia en ells / O
mi Medea si moren fills meus son sens tota culpa hono

çents son / hoc mes tambe era mon frare ignoçent / O coratge
per que tremoles / O lagrimes per que regau axi la mia cara
per que ara de vna part me tira crueltat he la amor de
altra part me enclina a pietat / per que la furor del coratge
flamejant se ades deça ades della me fa axi vaçillar e ess
vagabunda he incerta en mon preposit / hon axi com los
vents rabiosos mouen entre si gran batalla e fan commoure
la mar en ones repugnats he contrarioses / he dubta hom
ja la dita mar a quina part se moura / per semblant forma
com la pensa vacilla en son preposit / ades ara foragita
pietat / ades aquella pietat ara del coratge ¶ O tu dolor
mante que faces loch a pietat / o fills meus molt cars vna
consolatio de la casa tribulada venits he acostats vos ami
la vn se acoste al vn costat he laltre alaltre / abraçats estre
tament ala mare tribulada / lo pare aja aquests fills sans he
alegres, aytals la mare alegres he pagats / hoc mes molt me
constreny lo seny lo exilli he la fugida que cove afer he tan
tost me seran presos he arrapats del meu braç / si plorants
he semblants dels quals no aure solaç ne plaer / Ans
romandran a solaç de son pare / raho es doncha que per
esquen als vlls del pare que daqui auant nols veja puis
Jeson perits als vlls de la mare com me fugire exellada /
Ay lassa que com pens molt en aço mencreix molt / ma
dolor es inflamada terriblement lo hoy contra Jeson he sin
noquen he prouoquen la mia odiosa he cruel man que co
meta gran terrebilitat ¶ O ira antiga sapies on que vages
pot seguire posant tota pietat / Ja fossen exits del meu
ventre .vij. fills he .vij. filles axi co les hac Niobla /

filla de Tantalus/ laqual ne fon axi superbiosa que menyspreà
ane botana mare de apollo/ laqual hac solament dos fills
mas yo e xorqua son he enguany penes com non he parits
mes pruills venjar me de Jeson/ dos ne parits he es asats
per satisffer la mort de Jeson he ala dolor de mon pare
loqual matant mon frare aturi/ ¶ O llassa he on va/a
questa multitut de corsos morts quem aparexen he q
es aço quem demana he aquis aparella de ferir ab aquesta
tan gran flama de foch/ he aqui menaça aquesta gent Infer
nal tan cruels falles he tan sangonoses/ Ja veig les fu
ries Infernals qui porte serps en loch de cabells he estrange
les dites serps turmente les persones q estampe lo veri/ he
tot persona quen sia tocada que torn furiosa/ ¶ E qui es
aquell de tots quants son loqual demana mort aquesta cruel
deessa del Infern dita magueza/ E quina obra es aquesta
que veig venir de una persona morta laqual se acosta en
vers mi duptosa/ he ja qui es/ tota par esqoedregada de
nibronada en sos menbres del cors/ Sens dupte aquest es
lo meu frare/ venjança demana/ he obtendrala/ car nos
ho sostindrem per que perich te que tu a magueza furia Infer
nal enflama los meus ulls ab aquexes tues flames
tant cremats tant sangonoses estampa lo meu coratge
en diuerses penes qui'l creme/ encen me lo pits car ja es
ubert a rebre totes les furioses malueстats he crueltats/ ¶
O Jerma meu fes que aquestes deesses Infernals venja
dores dels crims he los morts qui ab elles son hemana
que sen vagen en Infern he sien segures que yo fare la
venjança leya frare meu la pena de la venjança a mi

sola he serueix te dela mia man la qual estrengue fermament
la espasa com yo per amor de Jeson trocegi a tu per que danat tu
mateix degoll aquest infant fill de Jeson per fer sacrifici als teus
deus per mitigarlos / ¶ O mi Medea he quin son quin brogit
es aquest que yo veig grans armes se aparellen he cerquen
me per matar he puis he comensat he mort la un resta que
acabe la hobra he mate laltre / Adonchs fill meu vine per
seguir ço que has comensat no perdes la virtut he la fama
matantlo amagadament mata al danat tot lo poble que aci
en la altitut dela torre te ven tot lo mon Crida donchs tot
lo mon venza la mort de ton fill . //

· Jeson ·

Tots quants sots leyals al rey Creon als quals despola
cia la sua mort he destructio he aya dolor en tan gran per
dicio venits he correts he prengam aquesta maluada Me
dea qui ha comesos crims tan orribles / vosaltres homes
darmes portats lanças darts ballestes sagetes he gitem
en abis la casa de Medea . //

· Medea ·

Que fas. Jeson sapies que ara es complit
tot lo meu cor atant ho pren he en tan gran
estima ho tinch com si yo agues rebut lo re
giment del regne de Colchos / he axi com si agues recobrat
lo germa que trocegi he lo meu pare lo qual auori he axi com
si era lo vellor daur he si lo regne me era donat / he si la
virginitat la qual perdi en tu me era restituyda / O he com

he placats los deus / O dia de gran festa / O dia de grans alegri
es / Ara Medea ten pots anar / Car has morts Creon he
Creusa / he un fill de Jeson / Donchs per que tigues tar
per que tigues poderosa est a fer ço q vols / Ay lassa que la
yra mes ja exeguida he desplau me de ço q he fet ¶ O mes
quina que he fet que he comes lassa mesquina posat q men
penida en ço fet ho he lo plaer he trobat en ço que he comes
me fan hodiosa he Jeson he sos amichs Dayço me creye
maior delit de fer ne mes / Vna cosa ma defallit al meu goig
ço es com Jeson no ha vista la mort de son fill no tinch / ca
res ço que he fet tot quant auem fet en absençia de Jeson
no es crim ni peccat .//.

· Jeson ·

Ollas que Medea esta en la sobirana part del terrat vinga
quiscom que port gran foch en guisa que aquesta malvada
Medea per les flames del dit foch se retinga de fer tanta mal
nestat .//.

· Medea ·

Jeson ajusta gran gent als corsos de tos fills aparellals de la
sepultura de la tua esposada Creusa he lo teu sogre Creon
ja han lur paga he lo sepulcre que merexe / La hu de tos fills
es ja mort ab la mia man he aquest altre en presençia de
la tua vista morra he perira semblant mort .//.

· Jeson ·

O Medea prech he require per lo poder dels sobirans deus
los quals deus tembre per aquelles fuytes que auem fetes
tu e yo / per lo vincle matrimonial lo qual non ha trencat

la mia fealtat car tot quant he fet es estat pahor que avie del Rey Creon / prech te que perdons amos fills he tens / si algun crim hi ha meu es liura mi a mort levam deles espatles lo cap qui es mal merent e no muyra mon fill.//

· Medea ·

Ala fe Jeson donchs ab aquesta espasa ferire aço de que has tan gran dolor de que fas tantes pregaries veten veten superbios he cerca los talems deles vergens he no ajes cura deles mares apres quels has tolta la virginitat.//

· Jeson ·

O Medea assats es la mia pena / assats es la mia punitio la mort de un fill no muyra laltre.//

· Medea ·

Si la mia man dreta se podia sadollar ab la mort de hun fill no procehirie a matar laltre / mas com aquest nombre sie molt bien petit he estret ala mia dolor metre la espasa en aquest fill teu he traure les entramenes.//

· Jeson ·

O Medea no vulles procehir mes en aquesta axi gran malvestat vulles almenys donar un petit de temps ha mes dolors.//

· Medea ·

O dolor per que no cuytes la tua obra no vulles esser percrosa en la delectatio que auras com aquest sera mort aquest dia es meu / Servistam nos donchs del temps

quens es atorgat /

· Jeson ·

O Medea malvada he inportuna mata a mi Jeson · //

· Medea ·

En manes me quet a sa merçe no fare car la tua mort te seria deliurament de dolor / be va donchs la obra se compliria / No he pus ab que multiplich la tua dolor leva donchs los teus ulls inflamats he supbiosos /

O Jeson hom desconexent conexs Medea la tua muller sapies que no me fugire p la terra / aci ha hun carro lo qual mene he tiren en alt aquestes dues serps he tindre la via del çel pujant sobre lo dit carro no puxch aci mes aturar p que tramet te los menbres de tos fills trocejats Reeb los car teus son he yo ab aqst carro pujar men he en la altitud del ayre he tindre la mia via en laltitud del çel · //

· Lo misatger ·

Desten Medea per los espays alts del çel mas p molt que puges alt no creech que lla hon ne vas habiten los deus / Car no porien sostenir la tua malesa / he la vida tua fa testimoni que no porien viure ab tu · //

· Finit ·

Açi comença la quarta tregedia ques diu de ypolit he de phedra .·.·

Ipolit anna. fortment sa madastra phedra muller de thesen / he com ypolit no volgues consentir en cometre adulteri ab la phedra madastra sua fon falsamet acusat pella qoes q ypolit la volia forçar de peccar abella de que lo pare thesen Indignat e gella ypolit de tota sa terra / E com ypolit anas en le xilli he fos prop de mar los canals qui portave lo carro espantense de la maravella de la mar derrocaren lo carro entre les roques he eren prob la mar entre les quals ypolit fonch mort he espesejat he quat phedra hac hoyt aço de gran dolor quen ague com sabe de ypolit q era mort mata si mateixa .//.

Ongran. philosof molt gran en philosofia moral oncle de lucha poeta fen un tractat de cassos fort terribles he cruels en lo qual en gran triga recompta lo fet daqst ypolit / lo comencamet he la fi de la amor qui tant fortment Inflama la Reyna phedra Car en lo dit tractat es recomptat lo plat que faheren thesen he phedra p la mort de ypolit / he aci sia recitat brenmet p tal que sia vista claramet la sua istoria.//.

· Parla la nodriça ·

Stant. ypolit en les silues amonestant los seus companyons he aquells a caçar hordonaua los uns a diuersos lochs abtes he conuinents a caça departia los altres a gouernar he regir los diuersos linatges dels cans Instruyia los altres en variables maneres de caçar / En senyaue la deessa diana que li plagues ell prosperar en la caça ¶ Inuocaue la Regina phedra per la sua amor congoxada de conplany parlant ab la sua nodriça la affectio que avia enuers ypolit he aquella manifesta a la nodriça / he aquella responent la castigue consolave la he esforçant se de trastornarla de aquel preposit ab piadosos amonestaments rahons ayudants he notables li fahia proposant la Infamia he los mals que li esdeuendrie si lo seu leig cobejament volia conplir / he com ab dues se foren molt contesses / La Reyna phedra conexia be ço que la nodrissa deya esser ver / mas la amor furiosa li faya perseuerar en son maluat proposit / Dix que ella estarie a la ventura ques vulla lin esdeuengues / mas per tal que la nodriça de Infamia no fos Inculpada hobeya a les sues paraules refrenat aptat com pogues a la sua amor folla empero ella materia ancuria ho estanyat o ab ferro / o dalta torre enderrocant / La nodriça veher la sua maluada Intencio he veet que rahos noli valie ni la podie conuertir per ço que la pogues restaurar de mort donali consell que si dompdas vn poch / entretant ella assayarie si porie vincler ypolit / a amor / Vasen la nodriça en les silues / he com ypolit la vin marauellas per que era venguda aquella que ere tant vella que en

Vias.

vides podia amar he per que havie la cara trista he torbada
he dix li a que venia. Car ell sabia certament que lo Rey
he la Reyna he los fills frares sens tots eren sans.//

Nodrica.

NO ESTIGUES ab pahor car lo Realme la
casa ab tota la conpanyia eren en be he prosperi
tat he bon estament. Mes que t plagues jaqui
res lo caçar he que t plagues estar en les ciutats. Car ella
estave anciosa per la dura vida que ell tenia que tostemps
se donave a mals he agrenyave la sua persona per forts tre
balls he nos curave de darse plaer ne usar de la edat en
que era a la qual se conve estar alegre. Car alegria esta be
al hom jove, trista cara esta be al hom vell. La nodrica
ab belles provocacions se esforçave de provocar aquell a
amar he provat que la sua edat se convenia amor dient
que no era bona la sua manera de viure. Car de amor
nos curave qui es continuacio de humana natura sens la
qual lo mon durar no poria ans tost seria destruyt si
amor no era he axi devia seguir natura guyadora de
vida he habitar ab los ciutadans he ab ells viure.//

Ypolit.

YPOLIT. Respon lo contrari provocant altament
lo contrari de ço que havia dit la nodrica, he mostrat
que habitar en les ciutats es occasio de caure en vicis he lome

la vida solitaria dient que aquella era fort noble e sancta he linpada de peccats / he que be li playa com avia avorrides les dones / Les coses Inposibles serien fetes posibles abans que ell volgues amar dona ni donzella // longament disputaren los dos / He mentre que axi parlave la nodriça viu venir la Reyna phedra he planguelo seu estament ple de dolors dient que amor furiosa ella faya acostar ala mort / E com la Reyna fos apres ypolit la sua cara muda de color he fonch tota descolorida ella se acosta esmortida he fora de seny mig morta caygue soptosament als peus de ypolit / he aquell tantost abraçant la ab los seus braços la pres he li dona confort he ajuda ques pogues levar de terra / la nodriça confortant la reyna que tornas en si matexa / dix ho phedra leva lo cap alça los teus esguarts no ages tuga de parlar vet lo teu nodrigat ypolit quit te abraçada / Quant la Reyna tornada fonch en si matexa comença a planyer he parlar en general de les angoxes que lo seu cor agreujave / Apres ella prega ypolit que la volgues hoyr en secret he si algun companyo seu era costa ell quel fahes ell daqui luniar enguisa que poguesen parlar secretament / ypolit respos que noy avia prob dell hom quels pogues hoyr he dix li mare mia vulles dir he comanar ales mies orelles les ansies per les quals est torbada .//.

· La Reyna ·

Nom de mare. es massa superbios he potent / nom pus humil conve ala affectio de la mia

voluntat tu ypolit vulles anomenarmi o / germana tua ho ser
uenta he mes amare que serventa mapellasses / Moltes coses
parla la Reyna follament de la sua amor mesclant altres pa
raules / a les quals ypolit no responia no entenent encara lo
seu mal preposit / Car aquella cubertament he luny tocha
la sua ardor / Empero a la fi ella explica de tot en tot lo co
ratge seu inflamat / he dix que aquell dia donaria fi a do
lor o a vida / Ypolit com perfetament agues entes son ente
niment maluat / fort estranyament se esquinça he gita
luny les sues paraules orribles / Dient ço molt se marauel
laue com no venie lamp del cel qui la ponis Car ella cor
rompuda en la pensa per lo crim sobrane tota malueztat
de tot linatge de fembres / almenys perque los deus tost a
ell no tremetie foch quel cremas enguissa que no fos cam
sa de tan gran peccat / Finalment la Reyna estant als
seus peus agenollada clamanali merçe he acostat se estre
tament ab ell volch lo besar / Mas ypolit aferrat ab la ma
esquerra los seus cabells empes lo seu cap vinclat a da
rera / Dix la Reyna ara fas tu ço que yo vull aço es la ma
jor part del meu desig que yo en les tues mans muyra ho
nestament / he aquell amonestat la ques lunyas dell he
vixques / Respos que la sua espasa no desempararia lo seu
costat per la sua sanch ... car no es aygua ne mar en lo mon
que fos bastant a lauar ne denejar ell de tanta traycio com
aquella seria he desplegantse de los seus braços anassen he
fogi fort cuytadament axi com lo vent fa
qui an petit de vent fa los nuuols e conjunyr ensemps

¶ Puys la nodriça viu que la reyna romasa era esçarnida he altre
consell en lo seu fet no podia donar / ans aquella era prob de la
mort / per tal que la aconortas he li donas algun confortament
instruyi la en qual manera poria pendre venjança de Ypo
lit / he dix vengarament porem nosaltres reportar colpa de
adulteri contra Ypolit / he ab crim celar lo crim / cosa es
molt segura com la colpa sia secreta he no y a sa testimo
ni qui pora dir lo contrari / Dir se pot manifestament
que Ypolit ab menaces ab terror de mort ha forçada per he
dra menaçant que ab la espasa ell auciuria la casta he veus
cuytadament es fogit / he per la fuyta ell esbaleyt he tremo
los aci ha layxada la sua espasa / nosaltres tenim peny
ora he senyal de la sua trayció per la qual se provava la
dulteri / ¶ O vosaltres ciutadans de Athenes vullats
recrear aquesta trista he dolorosa los cabells per Ypolit
estirats he la cabelladura esmenuada romangueren
axi com son / Vullats reportar envers Phedra los
senyals de tan gran malifet (o aquells recitar en la ciu
tat / O senyora mia vulles tornar duy mes en seny
per quet trenques tu matexa no't cal amagar de la gent
ne lunyar de lurs esguardaments dir poden que no as
fet lo crim ans aquell as sofert / La pensa la acostumat
de fer la dona no casta no pas la força ¶ Be axi com ha
gueren fabricada la falsia / axi se aparella la reyna im
posar falsament lo adulteri contra lo jove moguda ha
malicia sobirana / En la trayció demana fe per los cabells
trocejats / Ella es qui deslliga tot lo ornament del seu cap

aquell esquinça / los cabells tirant se trenca tots he los se torba
he les galtes plorant se mulla / Lo Rey thesen avie estat
luny fora son regne per tres anys o quatre / lavors en aquell
cars ell vench he com la Reyna conegue que ell venia comen
ça atridar molt agramet / Lo Rey se rahonave ab sos fami
liars he recomptave los treballs he mals que avie passats
he mentre que axi parlave hoyi los grans crits e plors
dela Reyna he demana dient diganme quin brogit es
aquest ne quin dol Car yo oig plors he lagremes dolor
he trist plangiment son enla mia casa / mulls se como
uen he los hostals del hoste del Infern .//.

· La Nodriça ·

La Reyna te consell de aucirre que nos pot trastornar
ella aparella si matexa ala mort .//.

· Dix lo Rey ·

Quina es la causa de mort / per que vol morir per
ço com lo seu marit es retornat .//.

· Nodriça ·

Aquesta causa matexa ha portada he cuytada la
mort a ella .//.

· Lo Rey ·

No enten quina cosa tan gran tenen cubertes les tues
paraules escures / parla obertament quina es la do
lor qui agreuja la sua pensa .//.

La nodriça

Ella plorosa te cubert he secret lo seu fet / no es algun a qui
manifestar ho vulla / he ha preposat soferrir ab si ma
texa lo mal per lo qual mor / Senyor yo requir a tu que y
vages sens triga / ves ha tost que necessari es ¶ Llauors
lo Rey mana q les portes dela Cambra real fossen ubertes
he tantost ell sen entra dins hon troba la Reyna he dix li
o companyona dela mia Cambra he ab vera justa conti
nença reebs tu lo auenimet del teu senyor he marit de
segat / he per que no remous daquexa tua dreta ma a
quexa espasa he vulles restituyr lo teu coratge a mi / he
per que no manifestes tu matexa quina es la causa q
la tua vida encalça //

La Reyna

Planyent Respos que la laquis estar soplicant lo he
requerint lo que la lexas morir he finir los seus dies //
mas lo Rey no cessaue de amonestar manant que digues
la raho per que volia morir / La Reyna fenyent se abas
morir que de yellar la sua causa / Lo Rey vehent que
la Reyna descobrir no volia son fet / mana la nodriça sua
fos presa he mesa en ferros / car ab força de batiments
trauria los secrets dela sua pensa / La Reyna moguda
de pahor que la nodriça per força de turments no digues
la veritat respos he dix / O he senyor espera no fages tur
mentar la nodriça / yo matexa tantost sens triga
dire tot lo fet / Lo Rey indignat de yra dix he tu per
quet gires la tua cara he la deses de mi qui sol aquella

resplandir he ara es trista he les lagremes qui dels ulls te hixen cobras soptosament he ab vestedura davant posada la Reyna posa falsa acusacio he dix. //.

· Esclamaçio que fa adriana ·

O creador yo innoch he deman tu mateix celestial testimoni he tu claredat resplandent dela lum celestial del naximent dela qual devalla lo casal nostre / yo ab pregaries temptada ha contrastat lo meu coratge / no ha donat loch a ferro he amenaces / Empero lo meu cors ha sofert violencia / la mia sanch levara aquesta tacha he infamia de castedat. //.

· Lo Rey ·

Reyna qui es estat destrohidor dela honor nostra. //.

· La Reyna ·

Aquell que tu albires fort poch. //.

· Lo Rey ·

Jo esper hoyr qui es aquell. //.

· La Reyna ·

Aquesta espasa / aquesta dir qui es la qual el forçador estaryt per tabustol he met pahor he themor dacorrimet dels ciutadans ha laquida. //.

· Lo Rey ·

E sguardant he prenent se esment dela espasa qui en lo

amanti de vori era deboxada ab figures entretallades he ab seny-
al del Rey de athenes / he conech que aquella era de ypolit he
maravellat se esbalayt he planyet dix per qual part era esta-
pat .//.

· La Reyna ·

Los servidors de casa lo avian vist fugir fort .//.

Arehent. les dites coses esser veres plany
repren condapna he maleix lo seu fill ypolit
plany la sua malicia he maravelles de qual linat-
ge li ve sil venia del linatge de part de pare (o de part de mare
dehia que de part de la mare qui fon de les dones furioses por-
tants armes era vengut en aquella malicia o furor car dinul-
ga si mateix fentament ab les gents / esser cast he amer avorri-
das les dones he demostrant per bones costumes esser vell he molt
asenat he ara tal desonestat aguessa feta / Respon aquell per tal
com aquesta desonor ha exercitada contra ell Car primera-
ment ha volgut corrompre lo lit del pare ço es quel pare fos
sobre primer / lo lit del qual ypolit ensutzas / he dehia que aço li
era vengut per dreta venjança dels deus per tal com antiopa
mare de ypolit avia morta / he axi be avia raho aquell de
fer atal assaig / Condapnalo que sia exellat Dient que jat-
sia que ypolit fos fogit encara si seria ponit posat que fos
en les darreres partides del mon / en los lochs lunyedans / closos
he tancats / obscurs / he plens de sotzura diversos he sens
carreres / Encara si aura penes he sera manifestat per fugitiu /

Car no es loch en lo mon qui a ell puxa contradir pero com
neptimpno deu dela mar es son amj qui los seus vots e pas
sira, maleix aquell, gitant sobre ell blasffemies he maledic
cions In nomine lo deu neptimpno que li plagues hoyr lo
seu vot ço es destroyr he matar ypolit, He dix q plagues
a deu Neptimpno enfosquir layre tost ab les nuu escures
e molt negres tempestes de vents podrosos qui facen inflar
la mar he esmoure les ones, he gitar los peixos balenes
he ferestechs qui deuorasen ypolit en guysa q moris mala
mort, He mentre q lo Rey blasffemaue lo seu fill ypolit vech
li cuytadament hun misatger ploros he ab trista continenca
dient o cruel he dura fortuna dela mia gran senectut per q
apelles mi a denunciar lo cars no dehidor, He com lo Rey
vehe lo misatger axi plorar dixli que no agues pahor ans
ardidament explicas la sua misatgeria .//.

. Misatger .

Respos no u poria dir per sobres de dolor .//.

. Lo Rey .

Avante que manifestes ubertament quina malauentura ha
agreuiada la mia real casa he sclarors aquell planyet dix //.

. Misatger .

Ellas mesquj axi com tu Rey has desigat he demanat en
vot es mort ypolit .//.

. Lo Rey .

No·m dius neguna cosa novella car temps ha que yo se que
es mort com a hom robador forsador he traydor / pero digues
per horde la manera de la sua mort com es estada / he aquell
comença a declarar per aquesta manera . //

. Com lo missatger manifesta la mort de ypolit .

Ypolit. Desempara la ciutat soptosament axi
com a fogitiu he desplegat lo seu carro ab passos
cuytosos tantost ajunyi los alts cavalls al jou
he ab los frens estrets liga les boques daquells / E abaytat
ell delibera en si matex moltes coses he avorri la sua patria
he terra natural sovent lo seu pare designave he convocave lo
en si matex abrivat he fort feria he picava los cavalls
somovent aquells alongant les regnes que pus francament
he soltament correguessen ¶ E de lavors soptosament la
gran mar infla en alt he cresque fins ales nuu vent al
gu no era en la terra ne cumpliment de trons en laer ans
prop moviment de tempestat fen esconmovre la sua mar
tant fortment que vench forcejant de mig jorn tan po
derosament no fa destorbar les mars de Sicilia / he vent
provençal honerbones sobslevar la mar ab tan furiosa
infladura / les roques tremolen per lo gran feriment de les
hones aquella inflant se sobslevave en ample he gran
altesa / Lo pelech inflat per lo peix belua cayhia he tra
buçave en la terra la ona fexugament voltejave / yo no se
la gran aygua quina cosa portave ab inflament carregat /

he com fon enterra semblane nova p[er]lla o muntanya qui fos nada novellament / Mentre nosaltres esbayts demanam que quina cosa ere veus tota la mar qui comenca abrullar / tots los esquerps ensemps feren brogit laltesa sobrane delaygua inflant rodane en alt les escumane p[er] lo empatxament dela aygua salada / ades ades gitane les aygues semblantment com lo phisiter belua marina sovent gitant ab la bocha glopades daygua / es portat enla tempestat dela mar mayor lo ajustament cap dellat p[er]mble deles ones / en lo perdiment se mostra fort orryble / he enla ubertura en desti mayor mal que no cuydat la mar se entrebulane enla terra he seguia lo semost ço es la bestiasa marina / aquells qui aço veheren tots trabucaue p[er] themor del p[ro]peix belua .//.

· Lo Rey ·

Quina era la forma del cors dela gran belua marina .//.

Missatger

Cor se alta estatura he regi la sua alta cabelladura enla sua cara verdeyant / les orelles ere peloses variable color avia enles sues banyes ell nat depus les ones era vist gitar flames p[er] la bocha los seus ulls luhien la testa grossa he en nobleyda p[er] senyal de color verda he negra / espacane los seus grans muscles les narils badalladas surtien de senyer brogit p[er] grans sorbiments he ubertes poaments daygua / los pits he la pelotra daquells

verdeianen per la molsa en ell aferrada / lo seu longh costat
arrossat era de vermella humor / La sua faç ab les parti
des darreres ajustada envers la esquena demostrave esser
mostruu ço es maravella ¶ Hi de tirave rossegant vna In
mesurable choa estatosa / Car apart davant era semblant
ator / he apart detras a serpent / aytal era la pistra belua
marina / La qual en la mar maior sorbeix les fustes nave
gants ço aquelles sorbides gita / les terres sestremizen per la
sua presencia / Lo bestiar espaordit fugia de ça he della / per
los camps ne lo pastor se remenbrave de seguir los seus bous
tota fera fora de semch per freda pahor saltejant se departia
del seu esguart / lo caçador amorria veure aquella / ¶ Sola
ment ypolit son net he luny de por / ell tot sol ab los fra
res costrets contenia he refrenave los cavalls he aquells
espahorduts stomonia cridant he apellant ab amonesta
ments dela sua ben conegude per ells / hes vna carrera alta
ab colls esquerats he romputs tocant los espays dela mar
deius posats aquells colls / la qual carrera es vehina ala
ciutat dargos / A ci en aquesta carrera la gran belua
se regui aguat si mateixa he somovent fellonament ab yra
pus se fon acorat iada he assats conbatuda ab furor qui
correch volant tan cuytadament que anvides en lo cuytos
amar tocava la sobira terra / lo terryble cor estech he va se po
sar davant los carros rodants / Lo seu fill sos levant se
contra aquell estech menaces gitant ab cara brava la
sua faç no mudada / ans ell ab cor fort altament cridava
dient Aquesta vana terror no trenca lo meu coratge /

Car per heretat de pare he auia lo treball de uencre lo cors/
Mantinent los cauals desobedients ab fiers arrapada
ment tiraren lo carro / he desuyats ja dela carrera anarensen
abauisth en tota aquella part on la furor portaua ells paho
ruchs he rabats ells matexes per los esquexos sen derrocaren
Mas axi com lo mariner en la mar torbada rete he gouerna
la nau que no do lats he ab ses arts desffalca les ones / axi
matexe no tra altra manera aquell gouerna los carros esto
moguts (ades ell apresat tiraue les boques dels cauals co
trastants ab sos frares / he ades ell caros costrenyia bater
ab les cordes les esquenes daquells he seguia los axi com
acompanyo deligent / Lo carro ades premia lochs plans
ades aspres / Lo tor mi cornut he espauentable per la sua
carra orryble corech he uench ten lencontra he danar ell /
E lauors los cauals pahoruchs estomoguts de terror pa
ssaren los manaments de ypolit lugiren he sesforçaren exir
he traure si matexes del jou he argits en los peus darres
gitaren he lançaren la carreta he carega / Lo teu fill caent
enderrocat ab lo cap inclinat dauant la faç embolcha
he embarga lo seu cors en los laços he ligadures del carro
qui en ell se aferraren / he com ell mes se combatie esp
forçaue de deslligar he de desfer sen aytant mes sentre
llaçaue e sligaue en los laços nuats quil seguien / Los
cauals sentiren lo desastre he pus noy ague qui regis lo carro
lenger ells son qui sentrabucaren en aquella part hon la
pahor los menaue anar / Ypolit amplament ensangona
ne los camps he remolcaue en los esquexos lo seu cap

tornafrat he vbert les mans espinoses li tolien he trencaue
los seus cabells / he la dura pedra li destrohia la sua bella cara
la sua malaventurada bellesa peria per molta nafra les rodes
piadoses volteyaue los seus membres qui comencaue amo
rir / he finalment hun tronch darbre ab lo cap agut mig
cremat retench aquell afferrat per langonal / lo tronch fora
exit he lo carro estech segur vn petit per lo senyor qui era
fermat he ferit en langonal / Los cauals qui los peus
tenien aturaren se per la nafra he estigueren refermats / puys
mogueren se tantost he romperen ensemps la triga he lur
senyor / En apres segaren he trocejaren aquell mig viu
les branques deles mates les bardices agudes he apres
les espines les romeguers he cascun tronch sen aportaue
hun troç del seu cors / La plorosa companyia dels seus
seruidors anaue escarrada per los camps he per aquells
lochs per los quals ypolit asmaginat asenyalat avie lonch
trast o cami ab senyal sangonos / Los cans tristes encer
caue los membres de lur trist senyor / No encara lo di
ligent treball dela companya dolorosa pogue trobar co
plidament lo seu cors ab tots los membres / Aquesta es
la honor dela sua bellesa aquell qui dabans noble co
panyo he hereter del Imperi paternal ha resplandit
a manera de steles / es amunt he avall collit als darrers
fochs he ajustat es donant ensemps ab la sepultura
¶ Quant lo misatger hague perfetament recomptada la
mort de ypolit lo rey cambia les dolors he planyent
marauellaues dient he com se pot fer que yo ploz

la mort de ypolit que tant he desijada / hara dius que natura poderosa te molt aferrats los pares he mares abli gam de fort he cordial amor he ab afectio credible son forcats a amar ço q̄ an produhit p natura he fina força an enseguir aquella he par ho be p ço com yo avia desijat q̄ mon fill moris / Ara llas mesqui com son cert de la sua desastrada mort ab stenir nom puc de plorar aquell / Lo misatger com vi que lo Rey plorava repres lo p aconortar he minvar la dolor a ell he dixli algu no pot plorar honestamēt alguna cosa la qual amorteie ://.

. Lo Rey .

Aquest cors malauyrat ha fet amorrir la cosa que dabans desijave ://.

. Misatger .

Desijatant lo tens en hoy per que les tues cares se mullen per plorar ://.

. Lo Rey .

Io plor per tal com aquell es mort he no pas p tal com aqll he pdut ://.

Dol he plant sobre plant cresque a la Reyna pus ague hoyda he entesa perfetamēt la mort he la manera del seu amat he axi com fet avia / Lo Rey qui viu aquella tan estranyamēt captenir dixli quina dolor pmet ella tan fortment tu comoguda per dolor / que vol fer

aquexa espasa que tens en la ma / per que cruels he fas
plant sobre lo cors daquell que havies ahirat.//

· La Reyna ·

O Tu neptumno. Cruel senyorejador
dela profunda mar mi enuesteix he tramit
contra mi los peixs ferestechs dela mar bruna
he tots quants son en la major profunditat daquella he
tots quants en la mar maior son / O Theseu maluat sens
misericordia tostemps ho ja no fosses tornat segurament
als teus / els teus fills he mon pare an car comprat lo teu
retornament ab mort / O ypolit aytals guart les tues cares
esmenades he aytals les he yo a tu fetes / qual cruel he
sanguinolench cha ho qual traydor los teus membres ha
despullats / qual brau toro de dues formes ab la corna bay
huda los ha arrencats / O lassa mi mesquina on es la
tua bellesa tu estella del meu ull esterrit he on sans pre
sentat a mi un poch he vulles expansir les mies paru
les no parlare res que sia leig he desonest ab aquesta mia
ma yo pagare a tu les penes que merestch he metre lo fer
ro dins lo meu pits habominable / yo despullare mi
materia dela anima ensemps he del peccat de trayció
he yo exida dela pensa seguire tu per ones per los lochs pallo
sos infernals per aygues he per fochs no ha legut
ensemps los nostres coratges / mas ara cert es legut ajustar
la mia mort ab la tua / si yo son casta / casta morre / Deig

yo entrar he demanar les cambres de mon marit no por
gades de tanta trayció de fallia hi aquest peccat que yo
reputada per honesta he per sancta vostres delit veniat Iniust
tament / cert no / ans vull he deig morir he sera la mort
a mi molt gran honor de la amor lesa he corronpuda //
O haer celestial he tu pare pyor de mi madastra ensutza
da per mort vulles hoyr ço que yo dire // Yo he pensada
he dita falsia he peccat lo qual yo mateixa horada he
concebut en lo foll pits yo tota sola he mentit he cogitat
falsament Impossit / He dit aço finças la spasa en los
pits he mentre que la sanch raiave / Dix lo meu pits
no piados he malvat es obert ab la gran spasa he la mia
sanch al Jove sant pagara los sacrificis deguts a mort
O pare aprin de la madastra que deges fer al teu fill tra
icat / Tu deus amagar aquest crim tan leig dins en
les regions del Infern / He finit lo ploros sermo la Reyna
phedra pres lo terme dels seus darrers dies he dona fi
a la sua vida. //

· Lo Rey he sa conplanta ·

Quant. lo Rey viu que la Regina era mor
ta he amia confessada la falsa acusació / les
dolors senfortiren he ell fort agrament se
plany he maleyx si matex / dient o descolorades ro
ques del Infern pudent / He vosaltres ones de la plo

rosa vall Infernal / ho tu als mesquins agradable hora de
treball he en aquesta pena designe lo rey esser posat /
Dient que p durable treball del vell sisipho nadiu dela re
gio colia prenga repos he doloch ala testa daquell la rocha
sie posada en lo cap dela sua anima culpable he faça agren
jar les sues mans bades / Aquesta pena es figura dels
homes occupats p molts negocis he del treball que mene
stres a ells no sobra sino que an les mas guastades ¶ Tan
talus p tal com era sobirament avar so fer aytal pena
en Infern / Ell esta en un loch he laygua toca li fins ala
bocha he pomes li penjen p la cara aball / ell estar mes
famejant he sedejant / quant ha fam vol pendre les pomes
he mordre mes aquelles se lunyen he no les pot atenyer
he ha set he vol beure delaygua mes aquella se baxa
es lunya tant que no la pot aconseguir En aquesta
pena designe lo rey esser posat Dient que laygua
tocant la sua bocha fadga a ell estar / Aquesta pena
es figura del hom avaricios qui abundant plena
ment de riqueses es tostemps ab fretura / Car ell
adelitant se tostemps de veure la riquesa he mone
da no gosa minuar lo nombre daquella ne acorrer
en ses necessitats ans p fam deleix / Ticio p tal
com fonch luxurios sofer aytal pena en Infern
Ell jaquesc forader lo seu ventre a dos voltors qui
lo fetge li mengen he devoren continuament he co
es ben rosegat torna renexer en sa forma / E aquells

no solen rossegar he tostemps esta en aquest turment / En
aquesta pena desitgaue lo Rey esser posat / Dient que voltor
o forestech dessemperat Ticio vengua volar sobre ell he
lo seu fetge a pena crest ha tostemps / Aquesta pena es figu
ra del hom luxurios qui lo seu fetge ço es la sua affectio
he apetit dona a voltors ço es als actes carnals qui·l devore
el consume / E latsia que sia devorat encara sies dit creçe
he renovellar / car lom luxurios en ses males affectios es
renovellat per lo pungiment de la carn he pot esser entes
istorialment de hun philosoff Ticio apellat qui entenent he
saber les coses esdevenidores exercitaue lart de adevinar
ell donat se a forces a studi per pia destrohia he turmentaua
si mateix ab gran cura he desusgament de volentat la qu
al segons los philosofos a vigor en lo fetge / Axion per
tal com era cobeios de pujar en honor guan soferir aytal
pena en Infern / ell es assituat en un torn hon roda
qui fort girar ço es timent se mou he aquell axi rodat ades
ades va amunt he avall no ha repos tostemps esta en
aquesta tribulacio / En aquesta pena desijaue lo Rey
esser posat dient que pare del seu periton negue repos
repos a la roda no reposant jamay en lo cercle revoltat
tengua aquesta pena / Es figura del hom ambicios am
bicios vol dir cobejament de honor lo hom qui cobeja de
pujar en honor tostemps es rodat he turmentat con
tinuament per ço com la sua pensa jamay no sol reposar
ans no cessa de hun ofici en altre de dignitat en dignitat

rodar he voltar / ho pot esser entes Istorialment car Apion
en grecia ague desig de gloria de regne / ell primer de
tots hague · C · homens actuall depus si he ab aquells
en petit temps fon Rey he aconsegui Realme ymarsos
Car apoch temps fonch foragitat he condapnat en
Roma he per ço aquell rodar es car tot voltament de
roda fa tornar baix he gitar la sobiranesa que te alt
Apres lo Rey continuament sanplant cridave la terra
quel sorbis Dient O terra esbadallat pren mi Dur
O cruel tu chaos profunditat he confusio Infernal prin
me / aquesta carrera de anar ales obres de Infern es ami
Justa / yo vull seguir lo meu fill / O tu qui regeix los
Inferns pren mi Jamay no exire dela tua casa eternal
nos moguen los deus per les mies pregaries mas si
yo los pregava de peccats enquant fien enclinats vers
mi / ¶ E Vehent lo Rey quel temps esta perdonab
le afer plangiments he que necessari era afer la deguda
sepultura dal fill he amagar espertament los fels me
bres estampats / Converti les paraules envers los
seus servidors he dix vosaltres aci portats les ro
manalles del cors dal meu fill he tot lo seu pes he do
nats ami los membres abarisch ajustats he quant
los troços del cors li foren davant ell feu son plant
sobre aquell dient ¶ Aci es lo meu ypolit yo co
nech la mia trahicio yo he mort tu yo era fet pare

pare teu per tal que no hem tan solament a tu dona veguada he tot sol fos gosador fer peccat / yo he apellat a defensio lo meu pare Neptumno / Veus yo ara vos del do del meu paren / O pena de fill tu est mal tryst als meus anys dela vellura / O tu pare digne de miseria abraça los menbres del teu fill / tu entenent sobre les sues nafres retreu en lo teu pits tryst he ploros / Tot ço qui es sobrat del engendrat te vulles dispensar e posar en horde los separats menbres del peceiat cors hestituhir en lur propi loch les partides errants he desigades / Açi es lo loch del seu fort muscle la sua ma destra he ensenyada he instruyda per a temprar los frens deu esser açi posada / yo conech los senyals del seu esquerre costat quant gran partida de fall en tara / ab les lagremes de mi plorant / vosaltres mans mies tremoloses dures he ensenerats ... ploros / he vosaltres galtes mies cruteses de ffallents a plorar fermats plors largament / Dementre quel pare nombra los menbres al fill he compon lo seu cors / Çert aquest cors no ha forma diformat es leig e rocegat entorn per molta nafra / mes pens me que part es tua m... lo açi / apres los altres menbres / no an lo seu siti he loch buyt hon de ffall major partida he no es agesta aquella sua fac qui resplandia

per luor celestial he Inclinaue los seus esguarts en ami
gable amor / Caiguda es aquesta bellesa / O cruels fats
dels deus / O tu maluada he sangonenta furor he ayi
al pare per la sua cruel yra he vot no fahedor es tal
retornat lo fill / O tu ypolit souent lohador per les bo
nes costumes vet prin aquests darres vots he aver
quyts de mi pare Car yo no pusch fer sino complir
ab honor les tues mortalles / Entretant aquests
ossos he menbres vajen a cremar al foch mentre la ho
nor se aparella / O seruidors meus manifestats la
casa cruel per sangonenta mort ensutzada / Tot
lo poble de athenes faça brogits ab cuydants he no
tables plors / vosaltres aparellats deligentment la
flama del foch Real / he vosaltres requerits he encer
cats per los camps vagaroses les parties del cors
mas aquesta posada en la forcha per la terra sia pre
muda / he la terra greu lagua sobre lo seu cap cruel
he maluat . //.

. La Intencio del actor .

Intencio del Rey era he lo dret manament quel cors
dela Reyna no fos cremat mas quel sotarrassen / a
guysa dela comuna gent per lo fals he cruel crim
posat Indegudament al cast ypolit / Car antigament
era costuma quels corsos dels nobles he grans homes
heren cremats he la cendra era mesa he reseruada

en tombells en loch alt posats / los corsos qui no eren
de valor nols cremauen ans aquells dejus terra metien. //

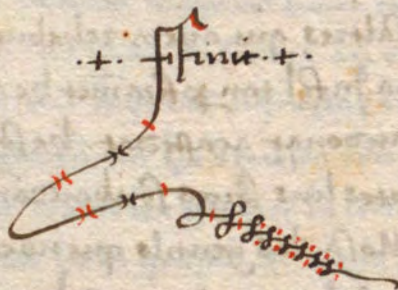
Axi com lo Rey hac manat als servidors se compli car
ells lo cors dela Reyna phedra sotarraren he dejus terra
meteren acostuma dela gent no preada he de pocha
valor / mes cremaren al bell foch lo cors de ypolit he
meteren molt honorablement la sua cendra en vna
cambra notable / situada en loch alt / axi com a tal
cors se pertanyia. //

AQuesta. es la ystoria posada breumet
la qual jatsia segons fet ystorial sia vista con
tenir veritat / Empero altres glosadors
dien lenteniment esser altre / declarants aquella per
aytal manera moralment he deu se axi entendre /
Veritat es que ypolit fon fill de theseu he feu vot
de viure cast he tenir tostemps virginitat / mas com
ell se sentis frevol he sabes que obstenir no se poria
ne lo vot obtenir si en la sua terra natural aturaua
preposa de partir he lunyar se del seu loch natural

per ço que mills obseruas lo seu voler en altra terra par
tisen donchs / ab aytant fon fet fort ço es que fortment
sabe contrastar ala carnalitat / he no tan solamet fon
fort / ans encara fon verbino dues vegades hom ço es
doblemet forts ¶ Car dix de no ala sua madastra he a
aquella no volch consentir ço es que no volch conplan
re ala sua volentat dela carn he fermamet guarda la
sua castedat he per tal diu la fictió que diana dehessa
de castedat aquell mort fon reuyscolar he dona aell
aquest nom de dues vegades hom ço es que la vertut
de castedat lo muda de feuol en fort ¶ Totes al
tres declaracións laguades aquesta sentencia moral es
la veritat dela faula he aquesta fon la intencia per la
qual Ouidi dicta he escreui la letra per demostra qua
ra es la guerra he la questió entre la carn he lesperit
¶ Car axi com phedra madastra de ypolit ab paran
les belles he falagueres volia inclinar aquell a son
voler enaxi la carn madastra he contraria del esperit
ab moltes decepcións ab falagueries de molts delits
he plaers daquest mon vol enclinar he tirar lesperit
que vulla consentir ala sua afectió / ¶ Encara mes
fon dictada la dita letra per loar he exalçar aquells
qui consenten al esperit he no ala carn lunyant se
de vicis he acostantse a virtuts he per vituperar he
repenre tots aquells que abans complaen ala carn /

que al esperit delitant se en vicis he perforçantse de fer tota
viltat he habominació ¶ No es stada donchs dictada la
dita letra per tal que prenguessem exempli de phedra ne ales
sues paraules creguessem / Mes per tal que amor deshonesta
esquiuem he vullam exempli pendre de ypolit he sem
blants esser a ell haiam axi com ell força he vigor de con
trastar al vici / O quan maravella que aquest fill de Rey
delicadament nodrit se condonàs atanta virtut / Certes
molta fortalesa he perfectió auie en ell / Be es vergonya
he vitupere anosaltres qui auem rehebut babtisme
qui aquest qui era Infel tan perfetament he agradable si
matexe agué abandonat acastedat / he son molts qui
de bon grat ab totes lurs forces se abandone apeccats
Cosa es maravellosa / los gentils que no crehen degue
ssen resucitar se adelitren en virtuts he nosaltres qui
crehem resurrectió / de peccats nons volem obstenir / bens
estaria que obseruassem la amonestació que b posa
boeci en la darrera prosa del quint libre ab aytals pa
raules / Contrastats donchs a vicis he vullau se
xercitar he amar virtuts / Alçats lo coratge adretes
esperances he astenets aden pregaries humils si negar
no volets quan nessessitat de proesa es abosaltres ma
nifestada per tal com fets les obres damant los vlls
del Jutge vehent he Judicant totes coses / quaix qui

vol dir: no h es amagat ke pus ell ven les nostres obres
he amagar no les poden nessessariament nos deuriem a
parellar a fer proses lunyar de vicis acostar a virtuts
he si axi ho fem / lo dos donador de gracies amador de
la nostra salut Salvador nostre Jhs tots nostres fets
endrecara he fara a nosaltres venir a bon port donar
en remuneracio a si mateix a nosaltres lo qual sia be
neyt he loat he glorificat eternalment amen · // ·

Aci comença la primera tregedia de senecha la qual es intitulada de Erculles he es fundada breumet en la seguent istoria .·. ——

Io Juno. · Parla Juno · // —— //

son germana del sobiran tronant Jupiter e aquest nom es solament romas ami per ço que per los diversos adulteris de Jupiter he perdut lo nom de muller. // —— // —— //

Tres furies son, La primera ha nom electo he es ira soptosa del pensament / La segona thesifona he es soptosa ira de la bocha / La terça ha nom maguera he es continua ira de fet / ¶ Lo viti obrat prosperament he benauenturada per la vulgar gent es apellada virtut he los bons he virtuosos obeexe als maluats quant los son sotmesos per aduersitat de fortuna he per tant al jorn de huy rao no esta en als sino tan solamet en fortalesa darmes he gran potencia he si algu guanya alguna cosa per força darmes par li que pertangua ala sua justicia Car la themor deles armes romp he trenca la justicia dela ley ¶ Lo perillos cars ales veguades fir he compren aquell qui souen lo passa o la spia ¶ Aquell qui lo ha lo seu linatge lo ha casa daltri he no la sua propia. ¶ Les coses violentes he forçades no son durables ¶ Profitosa cosa es al hom victorios de perdonar he dar pau ala part vençuda ¶ El fin dela batalla es la victoria. //

· Parla ligno ·

En aguera seras forçada de fer matrimoni ab mi puix.

non vols fer per ton grat .//.

· Maguera ·

Aquell pot esser forçat qui no sab soferir mort .//.

· Ligno ·

Anixs hercules es mes que rey per que sosten manament de euristeu .//.

· Maguera ·

Hercules per exercici de sa virtut ha sostengut aquell manament que tu dius volenterosament / per que fort manament sobre cosa dura he deficil mostra la virtut del home esser gran / o ser nulla / vol dir que aquell que fa les grans coses ab sa volentat he per virtut / aquell manament no es manament / mes com se mana ha home flach he sinse virtut he que ho fa per força / mostra la virtut sua ser nulla .//.

· Ligno ·

Tu penses que batallar ab les feres he mostruosos animals que es virtut .//.

· Maguera ·

Dompdar he vençre les coses que tots los homens themen senyal es de gran virtut .//.

DEMANDA. ampitrion a theseu que li diga deles coses que Ercules he ell veheren en Infern he theseu diu que en hinfernal mon he perreros may

espira ayre. he que la scura nit esta en linfernal loch en lo qual
estan totes coses themeroses he plenes de tristor / he no se
que diga mes sino que el loch de la mort es pijor que la
mort / he la vista de pluto es gran part del cruel regne /
/ he tota cosa orrible que da pahor sa altre tem a pluto
he al seu esguardament. //

· Ampitrion ·

Ho mort cruel tot ço que el horient he loccident ven
tot creix per venir a tu / Car aquell punt primer que do
na la vida aquell mateix dona la mort / que lo hom quant
neix comença a morir. //

· Erculles ·

Tots aquells qui feren conpanyia ab liguo de la tirania
façan li conpanyia axi mateix en la mort he pena. //

· Erculles ·

La sobirana pau deiga morir tota la gent he tot ferre sia
conuertit en vs dagricoltura profitosa he no en vs de batalla. //

· Ampitrion ·

Hom pmi pare de les coses / deport de la vida vmana / ter
me del dia companyia de la nit que egualment vens axi al
Rey com al vasall tu forces al vmanal linatge temeros de la
mort ha emparar la longa mort. //

· Erculles ·

Los peccats fets ab furor pus escusats son que aquells que

son fets voluntariament he ab clara pensa.//.

· Ercules ·

Diu Ercules com li prengueren les sues armes he har mort muller he fills plan me he molt me plau veure lo meu vengador.//.

· Ercules ·

Que yo he per enemich aquell que nom mostra mon enemich.//.

· Ampitrion ·

Diu ampitrion escusant Ercules / de aquestes morts la dolor solament es tua mes lo peccat es de Juno que daquell es lo peccat quyl fa fer.//.

· Ercules ·

La mia vergonya no es ayxi perduda que per la mia vista tot hom me deja tembre he fugir.//.

La ~~quinta~~ terça tregedia de Senecha la qual es intitulada de Edipus he es fundada breument en la seguent istoria :·

LAQUESTA. Tregedia es de thebayda en la qual diu que Edipo pres samare per muller de que nach dos fills he dos filles / Etiocle / he polinices / ha antigona / he ysmenes. / he per aquest peccat lo dit Edipus se exorba he menaua l antigona he parlant ab ella diu.//. Jocasta.a

· Edipus ·

Jo non veig lo jorn lo qual viu lo meu peccat.//.

· Edipo ·

Diu que axi com la vista es part dela vida que axi la ceguedat es part dela mort he per ço diu Edipus tens part dela mort prin tota la mort //.

· Edipo ·

Jo he conegut la mia fatal Influencia pus presta a cruseltat que a fer coses piadoses he donchs com es axi que la mia filla sia axi piadosa la natura mia se regira en ley nova he contraria he los rius se tornaran ala sua font contra la costumat cors de natura //.

· Edipo ·

Tu filla mia fas peccat ab bona Intenció que perlongant me la vida perlongues la pena aquest digne de mort //.

· Edipo ·

Diu Edipo Antigona tu nom pots levar la mort que la mort en tot loch es he tot hom pot levar a tot hom la vida mes no la mort //.

· Edipo ·

No es virtud tembre la vida mes es virtud sostenir lo mal contrarios ne voltarse dela virtut ne fugir ala adversa fortuna per menys preu tembre o desijar la mort la una cosa he laltra es de home pahoruch he themeros / No tem la mort aquell que nola desija / ny aquell que el mal no pot ultra crexer he es posat en loch segur / he tal es dit home fort car vsa dela aduersitat en tot son profit ab virtud de gran fortalesa //.

· Parla Jocasta ·

Diu Jocasta a sos fills he nets / certes que polinices tem
atu he tu a ell he yo tem ab duyi que nos maten / per que
desiges la batalla fraternal hon es millor esser vençut que
matar ton frare .//.

· Jocasta ·

As tu coratge de umplir tebes de sanch he de flames tan
cruels / dur he cruel cor posseheys .//.

· Edipo ·

Gran cosa es tenir cadira Real ab servitut .//.

La fi dela incerta victoria esta tostemps en loch dubtos
per tal que lo dan dela batalla en tota batalla posse dues
parts incertes a victoria no obstant que sien inegnals
quant ales armes he ala causa dela batalla .//.

· Parla polinice ·

Aquell que tem ser hodios no vol regnar per que deu
fahedor del mon asusta ensemps hoy de sotsmesos he
regnar / he yo creu que sia de gran potencia Real ser los
hodiosos hobedients / per que pus licita cosa es exar
cir la yra en los hodiosos que en los amats / E major
Rey apar aquell que es hodios als seus que no es el
amat dels seus / Car lo qui vol esser amat dels seus
deu regir ab flacha ma .//.

Aquestes sententies semblen veres mes segons la raho son falses / que null Imperi malvat he iniqh pot durar lonch temps / que moltes vegades son gitats del Regne he cerquen altre que mills sapia Regnar he Regir .//.

Quinta Tregedia de Senecha laqual es Intitulada de Edipus fill de laius he es fundada breumet en la present ystoria /

TO JUTGE. Certament que a dignitat Real pertany sostenir adversitats / he quant estat es pus alt he excellent es mes dubtos he la altesa dela senyoria caphent sen avalla / Tant tu mes ferm deus estar he mes fort a bell costant pas Car no es virtut donar les espalles ala contraria fortuna .//.

Gran dupte he quan vendra la resposta si sera prospera / o / adversa / Car les coses prosperes ab les adverses son mesclades .//.

· Parla Edipo ·

Hedipo demana a Creon quell digue la resposta de apolline sobre lo remey dela pestilencia / he Creon li diu la resposta de apolline he es escura he dubtosa fort .//.

· Edipo ·

El que da dubtosa salut la nega salir .//

· Creon ·

Costum es de apollo de çelar los secrets ab paraules prenyades.//

· Edipo ·

Diu Edipo a Creon quel diga la profecia de tiresia.//

· Creon ·

Tu desijaras no saber aquella cosa que tant dessiges saber.//

· Edipo ·

Percos principi de aduersitat es la ignorançia.//

· Creon ·

Alla on lo callar no es licit que cosa sera licita.//

· Edipo ·

Aquell qui posa en callar lo parlar imposat he mandat trencha lo manament de son senyor.//

· Creon ·

Puis axi ho vols yo ten prech que prengues lo forçat parlar en pasciençia.//

· Edipo ·

Negu no deu sofferir pena per lo parlar forçat.//

· Creon ·

El maluat fill te lo illicit lit paternal / axeb empero pijor pare es que fill / que concepet carnalmet

sa mare / retorna alla hon primerament ysque / he pijor fonch
esser pare de sos germans que fill de sa mare. //

· Edipo ·

Tu ma consselles que yo leixe mos regnes a mi tan cars. //

· Creon ·

Yo consellaria he consellería a aquells qui tenen franch
arbitre de lexar lo regne o de posseyrlo / a tu es necessari
es departir la tua fortuna segons la forsa he resposta
dels deus. //

· Edipo ·

La mes certa manera de aquell qui vol regnar es loar el
menor estat he tostemps seguir lo repos he dormir / car
tostemps lo repos se finge de aquell qui nos reposa en les
petites coses monent se a les majors coses. //

· Creon ·

Ser vell me escusa de cobejar regnes. //

· Edipo ·

En los antichs es la malicia per la longa esperança. //

· Creon ·

La mia casa esta aconpanyada de molts ciutadans
he yo he molts presents de moltes coses diverses he
riques per ser germa de la regina a peticio mia molts
escapen de mort // puix per que aquesta benaventurada fortuna
nom bastara a mi. //

· Edipo ·

Per que les coses prosperes no tenen mesura en lur apetit ·//·

· Creon ·

Puys yo sere culpable sin aver conexença dela causa ·//

· Edipo ·

Tan pochs fon donada raho dela mia vida ni hoys tiresia/ la nostra causa Empo vosaltres me aven indignat per culpable he vosaltres me aven dat exempli ami del que yo faça en vosaltres ·//·

· Creon ·

Nom deus compdapnar fins que sapies si per mon dit deus tu aver enuig ·//·

· Creon ·

Ja es costum dels Reals tembre les coses dubtoses axi co si fosen certes ·//·

· Edipo ·

Aquell qui tem la vana themor ja conexera eser themeros ·//·

· Creon ·

En aquesta manera son fets los Reys contra los reals es a saber volent usar de senyoria he no de raho ·//·

· Edipo ·

No sab regnar aquell que molt tem el hoy/ per que la pahor governa los vasalls del Regne ·//·

· Creon ·

Lo cruel senyor qui regeix lo regne ab dura senyoria tem a sos sotmesos, he la paor del poble redunda en lo princep. //.

· Edipo ·

Edipo fahia demanda ab lo home vell qui era sa mare e he dixli que merope no era sa mare. //.

· Diu Edipo ·

Recomptam en quina manera as conegut los secrets de ma mare. //.

· Lo prom ·

Aquestes mies mans te donaren molt petit a merope reyna. //.

· Edipo ·

Tu donist a mi a merope qui dona mi a tu. //.

· Lo prom ·

La prima memoria dels vells es debilitada molt per sobres de antiguitat. //.

· Edipo ·

Per aventura lo conexerias de cara. //.

· Lo prom ·

Yo entench que si car moltes vegades algun senyal manifestament vist redun la memoria per lonch temps perduda. //.

· Edipo ·

Jo trametre per tots los pastors per venir si l coneixeras ·//·

· Lo prom ·

No sia tanta ho fortuna que tamague / la mort de layo
poste que no t sia revelada aquella cosa que per lonch temps
te es estada amagada / per que moltes vegades la vitat
trobada es estat dan / de aquell qui la troba he la cercha / puys
lunya la tua voluntat daquesta inquisitio he no vul
les saber aquesta cosa puys de no saber la se seguex
tant de be a tu he a tota la patria ·//·

· Edipo ·

No es nessesari de menaçar ab temor lo men benauen
turat estament / per que seguramet hobra aquell qui
es posat en senyoria tal he potestat / o aquell qui es
posat en tant mal que no ha paor de pyor cars ·//·

· Edipo ·

Digues me la veritat prestament car yo veig que
tu duptes / car la tua faç muda la color per que girres
les paraules he la veritat no vol tardança ·//·

Si fos licita cosa fermar la fortuna segons la mia vo
luntat yo temprazaria les velos ab lo lenger vent satiz
afi que les antenes no fossen tremolants per molt vent
que bolcas la nau / mes bufant lengerament sens paor
la portas a port de salut ·//·

Perço qui vol abraçar molta gran fortuna de pus alt cau. //

Tota cosa que pasa mesura resta tremolant en dubtos loch. //

Donan se ala disposició fatal car p aquella som nats he establits car lo humanal ingeni no pot fugir al que es destinat / he de lo primer jorn dela vida huma na ja es dispost el son final cas / he Jupiter no pot mu dar aquella hordenació dela fatal proujdencia he a tot hom corre aquella horde ferma he no movible p nen guna pregaria / he non amolts haver themut la sua fatal disposició . //

Aci comença la octava tregedia de Seneca la qual es intitulada de agameno he es fundada breument en la present istoria .:.

O ENGANADORA. fortuna dels bens als Reys mes que dels altres / he com mostrar te molt alta he prospera als grans bens mundanals estas en loch allenegable he dubtos / james los ceptres ne les reals dignitats no aguere repos ab plaer ne dia cert dela lur felicitat mes continuamet dona ansia les creys / a pres laltra / No es tan presta la mar a moure gran tem pestats com es fortuna . a trabucar he mudar los estats

he cases Reals / May estan sense pahor car cobejant que sien
themuts themen que sia axi com volrien / he james la nit
no lis dona segur repos ¶ Quals torres ni quals castells
son enlo mon tan forts ni tan alts que traycio de un ho
daltre no aja presos ho enderrocats / quals Regnes o quals
Imperis son aqui armes no aien senyorejat / A la fi
de hon fug dret he Justicia ni vergonya ni hon es
pus rompuda la fe del matrimoni que enles cases
dels Reys / Tostemps los seguex aquella diablesa de
essa bellona ab les mans sangonoses que tot ço que la
fortuna alta ella abaixa ho enderrocha / Car les ve
les de les naus moltes vegades rompe per sobres de bon
vent / He la torre major del homenatge mes es batu
da del pluyos vent de mig jorn / Lo bosch ergullos
he espes ha vist ja los seus roures pus forts trencar
per tempesta / Lo lamp pus soviny fer en les altes
muntanyes que enlos palaus / He com los cervos
van paxent / mes se demostra al ballester lo gran quel
petit he abans es ferit / A la fi menys duracio an
les coses grans que les poques / Benaventurat es aquell
que ab repos en la mijana gent se asegura he per dupte
de la mar tempestosa met la sua petita barcha en terra. //

· Clitamestra ·

Qoratge peresos quins segurs consells vas cerquant
que la millor via ja es determenada ço es que mats

ton marit / Algun temps fon que tu podies servar lo lit
cast / mes ara les bones costumes / lo dret del matrimoni
la honor / la pietat / he la fe / ja son per tu trencades / he la
vergonya ja es per tu perduda la qual puix una vegada
es perduda no sab retornar / Donchs allarga he solta
los frens quit retenen / he jnclinada a tots crims met
en hobra tota ta malvestat / Car a malvestats a fer
per malvestats es pus segur lo cami .//.

· Diu la nodriça ·

O Reyna dels grechs com te turmentes axi callant per
que diserta de tot consell portes en ton cor ayrat a tants
cruels moviments / plaçiat que dons espay he temps
a tu mateixa Car ço que rahó no pot ha sanat moltes ve
gades la triga .//.

· Clitamestra ·

Nodriça tals son los mals que yo sofir que sno sofren
de si triga alguna / Car flames creme lo meu cor he pa
hor mesclada ab dolor me puny / he de altra part la amor
de egistus quim met lo fon en lo coll he nom lexa vencre
a mi he vergonya ja hujada he venguda he de my senyo
orejada mes rebella / he son amenada axi com la mar
ades per lo vent ades per la corrent / Pero la yra he la dolor
he la esperança he la amor me portaran lla on los
planura / car lla on lo coratge va bo es seguir la fortuna .//.

· Nodriça ·

Cegua es la presumpcio que pren la fortuna per guia.//

· Clitamestra ·

A qui fortuna es extrema que dubta pijor.//

· Nodriça ·

Si tu calles he sofers/ la tua culpa cuberta es.//

· Clitamestra ·

Tot cuim de casa real lun mes que altre.//

· Nodriça ·

Del primer cuim te penits he vols ne cometre altre pijor.//

· Clitamestra ·

Moltes vegades fa hom un mal per cobrir altre.//

· Nodriça ·

Hoc mes qui cobre cuim ab cuim creix ço que tem.//

· Clitamestra ·

Ferre he foch souent son medecina en son loch.//

· Nodriça ·

Los darres remeys nos deuen amprar al comensament.//

· Clitamestra ·

Qui grant mal ha a fer tost se deu espatchar.//

· Nodriça ·

E no t inclina lo nom sant del matrimoni.//

· Clitamestra ·

Son estada vidua · deu · anys he ara tindrel per marit· //.

· Nodriça ·

Hoc mes menbrar te deus dals fills que dell as concebut· //.

· Clitamestra ·

Ey tanbem remenbre la mort dela mia filla ephigenia
que ab escampament dela sua sanch empes la mar que
estaua encalma / Gran pudor he gran vergonya es de A
gamenon que ab lo cap de sa filla emia agues arembre
les culpes de grecia · //.

· Nodriça ·

Hoc mes ab aquell sacrefici feren vela mil veles
de naus que nos podien moure· //.

· Clitamestra ·

No son pas dan pagat de tal sacrefici ni la paco no fen
agamenon nulls sos fets ¶ Car tantost fon pres per amor
dela sua catiua, he nos poch tenir de menarsen griseyda
sacerdotessa he nol pogueren inclinar les forts menages
de anqilles que may troba senyor ¶ Ho cor aparellat
a morir so auenere que no es leugera cosa so que comences
cuytat tost al mal que as afer / he si als no pots fer
mata tu mateixa ab ton marit he mor tu ab que ell muy
ra / car no es miserable cosa morir ensemps ab aquell ab
que plau hom que muyra · //.

·Nodriça·

O Reyna refrena tu matexa cogita be ço que vols fer ne quant mal / he pensa que si mates Agamenon que tota grecia penra sobre si aquesta mort ¶ he guarda com es troya destruyda per menys culpa que aquesta que tu vols cometre·//.

·Clitamestra·

Cor perdut per quet regires met aquest capteny a totes adversitats he perills / he abandona lo teu cors francament a ferre he flames / Egistus morir dón maluat ayi com tu no es pena·//.

·Parla Egistus·

Tu Reyna que est estada participant del meu crim acompanyam en lo perill / per que de pahor torna morta la tua cara·//.

·Clitamestra·

Egistus la tua amor me venc mes pot dich que tornar me vull lla don nom fou leguda cosa partir he retre la fe que per mi hes estada trencada ¶ Car ab bona fe no pot hom may tart fer / he qui de mal se penet ignocent deu esser de pena·//.

·Egistus·

Hon vas folla he creus que Agamenon te tinga leal matrimoni ni t am / no sab be que as fet tu / pensa que

el hom que abans era cruel que sera apres de venguda Troya
Car les grans prosperitats munten los coratges tostemps
en sobergosa pensa / Digues he soferras tu que cassan
dra sia conpanyona del teu lit / he posat que tu ho vul
les ella non volra / Lo pus darrer mal he mayor que
la maryda pot aver es que la amiga de son marit pa
lesament posesiha la casa ¶ Car regne ni matrimoni no
volen ab si conpanyo .//.

· Clitamestra ·

Egistus per que m vols fer trencar lo coll per que m fas
revenir la yra que ja me era passada ab tos dits ha
consentir mon marit alguna cosa a la sua amiga he com
ho aço no deu guardar la muller ayço Car una es la ley
del marit a la muller he altra es ab la amiga / Mas que
es que lo meu cor nom pot soferir que yo sia casta ni ley
al a mon marit com me menbra del crim que fet he / pe
ro perdo a mi que ha mester a si matexa que yo l perdo .//.

· Egistus ·

Yra com tu dius es he rahonable seria lla hon perdones
a altri que altri perdonas a tu / Mes yo veig que tu no
sabs be los drets del regne / Car tostemps auem jutges
contra nos he ton marit tostemps per asi car la mayor
penyora que los Reys volen tenir de lurs Regnes es que
ço que no es legut als altres sia legut a ells .//.

· Clitamestra ··

Egistus el nostre tuim nol sab sino una persona fael ·//·

· Egistus ·

No entra may fe en casa de Rey ·//·

· Clitamestra ·

Soli dare tanta moneda quem tindra fe ·//·

· Egistus ·

Ae qui per preu es comprada per preu es venuda ·//·

· Clitamestra ·

Not tindre fe que qui voluntariament pecca fe deu tenir a son companyo en la colpa ·//·

Deo gracias

·:· Finito ·:·

A dezir que fizo Johan de
mena de como aparecio
la muerte a un escudero

In dei nomine Amen Noverint
Inxpi nomine Amen

Con temor temorizado
De sebilla me parti por el
gran daño que vi seyendo
El mundo afortunado

Copla

Con temor temorizado
de sebilla me parti por el
gran daño que vi seyendo
El mundo afortunado

In xpi nomine Amen noverint vniversi quod anno anatiuitate domini Millessimo quingentessimo videlicet

In mis magnifico y mag. virtuoso senor

A mi la presente honrad Sepan todos quomo amj

In xpi nomine Amen Noverint vniversi quot anno
anatiuitate domini millessimo quingentessimo nona
gessimo quinto videlicet Intitulata fuit scriptura
quedam Juanis molom dum quidem clericus erat

ylla colos
castos
briseis
diomedes

Sepor amar de sperança

Quingentessimo nono

BIBLIOTECA NACIONAL
BN
1001200634

TRA
D
SEN